Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2018-03-01

kl. 09:00-11.00 Informationsärenden
kl. 11.00-14.00 Gruppmöten och lunch
kl. 14.00- Informations och beslutsärenden

Plats: Regionens hus, sal A
Kaffe serveras utanför sal A kl. 08.45

Ärenden

1	Val av protokollsjusterare	
2	Fastställande av dagordning	
3	Anmälan av informationshandlingar	2018/37
4	Anmälan av delegationsbeslut	2018/32
5	Inkomna remisser, promemorior och motioner	
6	Anmälan av kurser och konferenser • Europaforum, 9 maj Alvesta • Regional utveckling 2018, 8 maj Stockholm • Dansdialog, 15 mars Gnosjö	

Informationsärenden och aktuellt

7	Handlingsplan 2018-2019, strategin tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025, *Jesper Ekberg*	2017/3229 15 min
8	Regional utvecklingsstrategi, lägesrapport, *Kristina Athlei*	20 min
9	Planering inför 2019, avseende större produktioner för Smålands Musik och Teater *Per-Ola Nilsson, Gabriella Bergman, Staffan Aspegren*	30 min
10	Aktuell information	10 min

Beslutsärenden för nämnden

11	Begäran hos regionstyrelsen om att ta del av medel	2017/3003
12	Bidrag till folkhögskolor med annan huvudman än Region Jönköpings län 2018	2018/195
13	Yrkesbytarutbildning inom skogs- och lantbrukssektorn vid Stora Segerstad Naturbrukscentrum.	2018/255

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2018-03-01

14	Verksamhetsberättelse, Utbildning och Kultur 2017	2017/117
15	Interregionala samarbetsprojektet - musikalplattform	2018/551

Övrigt

16	Övriga frågor	

Kallade

Ordinarie ledamöter:
Malin Olsson (M) ordf.
Torbjörn Eriksson (KD) 1:e vice ordf.
Vakant (S) 2:e vice ordf.
Carina Bardh (M)
Gun Lusth (M)
Per Eriksson (C)
Monica Samuelsson (KD)
Mari Lindahl (L)
Lennart Karlsson (_)
Maria Hörnsten (S)
Martina Jansson (S)
Anders Berglund (S)
Annki Stark (S)
Jon Heinpalu (MP)
Anders Gustafsson (SD)

Tjänstemän:
Agneta Jansmyr, regiondirektör
Kristina Athlei, regional utvecklingsdirektör
Lars Johansson, direktör utbildning- och kultur
Lars Wallström, controller
Linda Byman, nämndsekreterare

Fackliga företrädare:
Carina Sjögren, Kommunal, ordinarie
Birgitta Svensson, Kommunal, ersättare

För kännedom

Ersättare:
Lars Carlborg (M)
Eva Nilsson (M)
Anders Wilander (M)
Raymond Pettersson (C)
Nils-Erik Emme(KD)
Margareta Andersson (KD)
Irene Oskarsson (KD)
Jakob Olofsgård (L)
Valendona Dobra (S)
Fredrik Johansson (S)
Henrik Tvarnö (S)
Johan Starck (S)
Kjell Ekelund (S)
Eva Ekenberg (MP)
Morgan Malmborg (_)

Gruppledare:
Malin Wengholm (M)
Maria Frisk (KD)
Rune Backlund (C)
Jimmy Ekström (L)
Carina Ödebrink (S)
Sibylla Jämting (MP)
Mikael Ekvall (V)
Samuel Godrén (SD)

Sammanställning av informationshandlingar nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet, 2018-03-01

Ärendetyp	Ärenderubrik
Protokoll	
Motioner	
Inkomna handlingar	• RJL 2018/179 Inkommen skrivelse, Jönköpings Jazzklubb • RJL 2018/530 Inkommen skrivelse ang. Musikal på Spira, Sparq feministisk grupp inom teaterförbundets musikalartistavdelning
Utgående skrivelser	
Övrigt	
Regeringsbeslut	
Cirkulär från SKL	
Beslut från SKL	
Arbetsmiljöverket	
Redovisningar av utvecklingsbidrag	
Redovisningar av projekt	
Övrigt	

Sammanställning av anmälda vidaredelegationsbeslut till nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2018-03-01

Ärendetyp	Ärenderubrik	Diarienummer	Beslutsdatum	Beslutsdelegat
ANA 4.2.1	Avtal Resultify	RJL 2018/178	2018-01-15	Per-Ola Nilsson
ANA 4.6.1	Beslut om bidrag till studiedistrikt	RJL 2017/2346	2018-01-30	Lars Johansson
ANA 4.2.1	Avtal Frida Arvidsson, scenograf, On the Town	RJL 2017/2648	2018-02-01	Per-Ola Nilsson
ANA 4.2.1	Kontrakt Christina Lundström, manus och senografi	RJL 2018/422	2018-02-09	Per-Ola Nilsson
ANA 4.2.1	Avtal Sebastian Ring Chamber	RJL 2017/2092	2018-02-08	Per-Ola Nilsson
ANA 4.2.1	Avtal Beata Söderberg Tango	RJL 2017/2092	2018-02-16	Per-Ola Nilsson
ANA 4.2.1	Avtal Fanny Kivimäki	RJL 2018/371	2018-02-16	Per-Ola Nilsson
ANA 4.2.1	Avtal Mats Andersson	RJL 2018/473	2018-02-19	Per-Ola Nilsson

Dokument

Utskriftsdatum: 2018-01-31 **Utskriven av:** Lisa Melander

Diarieenhet: Region Jönköpings län **Sekretess:** Visas ej

Beskrivning av sökning:

Remisser Januari 2018

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2018.93	I	Betänkande - Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring SOU 2017-95	Lena Strand
2018-01-03		Näringsdepartementet	Regionens åtagande
RJL 2018/42		Remiss - Betänkandet Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95)	REMISS
2018.443	I	Förslag till ändrade föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit	Evelina Örn
2018-01-10		Läkemedelsverket	Regionens åtagande
RJL 2018/130		Remiss: Förslag till ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit	REMISS
2018.527	I	Förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar	Linda Byman
2018-01-15		Näringsdepartementet	Regionens åtagande
RJL 2018/168		Remiss: Förslag till förordning om avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar	REMISS
2018.711	I	Checklista Vandringsmannen 1 och 2 (2)	Karin Henriksson
2018-01-16		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2018/211		Checklista Vandringsmannen 1 och 2 (2)	REMISS
2018.713	I	Checklista Vasallen 1	Karin Henriksson
2018-01-16		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2018/212		Checklista Vasallen 1	REMISS
2018.826	I	SOU-2017:111 för barnets bästa? Utredningen om tvångsåtgärder mot barn i psykiatrisk tvångsvård.	Lena Lindgren
2018-01-25		Socialdepartementet	Regionens åtagande
RJL 2018/253		Remiss - SOU 2017:111 För barnets bästa?	REMISS
2018.854	I	Regional bredbandsstrategi för Blekinge 2018	Elisabet Eriksson
2018-01-25		Region Blekinge	Regionens åtagande
RJL 2018/263		Remiss - Regional bredbandsstrategi för Blekinge	REMISS

Välkommen till Europaforum Småland Blekinge Halland!

Det europeiska samarbetet står inför förändrade förutsättningar vilket öppnar upp för nya utmaningar och möjligheter på både lokal och regional nivå. Det handlar till exempel om nya villkor för EU-finansiering och behov av samverkan för att klara kompetensförsörjningen.

Vad innebär detta för kommuner och regioner i Småland Blekinge Halland? Hur påverkas näringslivet av förändringar inom EU? Vilken roll har ledarskapet i att förbereda verksamheten för dessa förändringar? Vid Europaforum Småland Blekinge Halland 2018 lyfter vi dessa frågor genom intressanta föredrag och spännande diskussioner med politiker, näringslivsrepresentanter, forskare och sakkunniga.

VÄLKOMMEN TILL DANSDIALOG

EN DAG DÅ DANSEN STÅR I FOKUS.
CHANS TILL INSPIRATION, UTBYTE OCH FRAMTIDSVISON

GNOSJÖ 15 MARS KL 09-15

Vi bjuder in politiker, tjänstemän, kulturinköpare och danskonstnärer för en dag och ett samtal i dansens tecken. Under dansdialogen möter vi danskonstnärerna Anna Öberg och Kenneth Kvarnström som berättar om sitt konstnärskap och sätt att jobba med dans utifrån olika förutsättningar. Vi kommer att prata om länets framtid inom dansen, vad vill och kan er kommun utveckla och satsa på. Vilka möjligheter har dansen i länet?

Vi bjuder på fika och lunch under dagen.

Anna Öberg

Kenneth Kvarnström

Anmälan senast 10/3 camilla.eskel@rjl.se (meddela specialkost)

Region Jönköpings län

GNOSJÖ kommun

JÖNKÖPINGS KOMMUN
Kultur & Fritid

VÄLKOMMEN TILL KONFERENSEN

Regional utveckling 2018

skapa bilder med hjälp av fakta, statistik och analyser

En viktig pusselbit i det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet är att skapa en bild över hur det faktiskt ser ut i regionen, Detta kan göras med hjälp av statistik, fakta och analyser som bryts ned, förklaras och förstås regionalt. Regionerna utvecklas ständigt utifrån händelser i omvärlden och som ett resultat av egna insatser. Regionernas nulägesbilder är viktiga att fånga upp i det regionala utvecklingsarbetet.

För tredje året i rad arrangerar SCB, Tillväxtverket och SKL den 8 maj en konferens om regional utveckling. Syftet är att presentera aktuell relevant fakta och statistik som kan inspirera oss i analysarbetet och intressebevakning. På förmiddagen tar vi oss en närmare titt på urbaniseringens och demografins geografiska avtryck i Sveriges kommuner och regioner. Under eftermiddagen fördjupar vi oss i föredrag om hur värderingar och delaktighet påverkar förutsättningarna för regional utveckling.

Vi avslutar med ett mingel för er som vill fortsätta samtalet kring dagens inspel med kollegor eller planera framtida samarbeten. Välkommen till en spännande dag!

Datum	8 maj 2018
Plats	Bonnier Conference Center, Torsgatan 21, Stockholm
Målgrupp	Politiker och tjänstemän på kommuner och regioner
Kostnad	1950 kr (exkl. moms)
Anmälan	Gör din anmälan via denna länk eller via www.skl.se/kalender. Senast 26 april. Anmälan är bindande men kan överlåtas på annan person. För frågor kring anmälan: Konstella 08-452 72 86 konferens@konstella.se För frågor om innehållet: Helena Gidlöf, 08-452 73 77, helena.gidlof@skl.se

Post: 118 82 Stockholm
Besök: Hornsgatan 20
Telefon: 08-452 70 00
www.skl.se

SCB

tillväxt verket

Sveriges Kommuner och Landsting

Moderator för dagen: Ulf Johansson, Sweco

PROGRAM

9.00-9.30	*Registrering och kaffe*
9.30-9.45	**Välkommen!** *Förmiddagstema: regional utveckling och den demografiska geografin*
9.45-10.15	**Regional tillväxt** Wolfgang Pichler, Tillväxtverket
10.15-10.30	**State of the Nordic Regions 2018** Kjell Nilsson, Nordregio
10.30-11.00	**Från Tyskland till Finland på 150 år** Linus Garp, SCB
11.00-11.30	**Vad har hänt med urbaniseringen mellan 2010-2016** Stefan Svanström, SCB
11.30-12.00	**Samtal om Sveriges demografiska och regionala utveckling** Wolfgang Pichler Tillväxtverket, Peter Möller Region Dalarna, Kjell Nilsson Nordregio, Annika Wallenskog SKL
12.00-13.00	*Lunch* *Eftermiddagstema: fem perspektiv på delaktighet i samhället*
13.00-13.40	**World Values Survey: Sverige, extremt men samtidigt lagom – hur hänger det ihop?** Docent Bi Puranen, Institutet för Framtidsstudier, generalsekreterare för World Values Survey
13.40-14.00	**Tillit och socialt kapital och effekter på entreprenörskap** Jan Torége, SKL
14.00-14.30	**Att mäta effekter av samhällsentreprenörskap och relationen till BRP+** Lovisa Högberg, Mittuniversitetet
14.30-14.45	**Vad skapar livskvalitet och hållbar utveckling i regionerna** Johanna Georgi, BRP+projektet, Tillväxtverket
14.45-15.15	*Eftermiddagskaffe*
15.15-16.00	**Jämställd regional utveckling** Yvonne von Friedrichs, Mittuniversitetet Malin Rönnblom, Karlstad universitet/Umeå universitet
16.00-16.30	**Regional utvecklingspolitik som politikområde – förutsättningar och begränsningar** Anders Lidström, Umeå universitet
16.30.17.00	**Samtal om delaktighet i samhället och effekter på regional utveckling** Per Sandgren Arena för Tillväxt, Bi Puranen Institutet för framtidsstudier, Anders Lidström Umeå universitet, Malin Rönnblom Umeå universitet
17.00-18.00	*Samtal och mingel*

Post: 118 82 Stockholm
Besök: Hornsgatan 20
Telefon: 08-452 70 00
www.skl.se

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 1-18

Tid: 2018-01-10 kl. 09.00-13.00

Plats: Sörängens folkhögskola

§7 Remiss: Handlingsplan 2018-2019 till Strategin Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025

Diarienummer: RJL 2017/3229

Beslut
Presidiet beslutar

- Handlingsplanen behandlas vid sammanträdet 1 mars.

Sammanfattning
Den regionala strategin och handlingsplanen ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” antogs av regionfullmäktige november 2015. Strategin sträcker sig fram till och med 2025 och handlingsplanen revideras vartannat år. Tre miljoner kronor per år avsätts till genomförande av aktiviteterna i handlingsplanen.

Regionstyrelsens arbetsutskott har remitterat ovan rubricerade handlingsplan till nämnderna FS, TIM och ANA för synpunkter.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från Regionstyrelsens Au 2017-12-11
- Reviderad Handlingsplan jämlik hälsa 2018-2019
- Missiv och handlingsplan 2017-11-23

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde
Presidiet föreslår att handlingsplanen föredras som ett informationsärende vid sammanträdet 1 mars och att nämnden därefter ges möjlighet att inkomma med kompletteringar och synpunkter.

Beslutet skickas till
Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 1-18

Tid: 2018-01-10 kl. 09.00-13.00

Linda Byman

Justeras

Malin Olsson

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Regionstyrelsens arbetsutskott §§ 217-239

Tid: 2017-12-11, kl 09:00-15:00

Plats: Regionens hus, sal A

§ 223

Handlingsplan 2018-2019 till Strategin - Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025

Diarienummer: RJL 2017/3229

Beslut
Regionstyrelsens arbetsutskott

- Remitterar ovan rubricerade handlingsplan till nämnderna FS, TIM och ANA för synpunkter. Härefter till styrelsen för behandling.

Sammanfattning
Den regionala strategin och handlingsplanen ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” antogs av regionfullmäktige november 2015. Strategin sträcker sig fram till och med 2025 och handlingsplanen revideras vartannat år.

Tre miljoner kronor per år avsätts till genomförande av aktiviteterna i handlingsplanen.

Beslutsunderlag

- Missiv och handlingsplan 2017-11-23

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde
Arbetsutskottet föreslår att nämnderna ska inlämna yttrande över handlingsplanen.

Beslutet skickas till
Nämnden för folkhälsa och sjukvård
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Siw Kullberg

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Regionstyrelsens arbetsutskott §§ 217-239

Tid: 2017-12-11, kl 09:00-15:00

Justeras

Malin Wengholm
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Strand

Region Jönköpings län

2015-11-24 RJL 2015/469

Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län

Regional strategi 2016-2025

Handlingsplan 2018-2019

Regionfullmäktige 2015-11-24

Jesper Ekberg
Folkhälsa och sjukvård
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Förord

”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län”

År 2015 blev vi Region Jönköpings län. Hela tanken med regionbildningen är att arbeta tillsammans för ett bra liv i en attraktiv region. En utgångspunkt är att sträva efter en hållbar utveckling utifrån alla tre dimensioner – socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Det befolkningsinriktade arbetet för jämlik hälsa är naturligtvis en central del. Regionen skriver i sin verksamhetsplan: Vår region ska vara den bästa platsen att växa upp på.

På totalen blir vi friskare och lever allt längre, men samtidigt gäller inte den utvecklingen alla invånare. Utmaningen är densamma i vårt län som nationellt och internationellt - det handlar om gemensamma insatser för att minska skillnaderna i hälsa. I Jönköpings län finns unika förutsättningar att lyckas genom den kraftfulla samverkan som finns mellan länets kommuner, Region Jönköpings län, arbetsgivare, föreningsliv, civilsamhälle, högskola och många fler.

Jag vill passa på att tacka alla involverade i framtagandet av strategi och handlingsplan. Det har varit ett riktigt teamarbete från lokalt till regionalt plan. Tillsammans har vi lagt grund för fortsatt samverkan och samlärande för ett bra liv i en attraktiv region.

Agneta Jansmyr
Regiondirektör
Region Jönköpings län

Innehåll

TILLSAMMANS FÖR JÄMLIK HÄLSA OCH ETT BRA LIV I JÖNKÖPINGS LÄN 1

FÖRORD 3

INNEHÅLL 5

SAMMANFATTNING 6

CENTRALA BEGREPP 8

MINSKADE SKILLNADER I HÄLSA – ETT ENAT MÅL FRÅN GLOBAL TILL LOKAL NIVÅ 13

KOSTNADER FÖR OJÄMLIKHET I HÄLSA 16

NULÄGESANALYS 16

FOLKHÄLSOARBETET I REGIONAL OCH LOKAL SAMVERKAN 20

ANDRA STRATEGIER, PROGRAM OCH HANDLINGSPLANER 22

VÄGEN TILL STRATEGI OCH HANDLINGSPLAN 23

REGIONAL STRATEGI 2025 25

ANDRA STRATEGIER, PROGRAM OCH PLANER SOM BIDRAR TILL ARBETET FÖR JÄMLIK HÄLSA OCH ETT BRA LIV I JÖNKÖPINGS LÄN 32

REFERENSER 38

BILAGA 1 HÄLSOTAL UTIFRÅN FÖDELSELAND, SYSSELSÄTTNING OCH UTBILDNING 40

BILAGA 2 HÄLSOTAL FÖRDELAT PER KOMMUN, LÄNET OCH RIKET 42

Sammanfattning

Det genomsnittliga hälsoläget i Sverige och i Jönköpings län har blivit allt bättre samtidigt som hälsogapet mellan grupper i samhället är oförändrat eller ökar. Detta har gjort att folkhälsovetenskapen de senaste åren, både globalt och nationellt, har fokuserat på hur social hållbarhet, samhällsutveckling och jämlikhet i hälsa hör ihop. Fokus har förflyttats från ”lika till alla” till att se människors individuella behov och förutsättningar.

För att förbättra människans förutsättningar för ett bra liv krävs strategiskt arbete, gemensamt fokus och kunskap om att hälsan är ojämlikt fördelad i befolkningen. Med detta som utgångspunkt har Region Jönköpings län tagit initiativ till en samverkansprocess med olika aktörer i länet. Syftet har varit att tillsammans ta fram en strategi och handlingsplan för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län.

Strategin *Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län* gäller år 2016-2025 och syftar till att integrera jämlik hälsa i politiska och verksamhetsnära beslut, stärka samverkan och samlärande för folkhälsoarbete samt rikta insatser till grupper i samhället med sämre förutsättningar till ett bra liv. I Jönköpings län är varje människa en möjlighet med unik kompetens som ska tas tillvara

Övergripande mål till 2025:

- **Livsvillkoren har förbättrats för alla invånare i Jönköpings län.**
- **Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper[1].**
- **Invånarna har förbättrade förutsättningar att själva främja sin hälsa**

För att uppnå de övergripande målen krävs hänsyn till andra aktuella strategier, program och handlingsplaner.

Strategin har tre strategiska mål och nio handlingsområden. Kopplat till strategin finns en handlingsplan för 2016-2017 som utgår från de nio handlingsområdena vars aktiviteter ska bidra till uppfyllandet av de strategiska målen.

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för en jämlik hälsa
Handlingsområde 1: Statistik och analys
Handlingsområde 2: Medborgarmedverkan
Handlingsområde 3: Hälsoekonomi
Handlingsområde 4: Förbättringsarbete och forskning

[1] Skillnader i hälsa mellan olika grupper definieras i den här strategin som skillnader mellan socioekonomiska (utbildningsnivå, inkomstnivå, social status) och geografiska faktorer samt de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, kön, könsöverskrivande identitet och uttryck, ålder samt funktionsnedsättning. (SKL, 2013)

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt
Handlingsområde 5: Samverkan och samlärande

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet
Handlingsområde 6: Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa
Handlingsområde 7: Försörjning och sysselsättning
Handlingsområde 8: Samhällsplanering och närmiljö
Handlingsområde 9: Äldres livsvillkor och hälsa

Framtagande och revidering av strategi och handlingsplan är en process i nära samverkan med länets kommuner, representanter från civilsamhället och länets övriga länsaktörer.

Centrala begrepp

Hälsa
Hälsa kan uttryckas på flera olika sätt. Världshälsoorganisationens, WHO, definition år 1948 var "Hälsa är ett tillstånd av fysiskt, mentalt och socialt välbefinnande och inte endast frånvaro av sjukdom". (Janlert, 2000)

Hälsa är enligt Nordenfelt att må bra samt att ha tillräckligt med resurser för att klara vardagens krav och för att förverkliga sina personliga mål. (Nordenfelt, 1991)

Folkhälsa
Folkhälsa är ett uttryck för befolkningens hälsotillstånd, som tar hänsyn till såväl nivå som fördelning av hälsan. En god folkhälsa handlar därför inte bara om att hälsan bör vara så bra som möjligt, den bör också vara så jämlikt fördelad som möjligt. Folkhälsa är en resurs för samhället medan hälsa är en resurs för individen. (Janlert, 2000)

Folkhälsoarbete
Folkhälsoarbete innebär systematiska och målinriktade hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser för att åstadkomma en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. (Janlert, 2000)

Hälsofrämjande åtgärder
Hälsofrämjande åtgärder innebär att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska eller sociala välbefinnande. (SKL, 2013)

Sjukdomsförebyggande åtgärder
Förebyggande åtgärder innebär att förhindra uppkomst av eller påverka förlopp av sjukdomar, skador, fysiska, psykiska eller sociala problem. (SKL, 2013)

Utgångspunkterna för folkhälsa och ojämlik hälsa sammanfaller i Folkhälsokommitténs definition av hälsofrämjande arbete:

”Hälsofrämjande arbete är den process som ger människor möjlighet att öka kontrollen över sin hälsa och främja den. För att detta ska kunna uppfyllas måste människan ges förutsättningar att kunna påverka de faktorer som kan begränsa dessa möjligheter” (Socialdepartementet, 2000)

Funktionshinder och funktionsnedsättning
Funktionshinder definieras som den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Exempel på begränsningar kan vara svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet och bristande delaktighet i arbetslivet, sociala relationer, fritids- och kulturaktiviteter, utbildning samt demokratiska processer. Det handlar framför allt om bristande tillgänglighet i och anpassning av omgivningen (MFD, 2014).

Ojämlikhet i hälsa
Ojämlikhet i hälsa innebär orättfärdiga skillnader som kan undvikas. Det finns inga biologiska eller psykologiska orsaker bakom dem. Snarare beror de på orättvisa skillnader i de förutsättningar vi har när vi föds, lever, arbetar och åldras. Enligt kommissionen för hälsans sociala bestämningsfaktorer (CSDH[2]) är definitionen av ojämlikhet i hälsa systematiska skillnader som bedöms vara åtgärdbara genom rimliga åtgärder (The commission on Social Determinants of Health, 2005). Ojämlik hälsa kan även förklaras som ”skillnader i hälsotillstånd mellan grupper och individer som är onödiga, möjliga att undvika och som dessutom anses orättvisa”. (Janlert, 2000)

Skillnader i hälsa
Skillnader i hälsa har sin grund i de förhållanden där människor växer upp och lever och i de system som tillämpas för att hantera ohälsa och sjukdom. Dessa skillnader i hälsa är påverkbara och kan finnas i en eller flera av hälsans aspekter mellan olika grupper som kvinnor, män, flickor, pojkar eller ha samband med socioekonomiska faktorer som utbildningsnivå, inkomstnivå, social status och geografiska faktorer. Andra faktorer som också påverkar skillnader i hälsa utgår från de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet och uttryck, ålder samt funktionsnedsättning. (WHO, 2008)

Social gradient
”Det finns en social gradient i hälsa – ju lägre en persons sociala position är, ju sämre är hans eller hennes hälsa. Åtgärder skall rikta in sig mot att reducera gradienten i hälsa. Att bara rikta in sig på de mest utsatta kommer inte att reducera ojämlikheten i hälsa tillräckligt. För att reducera den sociala gradienten, måste åtgärder vara universella, men med en omfattning och intensitet som är proportionell till graden av utsatthet. Vi kallar detta proportionell universalism”. (UCL, Institute of Health Equity, 2010)

Hälsans bestämningsfaktorer
Hälsan påverkas av olika faktorer som på olika sätt och på olika nivåer samspelar med varandra och påverkar vår hälsa i positiv eller negativ riktning. Dahlgren och Whiteheads (1991) modell för hälsans bestämningsfaktorer beskriver en struktur för vilka faktorer i människors levnadsförhållande och levnadsvanor samt i samhällsorganisationen som bidrar till hälsa och ohälsa. De tre individuella faktorerna ålder, kön och arv bedöms icke påverkbara, medan övriga faktorer är möjliga att påverka på individ, grupp och samhällsnivå. (Dahlgren G, 1991)

[2] THE COMMISSION ON SOCIAL DETERMINANTS OF HEALTH, World Health Organization http://www.who.int/social_determinants/resources/action_sd.pdf?ua=1 s.31-34

Figur 1 Hälsans bestämningsfaktorer

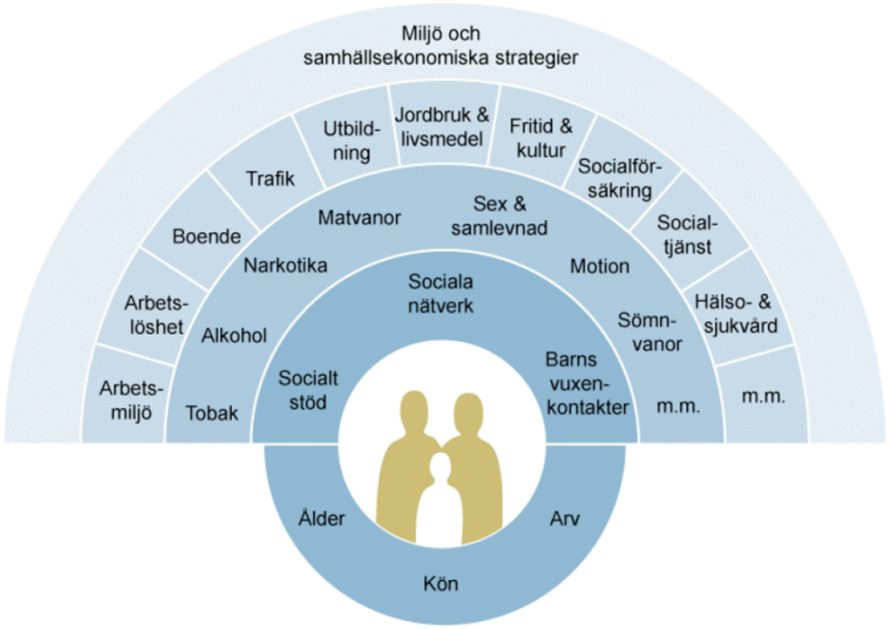

Hälsans bestämningsfaktorer enligt Dahlgren och Whiteheads modell (1991).

Hållbar utveckling och dess olika dimensioner

Folkhälsobegreppet ansluter till begreppet hållbar utveckling, vilket är ett begrepp som används för att peka ut en önskvärd samhällsutveckling. Den kanske vanligast förekommande definitionen av hållbar utveckling kommer ur Bruntlandkommissionens rapport "Vår gemensamma framtid" som publicerades 1987: *”Hållbar utveckling är utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov”.* Hållbar utveckling är när alla tre dimensionerna, social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet tillmäts lika stort värde. (Bruntlandkommissionen, 1987)

Social hållbarhet

Social hållbarhet handlar om samhällets förmåga att lösa sina problem och om samspelet mellan myndigheter och civilsamhället. (Olsson, 2012) Det handlar också om rättvisa, rättigheter, makt och välbefinnande samt om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande behov uppfylls.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet innebär att hushålla med materiella och mänskliga resurser på lång sikt.

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet handlar om att långsiktigt bevara vattnens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga och att minska påverkan på naturen och människans hälsa till vad de ”klarar av”. (Jacobsson)

Normkritik
Normer är uppfattningar, idéer och oskrivna regler som formar människor i relation till andra och samhället. Den som följer normen har makt och möjlighet att antingen upprätthålla normen eller bidra till att den förändras. Normkritik innebär att sätta fokus på makt för att synliggöra och ifrågasätta de normer som påverkar människors uppfattning om vad som är normalt. När makten synliggjorts kan ansvaret för förändringsarbetet läggas på rätt nivå. Den möjligheten finns på såväl person- organisations – och samhällsnivå.

Genom att förändra strukturer, finns förutsättning för hållbara och långsiktiga förändringar (Jämställ.nu. 2013)

Mänskliga rättigheter
De mänskliga rättigheterna är universella alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och har lika värde och rättigheter. Förenta nationerna (FN) har slagit fast att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna är av lika stort värde som de medborgerliga och politiska rättigheterna och att dessa är odelbara[3].

De mänskliga rättigheterna inbegriper många delar i en människas liv och syftar till att alla människor ska få möjlighet att leva ett drägligt liv. De inkluderar regler om människors möjlighet att överleva, inbegripet föda och husrum, människors rätt till sina innersta tankar och trosuppfattningar, skydd för familjen, frihet från tortyr och slaveri, rätt till utbildning, yttrandefrihet och möjlighet att delta i landets styrelse (Mänskliga rättigheter. 2015)

Interkulturell kompetens
I ämnet interkultur sker en fokusering på processer och skeenden i mötet mellan individer, grupper och kulturer över kulturella gränser. Denna interaktion utgår från alla människors lika värde och rättigheter oavsett social, etnisk eller religiös bakgrund. Det handlar om att skapa gemensamma spelregler som bygger på erkännande, självreflektion, deltagande, identitet och insikten om ett ömsesidigt bildningsbehov. Interkulturell kompetens förutsätter ett förhållningssätt till andra som präglas av öppenhet och flexibilitet samt en medvetenhet och kunskap om olika kulturella uttryck inklusive sina egna. (Stier, 2009)

Förbättringskunskap
Förbättringskunskap[4] är ett samlat begrepp för teorier, metoder och verktyg vilka används för att lyckas med förändringar som ska leda till hållbara förbättringar, utveckling och innovation av verksamheter och arbetssätt. Utgångspunkten är små steg i rätt riktning för att nå ständiga förbättringar. Exempel på metoder som används är genombrottsmetodiken, coaching-modellen och sociala innovationer.

---

[3] Mer information om de mänskliga rättigheterna finns på www.manskligarattigheter.se
[4] Mer om förbättringskunskap finns att läsa på Qulturums hemsida. Qulturum är ett centrum för utveckling och förbättringsarbete inom hälso- och sjukvård och tandvård i Region Jönköpings län. http://plus.rjl.se/infopage.jsf?nodeId=38344

Forskning av förbättringskunskap bedrivs inom det tvärvetenskapliga forskningsområdet förbättringsvetenskap. (Qulturum, Jönköping Academy)

Genombrottsmetodiken
Genombrottsmetodiken innebär att minska gapet mellan det vi vet genom t ex forskning och det vi gör i praktiken. Metoden bygger på i stora drag på att ett förbättringsområde identifieras och övergripande mål sätts. Tvärprofessionella team sätts samman för att utifrån sitt nuläge sätta upp delmål och testa olika idéer vilka bygger på många små förändringar över tid samt mäter om dessa bidrar till förbättring. Teamen kombinerar förbättringsarbete på hemmaplan med gemensamma samlingar för att lära av varandras erfarenheter. Ett centralt verktyg i förbättringsarbetet är förbättringshjulet eller PGSA-hjulet som står för Planera, Göra, Studera och Agera. (Qulturum)

Coaching
Coaching[5] fokuserar på de färdigheter och kunskaper som bidrar till att en människa har förmågan att få andra människor att växa och utvecklas. Coaching bygger också på att i samverkan med andra människor utveckla de miljöer och omgivningar där de befinner sig för att uppnå en förbättring genom nya färdigheter, vanor, rutiner eller arbetssätt. (Qulturum)

Social innovation
Initiativ som strävar efter att möta samhällets utmaningar, och som innefattar innovativa idéer och metoder för hur vi ska lösa samhällsproblem på nya sätt. Kan vara allt från arbetsvillkor och utbildning till samhällsutveckling och hälsa. Det civila samhället utvecklas och stärks. (Qulturum)

Samlärande
Samlärande bygger på delaktighet, kommunikation och mångfald av tankar och idéer. Genom att samverka får vi utbyte av varandra som ger ett lärande både på individ- och gruppnivå. (Qulturum)

[5] Mer information om coaching finns på Qulturums webbplats, http://plus.rjl.se/infopage.jsf?nodeId=40845#

Minskade skillnader i hälsa – ett enat mål från global till lokal nivå

Det genomsnittliga hälsoläget i Sverige och i Jönköpings län har under lång tid blivit allt bättre, vilket visar på att många insatser inom välfärdssektorn varit lyckade. Dock har skillnader i hälsa inte förbättrats, tvärtom har hälsogapet mellan olika samhällsgrupper ökat. Generellt har resursstarka personer, till exempel de med längre utbildning, högre inkomst, eller födda i Sverige, bättre hälsa och hälsosammare levnadsvanor. Det är också i dessa grupper som till exempel medellivslängden ökat mest.

Minskade skillnader i hälsa finns tydligare på agendan globalt sedan Världshälsoorganisationens (WHO) oberoende kommission för hälsans sociala bestämningsfaktorer, publicerade forskningsrapporten ”Closing the gap in a generation; health equity through action in the social determinants of health” år 2008. (WHO, Closing the gap in a generation. Health equity through action on the social determinants of health. Final report , 2008) Kommissionen tillsattes mot bakgrund av att WHO upplevde de stora globala hälsoklyftorna som oacceptabla och ville ta en bred ansats för att komma till rätta med dem. Arbetet leddes av Sir Michael Marmot och rapporten har därför populärt kommit att kallas Marmotrapporten. Rapporten lyfter fram behovet av att se på helheten i det som påverkar folkhälsan genom att fokusera på hur social hållbarhet, samhällsutveckling och jämlikhet i hälsa hör ihop. Den visar också att ogynnsamma sociala förhållanden är en nyckelfaktor bakom ohälsa, sjukdom och för tidig död. I rapporten fastställs att det är möjligt att undvika en ojämlik hälsa:

”Ojämlikhet i hälsa går att undvika, eftersom den har sin grund i de förhållanden under vilka människor växer upp, lever, arbetar och åldras och de system som tillämpas för att hantera sjukdomar. De villkor under vilka människor lever och dör påverkas i sin tur av politiska, sociala och ekonomiska krafter.” (WHO, 2008)

Kommissionen lämnade följande tre rekommendationer för att minska ojämlikheten i hälsa.

1. Förbättra förutsättningarna för människors dagliga liv.
2. Angrip den ojämna fördelningen av makt, pengar och resurser – globalt, nationellt och lokalt.
3. Mät problemet, utvärdera åtgärderna och expandera kunskapsbasen. Utbilda olika professioner i hälsans sociala bestämningsfaktorer och öka allmänhetens medvetenhet om dessa.

Rätten till högsta uppnåeliga hälsa är en grundläggande rättighet. Den är universell och ömsesidigt beroende av andra rättigheter. Med bristande och skilda förutsättningar för att upprätthålla en god hälsa, inskränks individens möjligheter att utöva andra mänskliga rättigheter. Rätten till högsta uppnåeliga

hälsa utgår från FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter och har införlivats i konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, som Sverige tillträtt. Rätten omgärdas av ett strikt förbud mot diskriminering i utövandet.

Ett rättighetsperspektiv på hälsa förmedlar ett synsätt om att hälsan betingas både av understöd från offentlig sektor, liksom friheter gentemot både den offentliga och privata sektorn. Avseende friheterna är utgångspunkten att individen har rätt att själv bestämma och kontrollera sin hälsa och kropp, liksom att den kroppsliga integriteten ska vara oantastlig gentemot, exempelvis, fysiskt våld eller tvångsvård. I fråga om understöd avses det offentligas ansvar att skydda individen mot hälsofarliga ämnen, beteenden och miljöer, liksom att tillhandahålla, genom hälso- och sjukvård och andra samhällstjänster, de rätta förutsättningarna för att individen ska uppleva högsta uppnåeliga hälsotillstånd (FN 2000).

De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.” Agenda 2030 innehåller 17 mål för hållbar utveckling och 169 delmål.” Begreppet hållbar utveckling är centralt och syftar till en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. (Regeringskansliet, 2015)

2015 tillsatte regeringen en kommitté, Kommission för jämlik hälsa, som fick i uppdrag att lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna minskar. Regerings mål om att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation ligger till grund för kommissionens arbete.
Kommissionen förslår åtta målområden för en god och jämlik hälsa:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontrollo, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

(Statens offentliga utredningar, 2017)

En viktig del i att kunna minska skillnaderna i hälsa är att alla medborgare känner sig delaktiga i samhället. Det är också av stor betydelse att kunna påverka sin egen tillvaro samt att ha makt över sin vardag. Individer som själva kan planera och styra sina liv har i större utsträckning en bättre hälsa än de som inte kan detta.

Dessa möjligheter är nära kopplade till i vilken grad individen upplever sig vara delaktig i att kunna påverka i samhället. Genom att utgå från människors behov och förutsättningar, tas personers unika kompetens och erfarenhet till vara. Centralt för att uppnå en mer jämlik hälsa är att även involvera personer som annars har svårt att göra sin röst hörd i samhället. Det är av stor vikt att involveringen inte stannar vid integration utan resulterar i delaktighet. (SKL, 2013) Se figur 2.

Figur 2 Modell för delaktighet

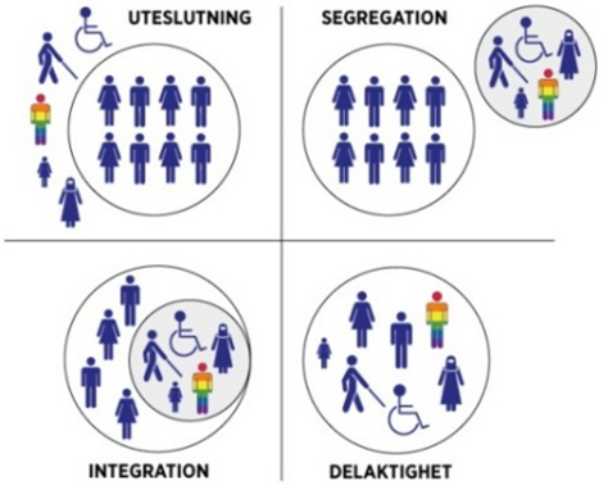

Bilden vill påminna om svårigheten för alla medborgare att vara delaktiga. Den illustrerar behovet av att gå från segregation, integration till delaktighet för att kunna utjämna skillnader i hälsa. Illustratör: Johanna Eriksson

I Jönköpings län har det sedan år 1998 funnits ett hälsopolitiskt program som antogs av Landstinget i Jönköpings län och samtliga kommuner i länet. Programmet har bidragit till ett aktivt hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbete, byggt på samverkan i länet. Fokus i det hälsopolitiska programmet ligger på ett brett hälsofrämjande arbete och riktade insatser som bidrar till långsiktig och hållbar utveckling. De senaste årens forskning och kunskapsunderlag pekar dock på att det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet, i högre utsträckning, behöver utgå ifrån utmaningen att minska skillnader i hälsa. Insatserna ska även fortsättningsvis vara både generella och riktade men fokus ska flyttas från ”lika för alla” till att utgå från människors behov och förutsättningar. (WHO, Closing the gap in a generation. Health equity through action on the social determinants of health. Final report , 2008) (SKL, 2013)

Kostnader för ojämlikhet i hälsa

De senaste åren har kopplingen mellan ekonomi och hälsa blivit allt tydligare. Hälsa ses numera som en variabel som i hög utsträckning påverkar humankapitalet. Om ett land, region eller kommun har en god folkhälsa bidrar det till en hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt. Sambanden är starka mellan ohälsa och svag lokal ekonomi. Medellivslängden kan ses som ett väsentligt mått på hur välfärdsstater lyckas skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor. (Socialstyrelsen S. F., 2014)

Hälsoekonomiska beräkningar har visat att ojämlikhet i hälsa medför stora kostnader för samhället, både i form av förlorade levnadsår, direkta kostnader för t ex hälso- och sjukvård och sjukersättning samt indirekta kostnader som produktionsbortfall (Västra Götalandsregionen 2011, Sirona Health Solutions 2015). En studie från Västra Götalandsregionen beräknade kostnaden för ojämlikhet i hälsa till 1600 förtida dödsfall, drygt 27000 förlorade levnadsår, ett produktionsbortfall motsvarande 2,2 miljarder kronor samt en förlust i hälsa motsvarande 13,9 miljarder kronor per år i regionen (Västra Götalandsregionen 2011). Sirona Health Solutions har, på SKLs uppdrag, beräknat kostnaderna för ojämlikhet i prevalens av rökning, fetma och avsaknad av tillit till andra, i tre landsting/regioner. De kom bland annat fram till att socioekonomiska skillnader i prevalens av dagligrökning kostar ca 150 miljoner kronor årligen i Halland. Vidare konstateras att alla besparingar som är möjliga genom att utjämna dessa skillnader är fördröjda och kräver långsiktiga investeringar för att kunna realiseras i framtiden. Detta då minskningen av insjuknande i sjukdomar, relaterade till t ex rökning, kommer många år efter minskningen i prevalens av rökning. (Sirona Health Solutions 2015).

En viktig del i arbetet för en jämlik hälsa och minskade skillnader i hälsa är att organisationer ökar sin kunskap om hur ekonomiska beräkningar kan göras, vilka möjligheter som finns med sociala investeringar samt tar fram system som gör det möjligt att använda budgeten som ett styrmedel. (SKL, 2013)

Nulägesanalys

Det finns idag mycket statistik att tillgå som visar på skillnader mellan kön, ålder och kommuner. Dock är det fortfarande svårare att ta fram lokal statistik vad gäller till exempel födelseland, socioekonomiska grupper och funktionsnedsättning. Som en del i arbetet att minska skillnaderna i hälsa i Jönköpings län presenteras här ett urval av statistik på nationell nivå och länsnivå. Detta har varit ett av underlagen för de prioriteringar som gjorts i denna strategi och kommer under perioden 2016-2025 utvecklas vidare och följas kontinuerligt.

Skillnader i hälsa i Sverige

Generellt är personer med längre utbildning, högre inkomst, i högre samhällsskikt eller födda i Sverige friskare och lever längre. Det är också i dessa grupper som till exempel medellivslängden ökat mest. År 2012 skiljde det fem år i förväntad återstående medellivslängd vid 30 års ålder mellan kvinnor med grundskole- och eftergymnasial utbildning i Sverige. Dessa skillnader återfinns även hos män. Noterbart är också att ökningen i medellivslängd varit större för kvinnor med eftergymnasial utbildning jämfört med kvinnor med högst grundskoleutbildning under de senaste 20 åren. (Folkhälsomyndigheten, 2014)

Diagram 1 Utvecklingen av livslängd mellan grupper med olika utbildning

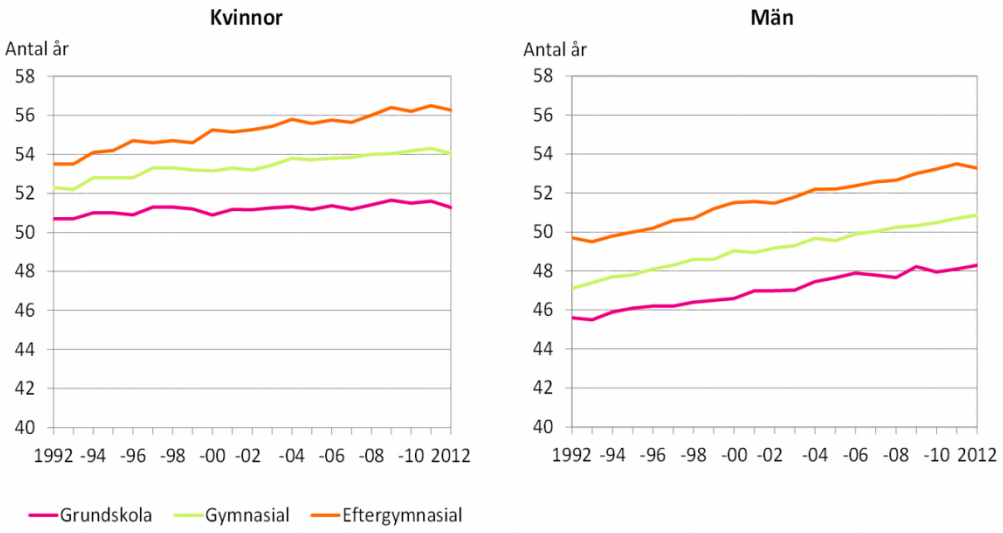

Bilden illustrerar förväntad återstående medellivslängd vid 30 års ålder fördelat efter högsta fullföljda utbildning. Kvinnor och män, perioden 1992 – 2012. I denna beräkning är utlandsfödda exkluderade på grund av metodproblem, bland annat att uppgift om utbildning saknas för många utlandsfödda i SCB:s register. Källa: SCB

När det gäller insjuknande i hjärtinfarkt finns skillnader mellan grupper med olika utbildningslängd. Insjuknandet har minskat i alla grupper under de senaste decennierna, men skillnaden mellan grupperna kvarstår. Motsvarande mönster ses för dödlighet i akut hjärtinfarkt, dock tycks skillnaderna mellan grupperna ha minskat något över tid. (Socialstyrelsen, 2014)

Skillnader i hälsa i Jönköpings län

Socioekonomiska grupper

I Jönköpings län finns tydliga skillnader i hälsa och levnadsvanor mellan olika socioekonomiska grupper. Individer som arbetar, är födda i Sverige och har eftergymnasial utbildning rapporterar i högre utsträckning bra hälsa och

levnadsvanor jämfört med övriga grupper. Nedan presenteras ett urval av data, se också bilaga 1.

Födelseland

Andelen med bra eller mycket bra självskattat allmänt hälsotillstånd är betydligt högre bland vuxna födda i Sverige (78 procent) jämfört med födda i övriga Europa (68 procent) respektive födda utanför Europa (64 procent). Även när det gäller självskattad tandhälsa finns stora skillnader mellan grupperna. Bland individer födda i Sverige har 81 procent ganska bra eller bra tandhälsa jämfört med 66 respektive 61 procent bland individer födda i övriga Europa respektive övriga världen. För andel vuxna med fetma (BMI[6]≥30 kg/m^2) ses samma mönster.–Den psykiska ohälsan har ökat under senare år och andelen som rapporterar besvär av ängslan, oro eller ångest är 27 procent bland dem födda i Sverige, 36 procent bland dem födda i övriga Europa och 41 procent bland dem födda i övriga världen.

Sysselsättning

Andelen som rapporterar bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd skiljer sig avsevärt mellan personer som arbetar, är arbetslösa/i arbetsmarknadsåtgärd eller sjukskrivna/har sjukersättning. I gruppen sjukskrivna/ har sjukersättning skattar 21 procent sitt allmänna hälsotillstånd som bra/mycket bra jämfört med 58 procent i gruppen arbetslösa/i arbetsmarknadsåtgärd och 82 procent i gruppen som arbetar.

Bland ungdomar i skolår 9 finns skillnader i allmänt hälsotillstånd vid indelning efter föräldrarnas sysselsättning. Ungdomar vars föräldrar arbetar rapporerar i större utsträckning bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd (86 procent) jämfört med ungdomar med minst en arbetslös (75 procent) eller sjukskriven (71 procent) förälder.

När det gäller levnadsvanor finns skillnader mellan grupperna. Rökning är betydligt vanligare bland sjukskrivna och arbetslösa både bland ungdomar och vuxna. Andel i skolår 9 som röker är 10 procent bland dem vars föräldrar arbetar, 15 procent bland dem med minst en arbetslös förälder och 22 procent bland dem med minst en sjukskriven förälder. Motsvarande siffror bland vuxna är 6, 15 respektive 17 procent. För psykisk ohälsa finns de största skillnaderna mellan de som arbetar och de övriga två grupperna. Bland vuxna som arbetar är det 10 procent som känner sig stressade. Motsvarade andelar för övriga grupper är 27 procent (arbetslösa) respektive 25 procent (sjukskrivna).

Utbildning

Vid indelning efter utbildningslängd framträder också socioekonomiska skillnader i självrapporterat allmänt hälsotillstånd. Av de med högskoleutbildning anger 80 procent bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd jämfört med 76 och 69 procent bland de med högst gymnasie- respektive grundskoleutbildning. Tydliga skillnader

[6] BMI = Body Mass Index. Vikten i kg/längden i m^2.

i samma riktning ses också när det gäller förekomst av fetma, högt blodtryck, dagligrökning samt riskbruk av alkohol. Andelen med fetma varierar mellan 14 och 27 procent och högt blodtryck mellan 24 och 36 procent, där förekomsten är lägst bland högskoleutbildade och högst bland grundskoleutbildade. När det gäller dagligrökning och riskbruk av alkohol är även det mer vanligt förekommande i gruppen med grundskoleutbildning: 14 procent röker dagligen jämfört med 7 procent bland gymnasieutbildade och 3 procent bland högskoleutbildade. Motsvarande siffror för riskbruk av alkohol är 17 (grundskola), 15 (gymnasiet) respektive 8 procent (högskola).

Skillnader i hälsa mellan andra grupper

Kön
Det finns skillnader i hälsa mellan män och kvinnor i länet. Kvinnor har betydligt högre ohälsotal (Försäkringskassans mått på antal dagar som ersatts av sjukförsäkringen), fler fallolyckor bland äldre och rapporterar något sämre hälsotillstånd än män. Däremot insjuknar män i större utsträckning i cancersjukdom, hjärtinfarkt och stroke samt rapporterar fler ohälsosamma levnadsvanor än kvinnor.

Geografi
Det finns också skillnader i hälsa mellan länets kommuner, till exempel finns stora skillnader i ohälsotalet och våldsbrott. Dessa geografiska skillnader redovisas tillsammans med skillnader mellan könen, socioekonomiska grupper respektive åldersgrupper i bilaga 2. (Region Jönköpings län, 2015)

Funktionsnedsättning
En tidigare nationell rapport visade på betydligt sämre fysisk och psykisk hälsa i gruppen funktionsnedsatta jämfört med övriga befolkningen (Statens folkhälsoinstitut 2008). I Jönköpings län har 20 procent av befolkningen en funktionsnedsättning enligt den definition som användes i denna rapport.

Ålder
Upplevelsen av att ha en god allmän hälsa minskar med stigande ålder. För psykisk välbefinnande är sambandet det motsatta, äldre har en bättre självskattad psykisk hälsa jämfört med unga (Hälsa på lika villkor, 2014).

Folkhälsoarbetet i regional och lokal samverkan

Efter antagandet av det hälsopolitiska programmet i Jönköpings län (Landstinget, 1998) år 1998 etablerades folkhälso-/hälsoråd, brottsförebyggande råd, välfärdsråd eller motsvarande i nästan samtliga kommuner i länet. Dåvarande landstinget tillsatte mer personella resurser för att stödja det lokala folkhälsoarbetet i kommunerna och öka samverkan. Flera av kommunerna tillsatte också egna resurser för folkhälsoarbetet. I dagsläget ser organisationen för arbetet med folkhälsa, jämlik hälsa och hållbar utveckling olika ut mellan kommunerna vad gäller styrning, ledning, finansiering och ansvariga tjänstemän. Varje kommun har en samverkanspart från sektion Folkhälsa vilken tillsammans med kollegor inom sektionen och i samverkan med kommunerna erbjuder stöd utifrån kommunernas behov.

Under arbetet med att ta fram strategin ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” har kommunerna varit delaktiga och haft med lokala team. I processen har också nyckelpersoner från civilsamhället och länsaktörer. Under processen har det pågått en dialog mellan sektionen Folkhälsa och respektive kommun om hur de organisatoriska formerna för folkhälsoarbetet kan se ut samt hur arbetet med att minska skillnaderna i hälsa kan integreras i ordinarie styrning och ledning. Dialogen bidrar till att det regionala och lokala folkhälsoarbetet drar åt samma håll samt får stöd och utbyte av varandra.

Hälso- och sjukvården i länet har i uppdrag att arbeta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande. Primärvården har ett särskilt uppdrag att aktivt delta i det lokala folkhälsoarbetet för att minska skillnaderna i hälsa. Det ger ökade möjligheter för hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser i samverkan med andra aktörer i närsamhället. (Budget 2016, Region Jönköpings län).

Region Jönköpings län

Nedan beskrivs den politiska organisationen, samarbetsformer med kommunerna i Region Jönköpings län samt vilken plats folkhälsa och jämlik hälsa har i dessa.

Övergripande frågor som demokrati, omvärldsbevakning, forskning och internationella relationer, liksom strategiska frågor och ägarfrågor gällande bolag, stiftelser med mera är regionstyrelsens ansvar. Regionstyrelsens arbetsutskott bereder ärenden som berör flera nämnder, till exempel jämlikhet och övergripande folkhälsofrågor.

Nämnden för folkhälsa och sjukvård har folkhälsa som ett ansvarsområde. De strategier och åtgärder som finns inom folkhälsoarbetet spänner dock över alla tre nämnder.

Kommunalt forum är en mötesplats och kontaktyta mellan Region Jönköpings län och länets kommuner för dialog och samverkan samt samråd inför de beslut som ska fattas inom regionkommunen. Det består av regionråden samt kommunstyrelseordförande från varje kommun. Kommunalt forum arbetar med ärenden inom så väl folkhälsa och sjukvård som regional utveckling.

Figur 3 Politisk organisation för Region Jönköpings län

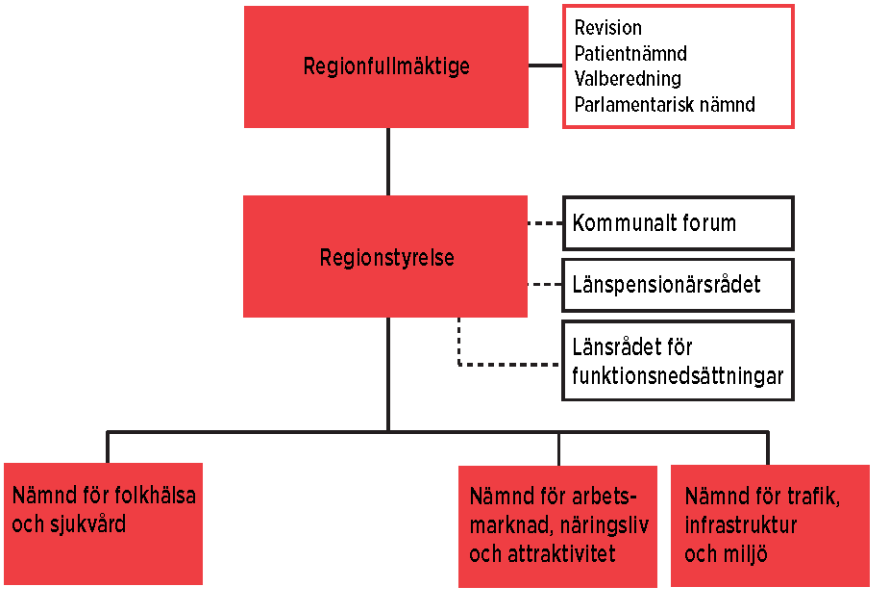

Bilden illustrerar strukturen för den politiska organisationen i Region Jönköpings län.

Kommunchefsgruppen förbereder ärenden till Kommunalt Forum. Regiondirektören leder kommunchefsgruppen där även representanter från Högskolan i Jönköping och Länsstyrelsen finns med. Kommunchefsgruppen har också varit delaktig i framtagandet av strategin och blir även fortsättningsvis en viktig plats för förankring och dialog för arbetet med folkhälsa och jämlik hälsa.

På nästa sida illustreras organisationen för samverkan inom folkhälsa och sjukvård, socialtjänst och skola. REKO-gruppen (ledningsgruppen för samverkan Region Jönköpings län – kommun) består av hälso- och sjukvårdsdirektörer, socialchefer och skolchefer. De bär det samlade samverkansansvaret utifrån de tre strategigrupperna barn och unga, psykiatri och missbruk samt äldre. I strategigrupperna finns ledningsfunktioner samlade och folkhälsa är prioriterat som ett område som ska ingå i samtliga strategigrupper. Via länsdelsgrupper och arbetsgrupper skapas förutsättningar för utveckling och spridning av framgångsrikt arbete.

Figur 4 Ledningssystem för samverkan inom folkhälsa och sjukvård, socialtjänst och skola

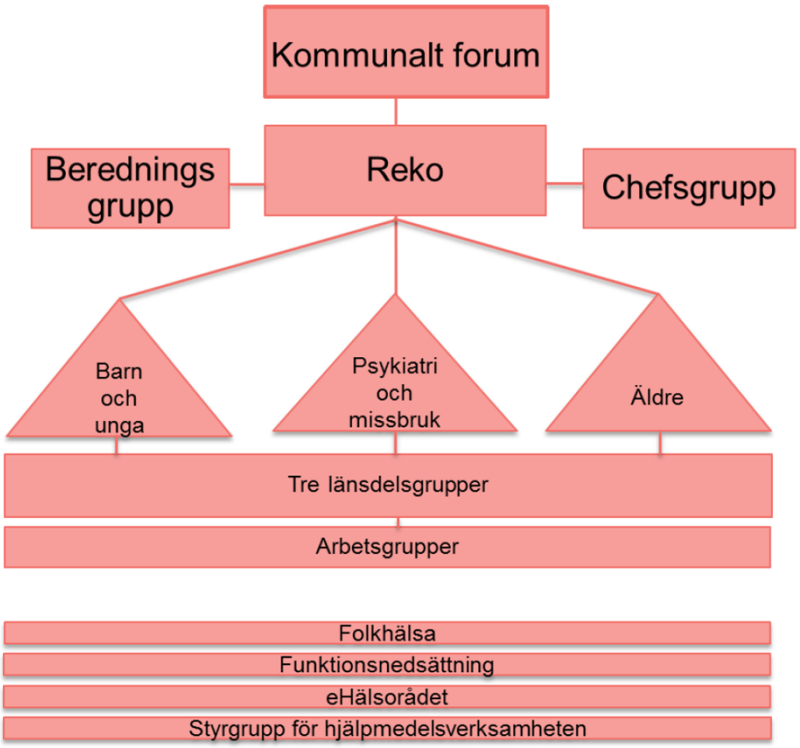

Bilden illustrerar strukturen för länets ledningssystem för samverkan. Kommunalt forum är en mötesplats för politiker i region och kommuner. Folkhälsa, funktionsnedsättning och e-hälsa ska tydligt finnas med i de tre strategigrupperna barn och unga, psykiatri och missbruk samt äldre.

Andra strategier, program och handlingsplaner

I Jönköpings län finns många olika aktörer och initiativ som arbetar för en bättre folkhälsa och mer jämlik hälsa. För att nå framgång i folkhälsoarbetet behövs ett gemensamt ansvarstagande mellan offentlig sektor, ideella krafter och den enskilda människan. Det är därför angeläget att de strategier, program och handlingsplaner som finns i Jönköpings län kompletterar varandra, samordnas och hittar gemensamma beröringspunkter. Den regionala strategin ”Tillsammans för en jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” kan med fördel vara en grund vid framtagande av nya strategier, program och handlingsplaner på kommun- och länsnivå.

Vid framtagandet av strategi och handlingsplan har hänsyn tagits till befintliga strategier, program och handlingsplaner. I slutet av dokumentet finns en sammanställning över merparten av dessa tillsammans med en kort presentationstext.

Vägen till strategi och handlingsplan

På uppdrag av den politiska ledningen i Region Jönköpings län och genom förankring i Läns-LAKO (numera Kommunalt Forum) tog sektionen Folkhälsa, Region Jönköpings län, initiativ till en samverkansprocess mellan olika aktörer med målet att ta fram en regional strategi med handlingsplan. Utgångspunkten har varit Marmotrapporten, Agenda 2030, Slutbetänkandet av Kommissionen för jämlik hälsa och tillgänglig statistik samt olika aktörers samlade kunskap och erfarenheter. Fokus är att minska skillnaderna i hälsa och att rikta insatser och resurser till de som behöver dem bäst.

Utmaningen att minska skillnaderna i hälsa ägs gemensamt av en rad aktörer. En samverkansprocess initierades av Region Jönköpings län, sektionen Folkhälsa, som bjöd in länets kommuner, civilsamhälle och berörda länsaktörer för framtagandet av strategin. Ett tydligt syfte med processen var och är att stödja en utveckling av det lokala arbetet parallellt med framtagandet av länsövergripande strategier.

Samverkansprocessen för framtagandet av strategi och handlingsplan inriktades på att det är de lokala och vardagsnära behoven som är utgångspunkten för stödet från regional och nationell nivå, inte tvärt om. Strategin med dess handlingsplan ska vara ett stöd för det lokala arbetet för jämlik hälsa och ett bra liv, på samma sätt som länsstrategier behöver anpassas till den nationella nivån.

Figur 5 Lokala behov som utgångspunkt

Bilden illustrerar hur olika strategier och handlingsplaner stödjer varandra på olika nivåer i samhället och hur de i sin tur bidrar till att vara ett stöd för den enskilda medborgaren.

Samverkansprocessen var inspirerad av genombrottsmetodiken som är ett beprövat arbetssätt där team varvar gemensamt arbete med förbättringsarbete på hemmaplan.

Vid kick-off-konferensen den 24 oktober 2013 visades en filmad bussresa genom olika stadsdelar i Jönköping där skillnader i hälsa illustrerades. Parametrar för bland annat andel utlandsfödda och andel förvärvsarbetande förändrades markant beroende på vilka busshållplatser som passerades. Efter konferensen samlades team från varje kommun, representanter från olika länsaktörer och civilsamhället vid tre länsdialoger för att tillsammans arbeta fram innehållet i strategi och handlingsplan. Parallellt med samverkansprocessen har varje aktör som deltagit förankrat och arbetat vidare inom sin egen organisation mellan länsdialogerna. Sektionen Folkhälsa har hållit ihop arbetet och haft kontinuerlig dialog med de olika aktörerna på olika sätt, bland annat genom lokala träffar i varje kommun. Efter länsdialogerna tillsattes en mindre arbetsgrupp med kontaktpersoner som fortsatte arbeta med strategin och handlingsplanen.

Figur 6 Samverkansprocessen illustrerad som en bussresa

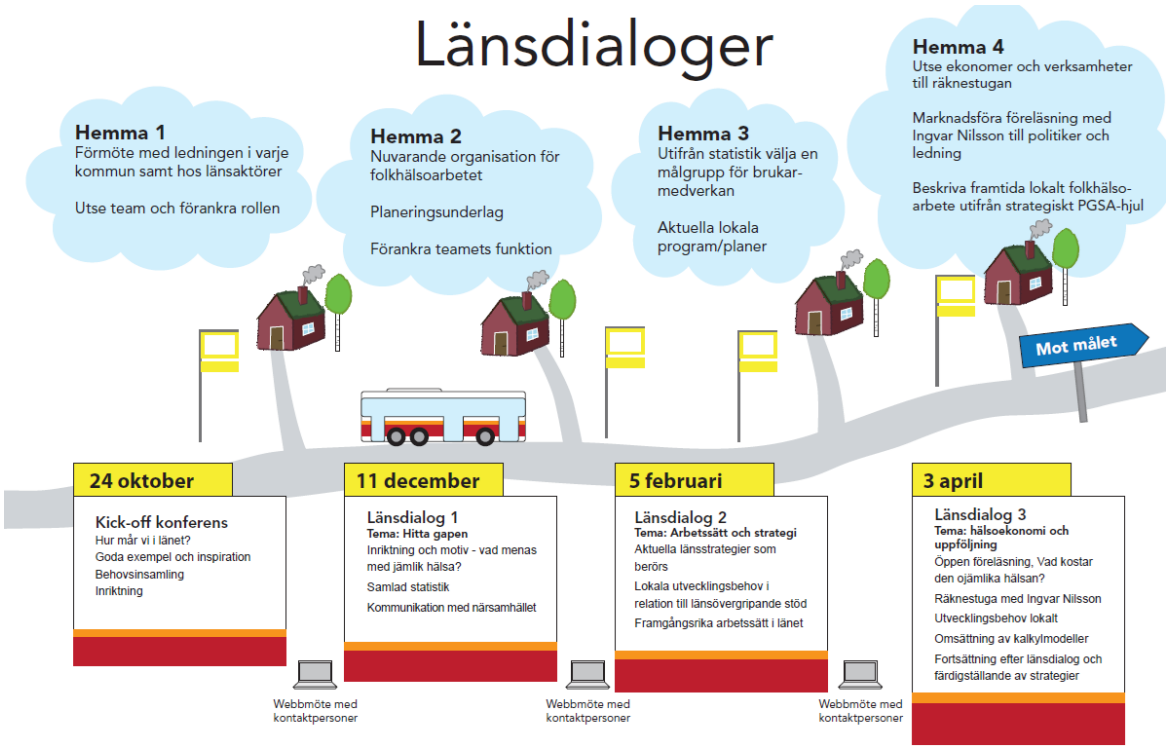

Bilden visar samverkansprocessen från kick-off konferensen den 24 oktober 2013 till sista stora samverkansmötet, länsdialog 3, våren 2014.

Revideringen av handlingsplanen för 2018-2019 har pågått under 2017. Sektionen Folkhälsa har besökt kommunerna för dialog kring det fortsatta arbetet med att utjämna skillnader i hälsa, förankrat förslag i ledningssystemet för samverkan, haft avstämningar med processledare för respektive handlingsområde samt arbetsgrupperna kopplade till dessa. Avstämningar har även skett med ansvariga för den Regionala utvecklingsstrategin, Program för hållbar utveckling samt med Länsstyrelsen.

Regional strategi 2025

De mål och insatser som prioriterats i denna strategi med tillhörande handlingsplan utgår ifrån befintligt statistiskt underlag, internationella och nationella rekommendationer, forskning och beprövad erfarenhet. Detta har vägts samman med det som framkommit från länsdialoger, kontaktpersonsträffar, gruppträffar inom varje handlingsområde, kontakt med nyckelpersoner inom olika organisationer i länet samt vid uppföljningsmöten i kommunerna.

Samverkansprocessen med att ta fram en gemensam strategi för jämlik hälsa har inneburit att många har varit involverade vilket bidragit till ett stort engagemang. Flera aktörer har redan påbörjat eget arbetet med att hitta bra strukturer för att minska skillnaderna i hälsa.

Strategin vänder sig till länsövergripande och lokala aktörer samt medborgare som kan bidra till en jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län

Syftet med strategin:

1. Integrera jämlik hälsa i politiska och verksamhetsnära beslut.
2. Stärka samverkan och samlärande samt involvera medborgare i folkhälsoarbetet.
3. Rikta insatser till grupper[7] i samhället med sämre förutsättningar till ett bra liv.

Den regionala strategin innehåller övergripande mål, strategiska mål och handlingsområden samt revidering och uppföljning.

Övergripande mål till 2025

Strategin *”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län”* tar sin utgångspunkt i att varje människa är en möjlighet. Tillsammans förbättrar vi livsvillkoren där medborgaren lever, lär, arbetar och leker. Alla medborgare ska ha bästa möjliga förutsättningar att kunna påverka sitt liv och därmed sin hälsa.

- **Livsvillkoren har förbättrats för alla invånare i Jönköpings län.**
- **Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper.**
- **Invånarna har förbättrade förutsättningar att själva främja sin hälsa**

[7] Skillnader i hälsa mellan olika grupper definieras i den här strategin som skillnader mellan socioekonomiska (utbildningsnivå, inkomstnivå, social status) och geografiska faktorer samt de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, kön, könsöverskrivande identitet och uttryck, ålder samt funktionsnedsättning. (SKL, 2013)

Strategiska mål och handlingsområden

De övergripande målen påverkas genom arbete med strategins tre strategiska mål och nio handlingsområden, vilka är ömsesidigt beroende av varandra. Handlingsområde ett till fem är grundläggande för övriga områden och utgör ett stöd för prioritering och ledning av de handlingsområden som finns under strategiskt mål 3. Strategiskt mål 2 ska hålla samman arbetet med strategin, skapa innovativa mötesplatser och bidra till erfarenhetsutbyten. Samverkan och samlärandet ska fokusera på utmaningen att de insatser som görs faktiskt gör skillnad.

Samtliga handlingsområden och dess aktiviteter ska genomsyras av ett rättighetsperspektiv, ett normkritiskt och interkulturellt förhållningssätt och insatserna som görs ska anpassas i utformning och omfattning utifrån gruppers[8] olika behov.

Figur 7 Illustration av strategins mål och handlingsområden

Bilden illustrerar att vi tillsammans reser mot målen att förbättra livsvillkoren och minska skillnaderna i hälsa för olika grupper i samhället. De blå skyltarna visar strategiskt viktiga handlingsområden som gör det möjligt att prioritera och utveckla insatser i handlingsområde 6-9. Mötesplatserna i handlingsområde 5 håller ihop arbetet och ska bidra till bättre samverkan och samlärande.

[8] Skillnader i hälsa mellan olika grupper definieras i den här strategin som skillnader mellan socioekonomiska (utbildningsnivå, inkomstnivå, social status) och geografiska faktorer samt de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, kön, könsöverskrivande identitet och uttryck, ålder samt funktionsnedsättning. (SKL, 2013)

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för en jämlik hälsa

Folkhälsa och jämlik hälsa ska ha en tydlig plats i regionala och lokala ledningsstrukturer. Organisationer ska ha strukturer, verktyg och arbetssätt som bidrar till att skapa långsiktiga förutsättningar för att minska skillnaderna i hälsa. De beslut som tas och det arbete som görs ska genomsyras av en hög grad av delaktighet.

De handlingsområden som finns under strategiskt mål 1 handlar om att påtagligt förbättra processerna för hur vi använder statistik och gör analyser, ökar medverkan från de människor som berörs av insatserna, utvecklar förmågan att leda och prioritera hälsoekonomiskt samt omsätter förbättringsarbete och forskning på ett systematiskt sätt.

Handlingsområden

1. Statistik och analys
2. Medborgarmedverkan
3. Hälsoekonomi
4. Förbättringsarbete och forskning

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

För att öka förutsättningarna för jämlik hälsa och ett bra liv behövs bättre och effektivare samverkan och ett samlärande mellan civilsamhället, länets kommuner, Region Jönköpings län och andra länsaktörer. Samverkan ska också utvecklas till att vara mer behovsstyrd utifrån att minska skillnaderna i hälsa. Innovativa sätt att mötas för ett bättre samlärande är viktigt för att sprida goda exempel och erfarenheter i länet. Den samverkan och det samlärande som ryms inom strategiskt mål två ska ses som ett komplement till redan befintliga länsövergripande forum och nätverk för samverkan. En viktig del är att hålla ihop och följa upp arbetet och insatserna som ska genomföras under strategins tidsperiod 2016-2025. En annan viktig del är att kontinuerligt sammanfatta vilka behov som finns på lokal nivå och utifrån det samordna relevanta insatser som gör skillnad.

Handlingsområde

5. Samverkan och samlärande

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser ska anpassas i utformning

och omfattning utifrån gruppers[9] olika behov. Det handlar om att rätt insats genomförs till rätt målgrupp vid rätt tidpunkt. För barn och unga är barnkonventionen särskilt betydelsefull där tidig upptäckt av behov hos barn är viktigt. För äldres livsvillkor och hälsa inriktas arbetet på hur vi tillsammans kan skapa förutsättningar för att fler ska få vara friska och aktiva längre upp i åldrarna. För individer i arbetsför ålder är det viktigt att få möjlighet att delta i arbetslivet efter sin egen förmåga eller att ha en annan meningsfull sysselsättning. Det är också viktigt att ha social och ekonomisk trygghet för att kunna försörja sig själv.

Samhällsplanering och insatser för att förbättra naturliga och bebyggda miljöer i människors närmiljö kan bidra till en god och jämlik hälsa i befolkningen. Tillgång till natur, parker och grönområden är viktigt för människors hälsa och välbefinnande. En meningsfull fritid och tillgång till att kunna utöva ett aktivt friluftliv är också viktiga delar.

Handlingsområden

6. Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa
7. Försörjning och sysselsättning
8. Samhällsplanering och närmiljö
9. Äldres livsvillkor och hälsa

Åldersintervall

Följande åldersintervall används i den här strategin:

- Barn och unga 0-17 år
- Unga vuxna 18-29 år
- Äldre 65 år och uppåt

Kommunikation som verktyg för måluppfyllelse

God kommunikation bygger på vår förmåga att förstå vad länsinvånare, medarbetare, samarbetsparter och andra intressenter behöver och vill veta. Förmågan att kommunicera är avgörande för att vi ska kunna nå strategiska mål och vision.

En allt mer digitaliserad värld i ständig förändring ställer krav på en kommunikation i ständig utveckling. Valet av innehåll, kanal och kontaktyta måste säkerställas utifrån olika målgruppers och aktörers behov. Befintliga kanal- och kommunikationsstrategier behöver omsättas i arbetet för en mer jämlik hälsa.

[9] Skillnader i hälsa mellan olika grupper definieras i den här strategin som skillnader mellan socioekonomiska (utbildningsnivå, inkomstnivå, social status) och geografiska faktorer samt de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, kön, könsöverskrivande identitet och uttryck, ålder samt funktionsnedsättning. (SKL, 2013)

Revidering och uppföljning

Strategin följs upp genom att följa ett antal indikatorer som ska ge återkoppling på att insatserna bidrar till att uppfylla de övergripande målen. Indikatorerna följs upp årligen eller så ofta som är lämpligt. Revidering av strategin görs 2025.

Handlingsplanen revideras vartannat år i dialog med regionala och lokala aktörer och genom medborgarmedverkan. Kontinuerlig uppföljning sker inom respektive handlingsområde via avstämningsrapporter som sedan utgör underlag för revideringen. Handlingsområde fem, samverkan och samlärande, håller samman det löpande arbetet inom respektive handlingsområde.

Data för att följa indikatorerna inhämtas från nationella, regionala och lokala källor. Indikatorerna kommer brytas ned på kön, ålder och socioekonomiska variabler för respektive kommun där så är möjligt och lämpligt.

Brist på tillförlitlig och tillgänglig data på gruppnivå har identifierats i framtagandet av denna strategi med tillhörande handlingsplan och är därför ett angeläget förbättrings- och utvecklingsområde. Detta medför att det under arbetets gång kan komma att läggas till indikatorer som anses vara viktiga för att kunna följa utvecklingen i hälsa och se om skillnaderna minskar.

Indikatorer för att följa det övergripande målet, ”Livsvillkoren har förbättras för alla invånare i Jönköpings län”, är:

- Andel elever i skolår 9 som är behöriga till gymnasiet
- Andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år
- Andel arbetslösa av befolkningen 16-64 år
- Andel arbetslösa av befolkningen 18-24 år
- Andel långtidssjukskrivna av befolkningen 16-64 år
- Andel invånare 0-19 år i socioekonomiskt utsatta familjer
- Anmälda våldsbrott
- Andel ekonomiskt utsatta äldre

Indikatorer för att följa det övergripande målet, ”Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper[10]”, är:

- Återstående medellivslängd vid födseln
- Självskattat allmänt hälsotillstånd
- Andel som röker
- Andel med riskbruk av alkohol

[10] Skillnader i hälsa mellan olika grupper definieras i den här strategin som skillnader mellan socioekonomiska (utbildningsnivå, inkomstnivå, social status) och geografiska faktorer samt de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, kön, könsöverskrivande identitet och uttryck, ålder samt funktionsnedsättning. (SKL, 2013)

- Andel ungdomar som intensivkonsumerar alkohol
- Andel med övervikt och fetma
- Andel med psykisk ohälsa

Det övergripande målet ”Invånarna har förbättrade förutsättningar att själva främja sin hälsa” följs upp via en särskild redovisning av genomförda aktiviteter i samband med revideringen av handlingsplanen.

Andra strategier, program och planer som bidrar till arbetet för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län

Det finns flera initiativ, internationella, nationella och regionala strategier som bidrar till arbetet för en förbättrad och jämlik hälsa i Jönköpings län. Till dessa hör bland annat:

Internationella och nationella

Gör jämlikt- gör skillnad
Landsting, regioner och 20 kommuner har arbetat tillsammans med SKL i Samling för social hållbarhet – minska skillnader i hälsa under 2011 - 2013. Arbetet resulterade i fem rekommendationer och 23 åtgärder som bidrar till att stärka den sociala hållbarheten och minska skillnaderna i hälsa.
http://www.skl.se/download/18.60cfc024148311288823355/1409646611579/SKL+Rapport+G%C3%B6r+j%C3%A4mlikt+-+g%C3%B6r+skillnad%21+fullversion+2013.pdf

WHO: s rapport ”Closing the Gap in a generation” av Sir Michael Marmot
WHO såg de stora globala hälsoklyftorna som oacceptabla och ville ta en bred ansats för att komma tillrätta med dem. En kommission tillsattes som leddes av Marmot. Kommissionens rapport är ett av de viktigaste dokument som skrivits på hälsoområdet under de senaste decennierna. I vissa delar av världen ökar medellivslängden och folkhälsan blir bättre medan den stagnerar i andra.

Också inom länderna finns mycket stora hälsoklyftor som är nära förbundna med sociala förhållanden – hälsans sociala bestämningsfaktorer.

”Utjämna hälsoskillnaderna inom en generation- Jämlikhet i hälsa genom påverkan av de sociala bestämningsfaktorerna”
http://whqlibdoc.who.int/hq/2008/WHO_IER_CSDH_08.1_swe.pdf?ua=1
(sammanfattning av rapporten på svenska)

WHO, policy och strategi Health 2020
Europaregionen inom WHO har tagit fram en policy och strategi som utgör Europas ramverk för hälsa och välmående. Det övergripande målet är att förbättra hälsan för alla och att minska ojämlikhet i hälsa.
http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0011/199532/Health2020-Long.pdf?ua=1

”Report on health inequalities in the EU”
Rapporten redogör för EU-kommissionens åtgärder och genomförande för att minska olikheterna i hälsa i EU.
http://ec.europa.eu/health/social_determinants/docs/report_healthinequalities_swd_2013_328_en.pdf

Malmökommissionen
Våren 2011 tillsattes en politiskt oberoende grupp med mål att ta fram strategier för att minska skillnader i hälsa hos Malmös invånare. Gruppen fick namnet Malmökommissionen. Uppdraget är att ta fram ett vetenskapligt underlag för hur Malmöbornas hälsa ska kunna förbättras långsiktigt. Rapporterna ligger till grund för politiska beslut i regionen. http://malmo.se/kommission

Regionala

Regional utvecklingsstrategi (RUS)
RUS – Regional utvecklingsstrategi för Region Jönköping » 2025, fastställdes av Regionstyrelsen den 20 juni 2013. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en vägvisare för regionens, det vill säga Jönköpings läns, samlade utvecklings- och tillväxtarbete. Strategin pekar ut vad som krävs för att Region Jönköping ska bli en framgångsrik och växande region till år 2025.

Det regionala utvecklingsarbetet och de resurser som satsas från regionen, staten och EU ska vägledas av prioriteringarna i RUS. Hänsyn ska tas till alla hållbarhetsdimensioner för en god livsmiljö, ökad jämställdhet, jämlikhet och mångfald.

Alla utvecklingsinsatser ska bidra till att förbättra möjligheterna för länets invånare att ***leva av***, d.v.s. näringslivstillväxt och fler sysselsatta, och att ***leva i***, d.v.s. inkludering och livsmiljö.
http://www.rjl.se/Om-regionen/om-organisationen/Region-Jonkopings-lans-uppdrag/RUS-regional-utvecklingsstrategi/

På väg mot jämställdhet. Strategi för jämställdhetsintegrering i Jönköpings län 2014-2018
Länsstyrelsen arbetar för jämställdhet i länet utifrån regeringens nationella jämställdhetspolitik.

Det nationella målet är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Strategin anger en riktning och utgör ett stöd för länets arbete mot jämställdhet. I strategin berörs folkhälsa särskilt i fokusområdena Mäns våld mot kvinnor samt Jämställd hälsa. Strategin är framtagen av Länsstyrelsen inom ramen för Jämställdhetsrådet i Jönköpings län; ett samverkansråd med syfte att vara samordnande och pådrivande i länets jämställdhetsarbete. Rådet leds av landshövdingen och rådets ledamöter

representerar myndigheter, näringsliv och idéburna organisationer.
http://lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/manniska-och-samhalle/jamstalldhet/

Handikappolitiskt program Landstinget i Jönköpings län
Det handikappolitiska programmet ska se till att landstinget blir ett föredöme i arbetet med att underlätta livsvillkoren för människor med olika former av funktionsnedsättning. Helhetssyn och samordning är viktiga utgångspunkter, men det handlar också om attityder, förhållningssätt och bemötande.
http://plus.rjl.se/box_files/box38734/handikappolitiskt_program_2003.pdf

Program för hållbar utveckling 2013-2016 – utifrån ett miljöperspektiv
Region Jönköpings län arbetar för en hållbar miljöutveckling som är hälsofrämjande och jämlik med barnens bästa i centrum, agerar klimatsmart och har ett klokt resurstänkande. Det ger bra förutsättningar för en sund livsmiljö och ett bra liv i ett attraktivt län. Regionens löfte till länsinvånarna är att arbeta för en utveckling som är hälsofrämjande och att minimera påverkan på miljön.
http://www.rjl.se/Tillvaxt-och-utveckling/Miljo-och-hallbar-utveckling/

Regional kulturplan 2015-2016
Under 2014 formuleras den regionala kulturplanen 2015-2017 för Jönköpings län. Den regionala kulturplanen är ett kultur- och konstpolitiskt dokument för vad det regionala konst- och kulturlivet ska ha för inriktning de kommande tre åren. Den regionala kulturplanen för Jönköpings län är en plan för utvecklingen av kulturen i länet och hur dessa relaterar till de nationella kulturpolitiska målen.
http://www.rjl.se/Tillvaxt-och-utveckling/Kultur-i-lanet/Regional-kulturplan/

Samverkan mot våld i nära relationer i Jönköpings län 2014-2018
Inom ramen för Jämställdhetsrådet i Jönköpings län har ett stort antal aktörer tagit fram ett gemensamt underlag för samverkan mot våld i nära relationer. Syftet med samverkansplanen är att genom samverkan utveckla länets arbete mot våld i nära relationer, förbättra stödet för drabbade och förebygga våldet. Fokusgruppen våld i nära relationer, underställd Jämställdhetsrådet, kommer att vara ansvarig för genomförandet och uppföljningen av planen**.**
http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/nyheter/2014/Pages/samverkan-mot-vald-i-nara-relationer-i-jonkopings-lan-2014-2018.aspx

Insikt/Utsikt
Visionen för Insikt/Utsikt är att Jönköpings län ska vara fritt från skador av alkohol och tobak samt fritt från narkotika, dopning och missbruk och beroende av läkemedel. Arbetet med Insikt/Utsikt i Jönköpings län grundar sig på de nationella handlingsplaner som finns på alkohol- och drogområdet. Insikt/Utsikt är ett samarbete mellan Länsstyrelsen, Landstinget, Polismyndigheten, länets kommuner samt en mängd andra aktörer och frivilligorganisationer.
http://insiktutsikt.nu/wp-content/uploads/2010/04/Handlingsplan-Insikt-utsikt.pdf

Hela kedjan till företaget
En förstudie vars syfte är att kartlägga behov hos målgruppen, arbetslösa kvinnor och män 16-64 år, och arbetsgivare. Förstudien skall förbereda för att rusta hela kedjan: målgruppen, myndigheter och arbetsgivare. Resultatet skall på lång sikt medföra att arbetslösa får arbete och blir självförsörjande.
http://www.esf.se/sv/Resultat/Projektbanken/Behallare-for-projekt/Smaland-och-Oarna/Hela-kedjan-till-foretaget/

Verksamhetsplan 2015 – Samordningsförbunden i länet
Inom länet finns tre förbund för finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. Varje förbund är bildat av Landstinget i Jönköpings län, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunerna inom förbundets område.
- *Höglandets Samordningsförbund* omfattar kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås och Vetlanda.
- *Finnvedens Samordningsförbund* omfattar kommunerna Gislaved, Gnosjö och Värnamo.
- *Samordningsförbundet Södra Vätterbygden* omfattar kommunerna Habo, Jönköping, Mullsjö och Vaggeryd.
www.finsamjonkopingslan.se

Strategi för integrationsarbetet i Jönköpings län 2015 – 2020
En integrationsstrategi finns framtagen av länsstyrelsen. I samband med detta bildades ett Integrationsråd i Jönköpings år 2013 som består av 28 ledamöter från myndigheter, näringsliv och idéburna organisationer. Rådet leds av Landshövdingen. Syftet med rådet är att det ska främja en samsyn samt öka samverkan och delaktighet kring integrationsarbetet genom att skapa en arena för att lyfta integrationsfrågorna, i Jönköpings län. Rådet ska vara pådrivande för ett effektivare integrationsarbete i länet, verka för att de nuvarande och kommande nationella integrationsmålen får genomslag i länet samt integrera ett mångkulturellt perspektiv i respektive verksamheter.
http://lansstyrelsen.se/jonkoping/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2015/2015-22-Integrationsstrategi-2015-2020.pdf

Primärvård inom vårdval i Jönköpings län
Regelbok för vårdval i Jönköpings län har tagits fram på uppdrag av landstingsfullmäktige. Den anger förutsättningarna för att bli godkänd och bedriva primärvård i Jönköpings län. Regelboken beskriver även vårdenheternas uppdrag utifrån Landstingets modell och mål för primärvården.
http://plus.lj.se/info_files/infosida38390/primarvard_inom_vardval_i_jonkopings_lan_2014.pdf

Hälsopolitiskt program för Jönköpings län
Region Jönköpings län har en ansvarsfull roll i att länets befolkning ska ha förutsättningar för en så god och jämlik hälsa som möjligt, fysiskt, psykiskt och

socialt. Vi samarbetar med länets kommuner, myndigheter, näringsliv, föreningsliv och andra organisationer.

År 1998 antogs ett hälsopolitiskt program av Läns-LAKO (landstings- och kommunpolitiskt samverkansorgan) som visade på olika vägar att nå de övergripande målen för jämlikhet i hälsa. En 0-vision formulerades:

- Alla medborgare skall tillförsäkras möjligheter till ett gott och aktivt liv på lika villkor.
- Ingen skall dö i förtid eller drabbas av ohälsa, sjukdom eller skada som hade kunnat undvikas.
- För kommande generationer skall hälsoarbetet ges en långsiktig och hållbar utveckling.

Programet betonar följande inriktning för ett aktivt folkhälsoarbete i Jönköpings län:
1. Främja samarbete och verka för att uppnå en helhetssyn med alla aktörer inom folkhälsoarbetet
2. Arbeta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande för att skapa likvärdiga förutsättningar för allas hälsa i länet
3. Särskilt rikta insatserna mot grupper som är mest utsatta för hälsorisker
4. Ta initiativ till utbildnings-, forsknings- och utvecklingsinsatser inom folkhälsoområdet
5. Vidareförmedla forsknings- och utvecklingsresultat så att de bidrar till en långsiktig hållbar utveckling
6. Ta till vara och sprida erfarenheter från lokalt, regionalt, nationellt och internationellt folkhälsoarbete

Ett av målen i programmet inriktas på att varje kommun ska ha ett lokalt hälsoråd eller liknande med representanter från olika förvaltningar inom kommunen, andra offentliga organ, hälso- och sjukvården, tandvården, förenings- och näringslivet, företagshälsovård m fl. Det lokala hälsorådet skall ha ett samordningsansvar för att folkhälsofrågorna beaktas i all verksamhet och en lokal hälsoplanerare ska finnas knuten till varje råd.
http://plus.lj.se/info_files/infosida31886/halsopolitiskt_program.pdf

Nationella barnhälsovårdsprogrammet
En undersökning av Svensk Barnhälsovård 2011 visade att det förelåg stora skillnader i den svenska barnhälsovården, såsom varierat antal läkarbesök, olika metoder och olika remisskriterier. Dessutom framkom att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet fick stå tillbaka. Pågående forskning visade att barnhälsovårdens universella program nådde de flesta, men att barn med ökade behov inte fick kompensatoriska insatser (Wallby 2012). Det nya nationella barnhälsovårdsprogrammet skiljer sig från det gamla genom tydligt beskrivna universella insatser tillsammans med program för riktade insatser till alla vid behov. Viktiga perspektiv lyfts fram utifrån barnet och dess familj såsom barnets

hälsa, utveckling och livsvillkor, barnkonventionen, etik, jämlikhet, genus samt förändringar i samhällsutvecklingen.

Socialstyrelsens vägledning (2014) anger ramar för barnhälsovården medan den webbaserade Rikshandboken i barnhälsovård ger konkreta råd för arbetets utförande.
http://www.rikshandboken-bhv.se/Texter/Oversikt/Programforklaring/

Handlingsplan för sexuell hälsa – med inriktning på ungdomar och unga vuxna i Jönköpings län
Arbetet med att förebygga hiv och andra sexuellt överförbara infektioner (STI) samt oönskade graviditeter är brett förankrat i flera specialiteter i hälso- och sjukvården. Arbetet i Region Jönköpings län utgår från länets handlingsplan för sexuell hälsa.
http://plus.lj.se/info_files/infosida32006/handlingsplan_for_sexuell_halsa_besluta d.pdf

Åtgärdsprogram för Hälsans miljömål 2016-2020
Åtgärdsprogrammet håller på att tas fram och samordnas av Länsstyrelsen. Det omfattar miljökvalitetsmålen God bebyggd miljö, Frisk luft, Giftfri miljö, Säker strålmiljö och Skyddande ozonskikt.
http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/publikationer/rapporter/2015/Pages/2 015-37.aspx

Referenser

Bruntlandkommissionen. (1987). *Bruntlandkomissinens rapport till FN:s generalförsamling, Our Common Future.* Stockholm: Tiden.

Dahlgren G, W. M. (1991). *Policies ande strategies to promote social equity in health.* Stockholm: Institute for futures studies.

Folkhälsomyndigheten. (2014). *Årsrapport 2014.* Stockholm: Folkhälsomyndigheten.

Jacobsson, P. (u.d.). *Mot ett hållbart samhälle.* Stockholm: Kungliga tekniska högskolan.

Janlert, U. (2000). *Folkhälsovetenskapligt lexikon* (1:a uppl.). Stockholm: Natur och kultur och Statens Folkhälsoinstitut.

Landstinget. (1998). *Hälsopolitiskt program för Jönköpings län.* Jönköping: Landstinget i Jönköpings län.

Nordenfelt, L. (1991). *Livskvalitet och hälsa* (1:a uppl.). Solna: Almqvist & Wiksell förlag.

Olsson, S. (2012). *Social hållbarhet i ett planeringsperspektiv.* http://www.socialhallbarhet.se/om-social-hallbarhet/.

Qulturum Region Jönköpings län. (den 24 februari 2015). *Qulturum*. Hämtat från http://plus.rjl.se/qulturum den 24 Februari 2015

Region Jönköpings län. (den 10 Februari 2015). *Region Jönköpings län*. Hämtat från Hälsotal, Bilaga till budget 2015: http://www.rjl.se/Om-oss/Region-Jonkopings-lans-uppdrag/Budget-och-utvecklingsplaner den 10 Februari 2015

SKL. (2013). *Gör jämlikt - gör skillnad! Samling för social hållbarhet minskar skillnader i hälsa.* Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting.

Socialdepartementet. (2000). *Hälsa på lika villkor- nationella mål för folkhälsan, SOU 2000:91.*

Socialdepartementet. (2008). *Regeringens proposition 2007/08:110 En förnyad Folkhälospolitik .* Stockholm: Regeringskansliet.

Socialstyrelsen. (2014). *Hjärtinfarkter 1990-2013.* Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen, S. F. (2014). *Öppna jämförelser 2014 - Folkhälsa.* Edita Bobergs AB.

solutions, S. h. (2015). *Folkhälsoekonomiska beräkningar.* http://skl.se/tjanster/kurserochkonferenser/dokumentation/alldokumentation/dokumentationinvesteraihalsavadvinnervi.4599.html: SKL.

Statens Folkhälsoinsitut. (2008). *Hälsa på lika villkor? Hälsa och livsvillkor bland personer med funktionsnedsättning.* Stockholm: Statens folkhälsoinstitut.

Stier, J. (2009). *Kulturmöten - en introduktion till interkulturella studier.* Lund: Studentlitteratur.

The commission on Social Determinants of Health. (2005). *Action on the social determinant of health: learning from previous experiences.* World Health Organization.

UCL, Institute of Health Equity. (2010). *Fair Society Healthy Lives: The Marmot Review.*

WHO. (2008). *Closing the gap in a generation. Health equity through action on the social determinants of health. Final report .* Commission on social determinants of health.

WHO. (2012). *Health 2020.* (http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being): World health organisation Europe.

Västra Götalands Region. (2011). Hämtat från Kostnaderna för ojämlikhet i hälsa i Västra Götaland. En beräkning av vad socioekonomisk ojämlikhet kostar samhället. den 10 Februari 2015

Bilaga 1 Hälsotal utifrån födelseland, sysselsättning och utbildning

Hälsotal i procent utifrån födelseland (Sverige, övriga Europa och övriga världen)

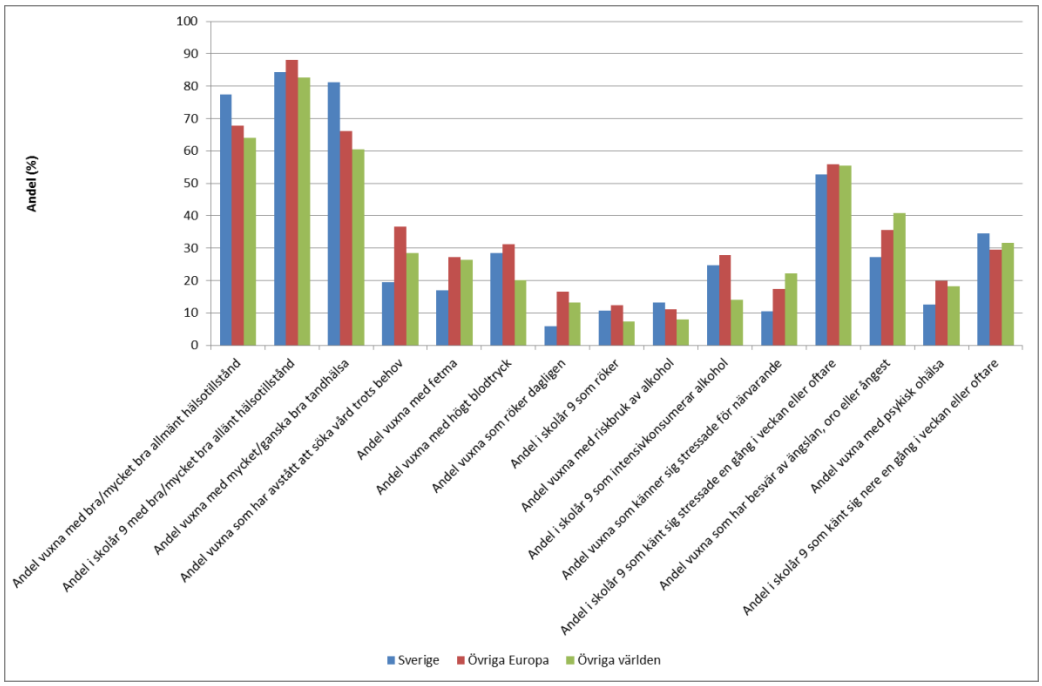

Hälsotal i procent utifrån sysselsättning (arbetar, arbetslös/arbetsmarknadsåtgärd och sjukskriven/sjukersättning)

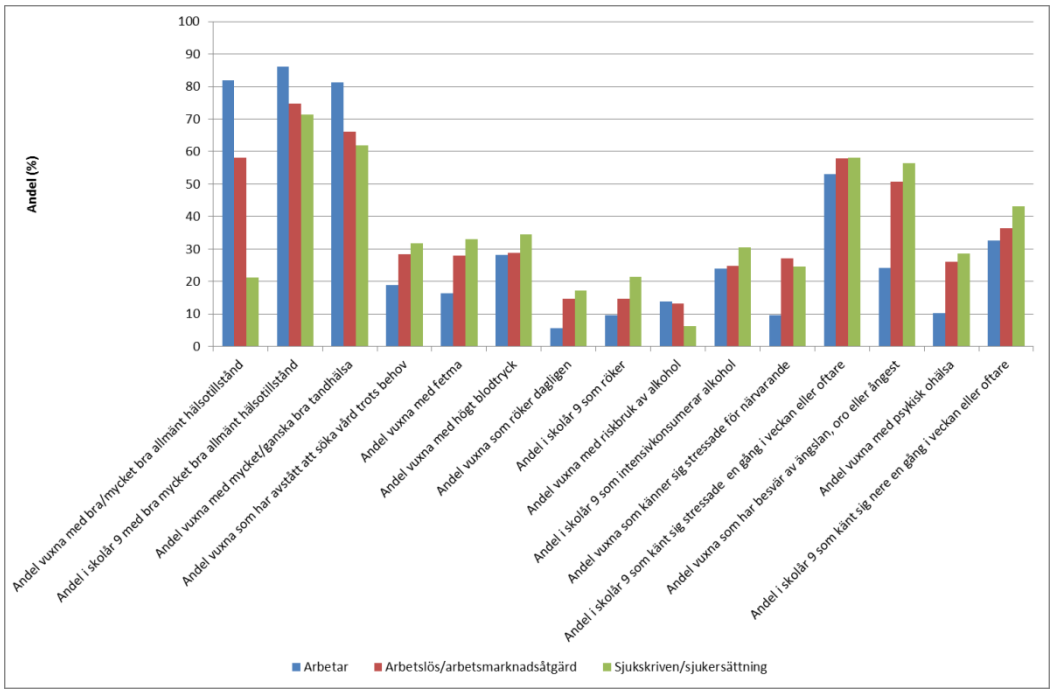

Hälsotal i procent utifrån utbildningsnivå (universitet/högskola, gymnasiet och grundskola)

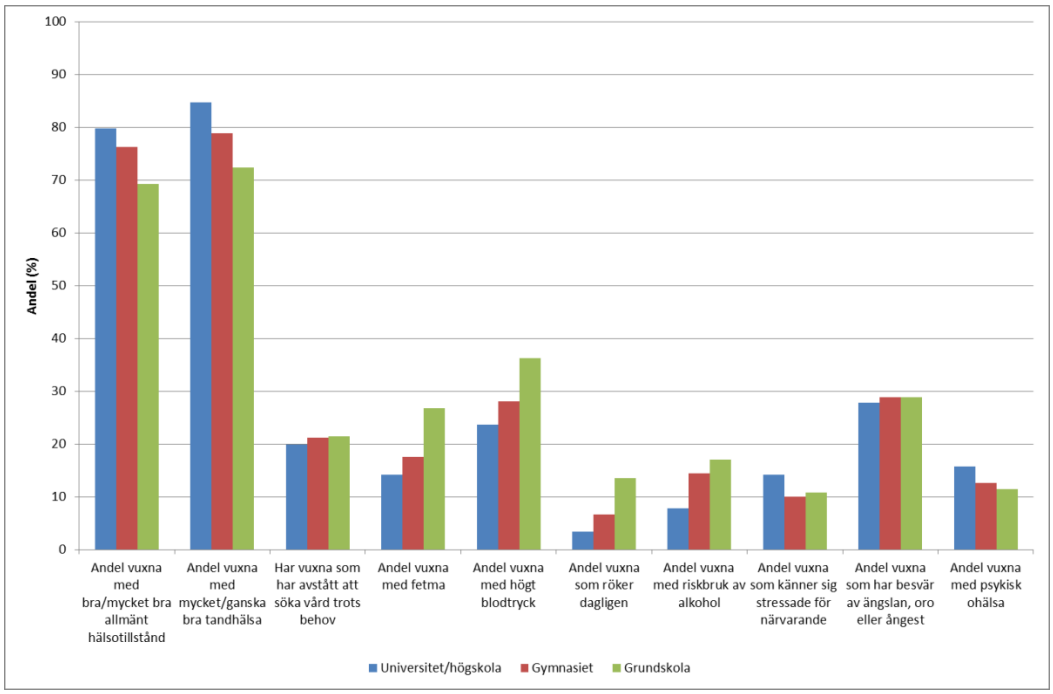

Region Jönköpings län

2015-11-24 RJL 2015/469

Bilaga 2 Hälsotal fördelat per kommun, länet och riket

	Rikets/länets genomsnitt	Aneby	Eksjö	Nässjö	Sävsjö	Tranås	Vetlanda	Gislaved	Gnosjö	Vaggeryd	Värnamo	Habo	Mullsjö	Jönköping
Andel (%) barn som finns i ekonomiskt utsatta hushåll, 2010 (länet)	10,1	10,2	8,0	12,5	12,6	12,9	9,1	10,7	10,2	10,2	8,0	5,4	5,7	10,4
Andel (%) elever i skolår 9 som skolkar en gång i månaden eller oftare, 2011 (länet)	7,3	1,8	5,0	5,9	5,3	7,5	7,6	6,1	2,7	7,0	4,7	6,0	11,3	9,7
Andel (%) behöriga till gymnasiet, 2010/2011 (riket)	87,7	88,2	92,0	86,1	80,0	83,0	86,3	84,8	80,5	79,7	89,6	84,7	94,5	86,1
Ohälsotal (antal dagar) kvinnor, juli 2012 (länet)	32,9	37,9	40,1	34,7	33,7	39	34,7	33,6	30,8	29,3	25,9	29,9	41,2	32,2
Ohälsotal (antal dagar) män, juli 2012 (länet)	22,2	24,5	24,1	25,4	23,4	25,6	22,1	21,0	20,1	20,1	20,0	16,5	24,2	22,2
Våldsbrott, antal per 100 000 inv, 2011 (länet)	900	1015	787	1025	857	1115	650	780	876	650	663	454	725	1006
Tonårsaborter (-19 år), antal per 1 000 kvinnor, 2011 (länet)	13,4	16,9	12,3	9,5	10,1	18,3	9,1	9,4	11,7	20,7	13,3	2,6	7,7	16,2
Andel (%) 4-åringar med övervikt och fetma, 2009-2011 (länet)	14,1	20,5	12,7	11,8	14,3	13,6	18,1	16,7	16,6	11,3	13,8	14,0	16,6	13,2
Andel (%) vuxna som är fysiskt aktiva minst 30 min per dag, 2008-2011 (länet)	66,0	64,0	64,0	59,0	63,0	69,0	67,0	63,0	69,0	66,0	62,0	66,0	65,0	65,0
Andel (%) elever i skolår 9 som äter frukost varje vardag, 2011 (länet)	66,1	78,4	79,9	67,0	70,7	65,0	67,1	61,8	60,2	58,0	65,9	60,0	71,4	65,5
Andel (%) elever i skolår 9 som intensivkonsumerar alkohol några gånger per år eller oftare, 2011 (länet)	17,2	7,1	20,3	24,8	22,9	12,2	14,9	17,6	14,0	14,5	16,1	7,1	16,7	19,1
Andel (%) vuxna med riskbruk av alkohol, 2008-2011 (länet)	8	8	11	11	8	13	10	11	12	11	7	9	9	12
Andel (%) elever i skolår 9 som röker, 2011 (länet)	13,3	9,1	6,3	24,0	9,4	9,5	7,4	10,5	11,5	16,2	11,2	6,0	21,5	16,5
Andel (%) rökare bland gravida, 2005-2009 (riket)	6,8	9,9	8,7	8,7	6,8	10,7	5,9	11,6	10,3	8,2	8,1	6,6	10,5	5,7
Andel (%) elever i skolår 9 som mår bra eller mycket bra, 2011 (länet)	88,8	94,6	89,5	84,8	88,4	85,1	91,0	84,6	84,2	88,9	92,3	90,5	84,8	89,2
Andel (%) vuxna med bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd, 2007-2010 (länet)	72	73,0	71,0	69,0	73,0	71,0	72,0	71,0	78,0	73,0	74,0	74,0	75,0	72,0
Andel (%) kariesfria 19-åringar, 2011 (länet)	36,2	49,0	48,0	32,0	31,5	38,0	31,4	37,5	26,3	25,5	37,4	33,8	41,0	37,1

Region Jönköpings län

2015-11-24 RJL 2015/469

Region Jönköpings län

Handlingsplan 2018-2019 till strategin *Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län,* RJL 2017/3229

Syftet med handlingsplanen är att genomföra aktiviteter som bidrar till att nå de strategiska och övergripande målen i strategin. Nuvarande aktiviteter ska genomföras under år 2018-2019. Under 2019 revideras handlingsplanen inför kommande tvåårsperiod i dialog med regionala och lokala aktörer och genom medborgarmedverkan.

Målet med handlingsplan 2018-2019 är att tillsammans komma igång med nya och förstärka befintliga aktiviteter samt bygga upp bra grundstrukturer för att nå minskade skillnader i hälsa. Flera av de aktiviteter som finns under handlingsområde ett till fem kommer att göra det möjligt, och är i många fall en förutsättning för att kunna genomföra bättre behovsinriktade prioriteringar för handlingsområde sex till nio under nästa planperiod.

Handlingsplanen är uppdelad efter de nio handlingsområdena där vart och ett har en kort bakgrund till varför handlingsområdet är valt, syfte och mål. Sedan följer en tabell med aktiviteter, mått, tidsplan och vem som bär huvudansvaret för aktiviteten.

Övergripande mål till 2025

Strategin *”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län”* tar sin utgångspunkt i att varje människa är en möjlighet. Tillsammans förbättrar vi livsvillkoren där medborgaren lever, lär, arbetar och leker. Alla medborgare ska ha bästa möjliga förutsättningar att kunna påverka sitt liv och därmed sin hälsa.

- **Livsvillkoren har förbättrats för alla invånare i Jönköpings län.**
- **Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper.**
- **Invånarna har förbättrade förutsättningar att själva främja sin hälsa**

Strategiska mål och handlingsområden

De övergripande målen påverkas genom arbete med strategins tre strategiska mål och nio handlingsområden, vilka är ömsesidigt beroende av varandra. Handlingsområde ett till fem är grundläggande för övriga områden och utgör ett stöd för prioritering och ledning av de handlingsområden som finns under strategiskt mål 3. Strategiskt mål 2 ska hålla samman arbetet med strategin, skapa innovativa mötesplatser och bidra till erfarenhetsutbyten. Samverkan och samlärandet ska fokusera på utmaningen att de insatser som görs faktiskt gör skillnad.

Samtliga handlingsområden och dess aktiviteter ska genomsyras av ett rättighetsperspektiv, ett normkritiskt och interkulturellt förhållningssätt och insatserna som görs ska anpassas i utformning och omfattning utifrån gruppers olika behov. Det är också viktigt att ta med de personer som aktiviteten är till för i planeringen. Det vill säga vi måste lyssna på brukare, patienter och medborgare för att dels skapa delaktighet dels skapa de bästa insatserna.

Figur 8 Illustration för ingående handlingsområden

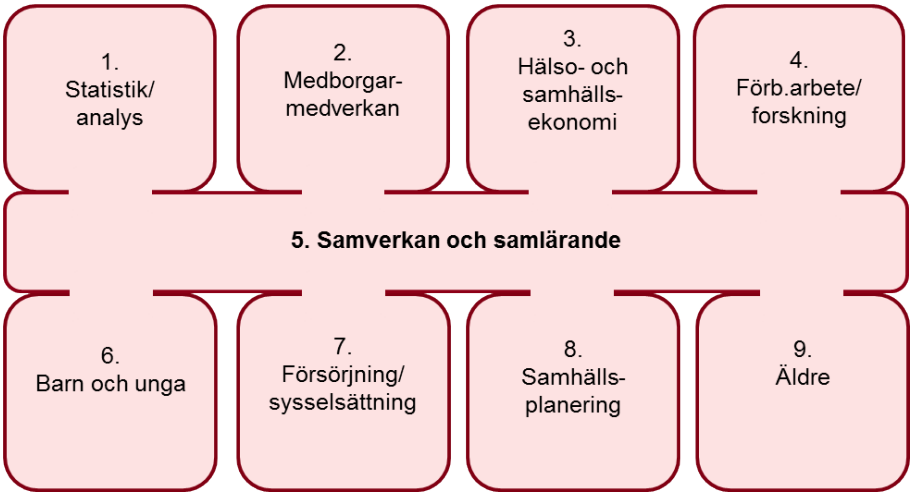

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för en jämlik hälsa

Handlingsområden

1. Statistik och analys
2. Medborgarmedverkan
3. Hälso- och samhällsekonomi
4. Förbättringsarbete och forskning

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

Handlingsområde

5. Samverkan och samlärande

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

Handlingsområden

6. Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa
7. Försörjning och sysselsättning
8. Samhällsplanering och närmiljö
9. Äldres livsvillkor och hälsa

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för en jämlik hälsa

Handlingsområde 1: Statistik och analys

Bakgrund och syfte
För att leda utvecklingen mot en jämlik hälsa och social hållbarhet behövs kunskap om hälsoläget, hälsans bestämningsfaktorer och dess fördelning i befolkningen. Vidare behövs kunskap om befolkningens sammansättning på länsnivå, kommun- och kommundelsnivå.

Syftet med handlingsområdet är att skapa och upprätthålla en bra struktur för samverkan kring statistik, analys och undersökningar i Jönköpings län. Resultat och publikationer ska finnas lättillgängliga för beslutsfattare och medarbetare inom Region Jönköpings län, länets kommuner, länsövergripande organisationer samt för länsbor.

Mål

- Högre kompetens och större användande av Supercrossdatabasen
- Fler kunskapsunderlag som beskriver skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället
- Högre användarvänlighet på webbsidan ”Hur går det?” på utveckling.rjl.se

Tabell 1 Aktiviteter statistik och analys

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Anordna grund- respektive vidareutbildningar i Supercrossverktyget	Antal genomförda utbildningar Antal personer och antal kommuner som deltagit i utbildningarna	Samordningsansvarig: Regional utveckling, Region Jönköpings län Samverkansparter: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län, länets kommuner
Ta fram kunskapsunderlag kring hälsoläget i länet med fokus på jämlik hälsa, genom analyser på befintliga datamaterial och presentera resultat i lämpligt format.	Antal framtagna kunskapsunderlag	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Futurum, Region Jönköpings län, Försäkringskassan
Utveckling och kvalitetssäkring av processen för utdata och sammanställning av resultat från webbstöd för hälsosamtal inom barnhälsovården, skolan och primärvården.	Funktion för relevant utdata finns på plats och fungerar tillfredsställande inom barnhälsovården, skolhälsovården och	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa och Futurum, Region Jönköpings län Samverkansparter: IT-centrum, Region Jönköpings län

	primärvården.	
Kartläggning av vilka enkätundersökningar som genomförs bland invånarna i Jönköpings län. Genom detta undersöks möjligheterna till ökad samordning, samt större spridning och användning av resultaten.	Genomförd kartläggning	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings Län Samverkansparter: Länets kommuner och Länsstyrelsen
Utveckla användarvänligheten av *Hur går det?* på www.rjl.utveckling.se genom att ta fram dynamiska diagram. Omfattningen av statistik, resultat och rapporter ska öka på webbplatsen.	Funktionen med dynamiska diagram finns på plats. Omfattningen av tillgänglig statistik, resultat och rapporter är tillfredsställande och aktuell.	Samordningsansvarig: Kommunikationsavdelningen, Region Jönköpings län Samverkansparter: Sektion Folkhälsa, Regional Utveckling och IT-centrum, Region Jönköpings län

Handlingsområde 2: Medborgarmedverkan

Bakgrund och syfte

Medborgarmedverkan handlar ytterst om demokrati och människors möjligheter att vara medbeslutande kring sitt eget liv. Att kunna påverka tillvaron, att ha makt över sin vardag och känna sig delaktig i samhället är en betydelsefull faktor för hälsan. För att uppnå en mer jämlik hälsa är det av stort värde att även involvera personer som annars har svårt att göra sin röst hörd i samhället. Insatser som utformas i samverkan mellan profession och de man är till för, är ofta effektivare och leder till större delaktighet och nöjdhet.

Syftet med handlingsområdet är att öka kunskapen om vinster med att göra medborgare delaktiga kring beslut utifrån dennes kunskaper och erfarenheter, samt arbeta utifrån medborgarmedverkan som metod.

Mål

- Personal i offentlig verksamhet har kompetens kring metoder för medborgarmedverkan
- Fler utvecklings- och förbättringsarbeten tar hänsyn till medborgares erfarenheter

Tabell 2 Aktiviteter medborgarmedverkan

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Skapa ett gemensamt länsnätverk för kompetensstöd och utbyte inom området medborgarmedverkan.	Deltagande i nätverket Genomförda nätverksträffar	Samordningsansvarig: Nuvarande arbetsgrupp för medborgarmedverkan (Sektion Folkhälsa, Qulturum, Kommunal utveckling, Region Jönköpings län)

Sprida kännedom om webbsida *Stöd för medborgarmedverkan* för att underlätta utvecklings- och förbättringsarbete som inkluderar länsbor.	Användare av hemsida, antal genomförda aktiviteter för spridning.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Qulturum, Kommunal utveckling, Region Jönköpings län Samverkanspart: Kommunikationsavdelningen, Region Jönköpings län
Ta fram webbutbildningar till olika målgrupper, i form av korta filmer, för att sprida kunskap vad medborgar-medverkan innebär.	Framtagna utbildningar för aktuella målgrupper	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Qulturum, Kommunal utveckling Region Jönköpings län
Genomföra ett närområdesprogram som drivs av nyckelpersoner i bostadsområden som har sociala utmaningar. Metodik och stöd från Institute for Healthcare Improvement. **Ta tillvara pågående utvecklingsarbete med hälsoguider.**	Uppföljning via medverkande team från respektive närområde.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Institute for Healthcare Improvement, Qulturum, länets kommuner, civilsamhället
Arrangera ett veckoprogram av hälsofrämjande kulturaktiviteter i samverkan med ungdoms-organisationen Up With People. Aktiviteter utifrån behov i närområden med sociala utmaningar samt resultat från Folkhälsoenkät UNG.	Uppföljning av genomförda aktiviteter.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, medverkande kommuner och Svenska kyrkan. Samverkansparter: Aktörer i aktuella närområden samt kulturutövare i länet.

Handlingsområde 3: Hälso- och samhällsekonomi

Bakgrund och syfte
För att leda utvecklingen mot social hållbarhet och en jämlik hälsa behövs kunskap om vad ojämlikhet och utanförskap kostar, både ekonomiskt och i mänskligt lidande. Vidare behövs kunskap om hur man gör hälsoekonomiska beräkningar som visar på olika insatsers kostnadseffektivitet.

Syftet med handlingsområdet är att öka och omsätta kunskapen om värdet av tidiga sociala insatser och hälsoekonomiska utvärderingar bland beslutsfattare och medarbetare.

Mål

- Fler beslutsfattare och medarbetare bidrar till en socialt hållbar och kostnadseffektiv utveckling genom ökad kunskap om social hållbarhet och tidiga sociala investeringar och dess effekter, med stöd av ett gemensamt länsnätverk för kompetensstöd och utbyte.
- Fler ekonomer och verksamhetsföreträdare gör gemensamma hälsoekonomiska utvärderingar och utvecklar olika investerings- och finansieringsmodeller, såsom

sociala utfallskontrakt genom ett tvärsektoriellt samarbete.

Tabell 3 Aktiviteter hälso- och samhällsekonomi

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Strategiska dialogseminarier kring sociala investeringar och dess effekter genomförs i politiska forum.	Antal genomförda seminarier i politiska forum	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län
Skapa ett gemensamt länsnätverk för kompetensstöd och utbyte inom området sociala- och hälsoekonomiska utvärderingsmodeller.	Genomförda seminarier/nätverksträffar Genomförda analyser/utvärderingar utifrån behov i nätverket.	Samordningsansvarig: Jönköping International Business School, Jönköping University, Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län.
Påvisa de hälsoekonomiska vinsterna med tidiga insatser i samverkan för barn och ungas hälsa.	Antal genomförda beräkningar och analyser.	Samordningsansvariga: Folkhälsa och sjukvård, Kommunal utveckling, Futurum, Region Jönköpings län Samverkansparter: Huvudmän för länets verksamheter för barn och unga som drivs i samverkan, CHAP - Barnhälsa och föräldraskap (Uppsala Universitet)
Öka kunskapen och omsättningen av framgångsrika lokala och nationella exempel på investeringsmodeller, såsom sociala utfallskontrakt.	Antal sociala utfallskontrakt framtagna/etablerade på länsnivå Uppföljning av värdet och effekter av dessa	Samordningsansvarig: Sektionen Folkhälsa och Jönköping University Samverkansparter: Kommunal utveckling, den privata samt ideella sektorn

Handlingsområde 4: Förbättringsarbete och forskning

Bakgrund och syfte
Det finns goda förutsättningar att ta tillvara länets samlade resurser inom forskning, utveckling och förbättringsarbete. De behöver synliggöras och kopplas ihop på ett strategiskt sätt i arbetet för en jämlik hälsa. I Jönköpings län finns lång erfarenhet av att omsätta kvalitets- och förbättringsarbete. Futurum, Kommunal utveckling, Qulturum och sektionen Folkhälsa utgör tillsammans med Jönköping Academy en stabil grund för detta. Jönköping Academy samägs av Region Jönköpings län, kommunerna och Högskolan i Jönköping.

Olika angreppssätt inom förbättringskunskapen behöver samlas och användas. Två av dessa är genombrottsmetodiken och coaching-modellen som går ut på att utveckla verksamheter och arbetssätt. Ett annat sätt att möta samhällets behov är sociala innovationer vilket innefattar innovativa idéer och metoder för hur vi ska lösa samhällsproblem på nya sätt. Ofta handlar det om att skapa förutsättningar för ”co-production” som ägs och sprids genom medborgarna själva.

Det är angeläget att kommunicera goda exempel på forskning inom folkhälsoområdet för allmänhet och profession. Nätverk för spridning av forskningsresultat finns inom flera områden. Inom hälso- och sjukvården finns behov av mer integrerade samverkansmodeller på närområdesnivå som utgår från ett hälsofrämjande perspektiv och minskade skillnader i hälsa.

Syftet med handlingsområdet är att systematiskt omsätta forskningsresultat i praktiskt förbättringsarbete för att minska gapet mellan vad vi vet och vad vi gör.

Mål

- Stärkt forskning, förbättringsarbete och utveckling i länet kring barn och ungas hälsa.
- Ökat antalet förbättringsarbeten i prioriterade insatsområden som utvärderas eller följs av forskning.

Tabell 4 Aktiviteter förbättringsarbete och forskning

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Utveckla en modell för hur länets stödresurser inom forskning, utveckling och förbättringsarbete tas tillvara inom området barn- och unga med fokus på registerdata, och riktade insatser i verksamheter för barn- och unga som drivs i samverkan.	Uppföljning av samordnade insatser.	Samordningsansvarig: Futurum Samverkansparter: Kommunal utveckling, Sektion Folkhälsa, Qulturum, Region Jönköpings län
Integrera utvärdering och forskning i genombrottsprojekt som är knutna till handlingsplanen.	Antal projekt som är utvärderade.	Samordningsansvarig: Qulturum, Futurum, Region Jönköpings län, Jönköping Academy
Kommunicera och initiera fortsatt	Uppföljning av	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa

forskning inom områdena funktionsnedsättning samt hälsolitteracitet i samverkan med CHILD-gruppen, Jönköping University.	genomförd forskning.	Region Jönköpings län, CHILD gruppen Jönköping University Samverkansparter: Futurum och Jönköping Academy och andra berörda aktörer

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

Handlingsområde 5: Samverkan och samlärande

Bakgrund och syfte
En grundförutsättning för ett fungerade folkhälsoarbete är en aktiv och behovsinriktad samverkan mellan regionaktörer som länsstyrelsen, kommunal utveckling, lokala aktörer, myndigheter, idéburen sektor och civilsamhället.

Genom en kombination av ett gemensamt nätverk för social hållbarhet, ett teambaserat stöd utifrån lokala behov och tydliga uppdrag för stöd till länets kommuner kan samverkan mellan lokal och regional nivå bli mer systematisk och behovsriktat. I länet pågår även insatser för ökad samverkan utifrån *Agenda 2030*, vilket är en viktig utgångspunkt för samverkan.

Region Jönköpings län samverkar med olika aktörer på både lokal och regional nivå utifrån projektdirektivet *Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård* som fokuserar på hur invånaren kan få bättre förutsättningar att ta hand om sin hälsa, i kombination med en nära och tillgänglig hälso- och sjukvård.

Aktiviteterna i detta handlingsområde fokuserar på att tydliggöra formerna för en behovsstyrd samverkan utifrån målet jämlik hälsa. De uppmuntrar även till att pröva nya former av mötesplatser och forum för samlärande så att goda erfarenheter får bättre spridning i länet.

Mål
- Skapa behovsstyrda mötesplatser för samlärande och erfarenhetsutbyte i samverkan med andra regionala aktörer skapas.
- Skapa gemensamma hållplatser för uppföljning och samlärande i genomförandet av strategin och handlingsplanen.
- Förbättrad spridning av goda exempel och erfarenheter med koppling till strategi och handlingsplan.

Tabell 5 Aktiviteter samverkan och samlärande

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Skapa en länsgemensam mötesplats för lärande och kunskapsutbyte inom området social hållbarhet.	Rutin etablerad	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län och Länsstyrelsen i Jönköpings län
Systematiskt stötta kommuner och andra aktörer, till exempel genom teambaserat stöd i specifika satsningar, och lärandeseminarier utifrån gemensamma behov med flera deltagande team.	Antal teambaserade insatser Antal planerade/genomförda lärandeseminarier	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Länets kommuner, Qulturum Region Jönköpings län, andra berörda aktörer
Fortsatt samverkan med samhällsaktörer för utveckling och spridning av invånarstöd inom *Hälsa för livet*. **Prioritering av tjänster och samhällsstöd inom pågående arbete för Meny till invånare, hälsocafé och Flippen.**	Enligt projektplan	Samordningsansvarig: Projektansvariga för Hälsa för livet, Region Jönköpings län Samverkansparter Länets primärvård, patientföreningar, civilsamhälle, länets kommuner, Qulturum samt andra berörda samverkansparter.
Fortsatt utveckling av hälsokommunikatörernas stöd för nyanländas hälsa och integration i samverkan med länets kommuner och Länsstyrelsen.	Modell för samverkan framtagen och förankrad.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Länets kommuner, Länsstyrelsen i Jönköpings län
Vidareutveckla framtagen webbstruktur för uppföljning av handlingsplanen, samt spridning av goda exempel och erfarenheter på www rjl.utveckling.se	Struktur på plats Besökare på sidor	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län
Skapa mötesrutiner för avstämning av insatserna i handlingsplanen, med arbetsgrupperna och samordningsansvariga för handlingsområdena.	Rutiner etablerade, kända och följs	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län.

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

Handlingsområde 6: Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa

Bakgrund och syfte
Hälsosituationen för svenska barn och unga är i flera avseenden de bästa i världen samtidigt finns relativt stora och i vissa fall växande skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Att ge barn och unga en bra start i livet utifrån goda förutsättningar i samhället är en av de mest betydelsefulla vägarna mot social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa. Samverkan mellan olika verksamheter som möter barn och unga är en förutsättning för att kunna tillgodose alla barns behov såväl fysiskt, psykiskt och socialt som existentiellt. Bästa möjliga arbetssätt som främjar hälsa och förebygger ohälsa hos barn och unga ska användas.

Aktiviteter som beskrivs i detta handlingsområde är anpassade utifrån framtagna riktlinjer och mål i den regionala ledningsstrukturen för barn och unga, *Strategigrupp barn och unga*, och har barnkonventionen som grund.

Nationellt och regionalt utvecklas gemensamma kommunikationsinsatser som ska underlätta för barn och unga att få stöd för psykisk hälsa. Invånarstöd inom exempelvis e-hälsa, UMO och 1177 Vårdguiden behöver integreras i de aktiviteter där det är relevant.

Mål

- Vidareutveckla system och metoder för tidig upptäckt och tidig insatser. Kvalitetssäkring av ett systematiskt arbetssätt för hälsosamtal inom barnhälsovård och skola utifrån såväl individ som gruppnivå
- Förbättrad tillgänglighet för stöd för unga och unga vuxnas hälsa.

Tabell 6 Aktiviteter barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Översätta materialet för hälsosamtal till flera språk.	Översättningar gjorda	Samordningsansvarig: Barndialogen, Region Jönköpings län
Vidareutveckla det systematiska hälsoarbetet i skolan med utgångspunkt från aggregerade resultat från hälsosamtal och metodstöd på gruppnivå.	Andel skolor som omsätter resultat i riktade och generella insatser.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Futurum, Region Jönköpings län Samverkansparter: Berörda instanser inom skolans verksamhet
Samverkan för spridning av evidensbaserat universellt föräldrastöd.	Uppföljning av genomförda föräldrastödsprogram.	Samordningsansvarig: Länsstyrelsen i Jönköpings län

		Samverkansparter: Sektion Folkhälsa, Barnhälsovårdens utvecklingsteam, Region Jönköpings län, länets kommuner
Öka användningen av utvärderade metoder för förbättrad psykisk hälsa hos unga genom utbildning till skolpersonal och elever oavsett kön och könsidentitet.	Genomförda utbildningar och genomförda grupper i länet.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspart: Länets utbildnings-, kultur- och fritidsförvaltningar samt barn- och ungdomshälsan
Genomföra kvalitetssäkring och utveckling av familjecentralerna i länet.	Uppföljning av familjecentraler som sammanställer en årlig verksamhetsberättelse enligt gemensam mall. Årlig sammanställning av verksamhetsrapporter.	Samordningsansvarig: Barnhälsovårdens utvecklingsteam, Kommunal utveckling, Region Jönköpings län. Samverkansparter: ledningsgrupperna för familjecentralerna i respektive kommun
Genomföra kvalitetssäkring och utveckling av ungdomsmottagningarna i länet.	Uppföljning av ungdomsmottagningar enligt gemensam mall för kvalitetsindikatorer.	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling Samverkansparter: Huvudmännen för länets ungdomsmottagningar
Pilotprojekt ungdomsmottagning online. En virtuell mottagning med flera professioner, andrologisk och sexologisk kompetens som ungdomar oavsett bostadsort, kön, könsidentitet och bakgrund ska ha tillgång till.	Uppföljning enligt projektplan.	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling, projektgruppen Samverkansparter: Kommunikationsavdelningen, Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län, huvudmännen för länets ungdomsmottagningar.
***Läs tillsammans*, översätts till flera språk, folder inom projekt Språklust som vänder sig till barn och föräldrar vid 10-månadersbesöket i barnhälsovården.**	Uppföljning med föräldrar, bibliotekarier och barnhälsovårdens sjuksköterskor.	Samordningsansvarig: Barnhälsovårdens centrala utvecklingsteam, Regionbiblioteket, Region Jönköpings län Samverkanspart: Folkbiblioteken i länet och logopederna inom habiliterings- och rehabiliteringscentrum

Barn som remitteras till logoped får recept med tillhörande boklista.	Uppföljning föräldrar, logopeder och bibliotekarier.	Samordningsansvarig: Barnhälsovårdens centrala utvecklingsteam, Regionbiblioteket, Region Jönköpings län Samverkanspart: Folkbiblioteken i länet och logopederna inom habiliterings- och rehabiliteringscentrum

Handlingsområde 7: Försörjning och sysselsättning

Bakgrund och syfte
Ekonomisk trygghet är en central faktor för ett bra liv och god hälsa. Arbetsgivarnas krav på såväl utbildning som erfarenhet ökar, vilket tenderar att försvåra för vissa grupper att komma in på, eller återgå till, arbetsmarknaden. Därför måste olika aktörer samverka och samordna insatser för att kunna möta individens olika behov. Utifrån arbetsgivares perspektiv finns behov av stöd, stärkt samarbete och samordning för att underlätta anställning för personer som idag har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Utrikesfödda, lågutbildade, långtidssjukskrivna, funktionsnedsatta och unga som hoppar av skolan i förtid är några av målgrupperna. Det finns särskild anledning att skapa och sprida försörjningsinriktade insatser för nyanlända invånare med anledning av de senaste årens ökade flyktingmottagande. Den grupp som många gånger står längst från arbetsmarknaden är de nyanlända kvinnorna.

En utveckling av arbetssätt för sociala innovationer och samhällsentreprenörskap pågår i länet. Det kan ge människor som står långt ifrån arbetsmarknaden nya förutsättningar till sysselsättning samt möjligheter att pröva sina idéer. Samhällsentreprenörskap ökar medborgares förutsättningar att ta egna samhällsnyttiga initiativ vilket ökar känslan av delaktighet.

För att uppnå det strategiska målet jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet, krävs insatser som främjar livslångt lärande, självförsörjning och meningsfull sysselsättning[1].

Syftet med handlingsområdet är att samverkan mellan olika verksamheter ska möjliggöra för flera individer att delta i arbetslivet och få möjlighet till en meningsfull sysselsättning.

[1] Sysselsättning omfattar i detta dokument anställning, eget företagande, studier, arbetsmarknadspolitiska insatser, daglig verksamhet och ideellt arbete.

Mål

- Ett mer tillgängligt arbetsliv för målgrupper som står utanför arbetsmarknaden.
- Fungerande samarbete mellan myndigheter, Region Jönköpings län, kommuner och privata arbetsgivare för att underlätta egenförsörjning och meningsfull sysselsättning.
- Spridning av bra arbetssätt och modeller som stödjer egenmakt och hälsa.

Tabell 7 Aktiviteter försörjning och sysselsättning

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Utveckla och sprida långsiktiga finansieringsmodeller för gemensamma insatser till invånare som idag står långt från arbetsmarknaden. Ta tillvara pågående arbete med Idéburet Offentligt Partnerskap, samhällsentreprenörskap och sociala innovationer.	Uppföljning av beslutade finansieringsmodeller. Skapade forum och nätverk, samhälls-entreprenörskap och sociala innovationer.	Regional utveckling och Coompanion Jönköpings län. Samverkanspart: Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen
Kvalitetssäkra arbetet gemensamma mätningar utifrån programtrohetsskalan i länets SE/IPS-verksamheter.	Genomförda mätningar i länet. Uppföljning av antal individer som påbörjat anställning eller studier med hjälp av SE-coach.	Kommunal utveckling är samordningsansvarig. Samordningsförbunden är samverkanspart.
Samlat stöd och fortsatt samverkan med länets arbetsgivare via arbetsförmedlingens företagsrådgivare.	Företagsrådgivarnas insatser.	Arbetsförmedlingen är samordningsansvarig.
Etablera en styrgrupp för hälsofrämjande rehabiliteringsformer i Jönköpings län där modeller som nyttjar naturen, kulturen och andra hälsofrämjande faktorer leds och prioriteras.	Skapad styrgrupp och dess representation samt uppdrag.	Verksamhetsområde rehabilitering och psykiatri är tillsammans med sektionen Folkhälsa samordningsansvarig.
Metodstöd till projekt för att förebygga psykisk ohälsa i arbetslivet i länets kommuner och Region Jönköpings län. Syftet är att underlätta arbetet med att förebygga psykisk ohälsa för offentliga arbetsgivare.	Uppföljning sker utifrån framtagen struktur inom projekt.	Qulturum är samordningsansvarig tillsammans med projektansvariga från offentliga arbetsgivare
Fortsatt spridning av koncept för självhjälpsgrupper och andra	Antal startade grupper i länet	Sektionen Folkhälsa är

samtalsbaserade metoder i länet.	och uppföljning av resultat.	samordningsansvarig. Samverkansparter: patientföreningar, länets kommuner, försäkringskassa, arbetsförmedling, primärvården.
Spridning av konceptet More to life-samtalscafé för unga vuxna genom utbildning av samtalscoacher.	Antal utbildade coacher per år. Antal samtalscaféer genomförda av nyutbildade coacher	Samordningsansvarig: Sektionen Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Befintliga mötesplatser, folkhögskola, högskola och andra berörda aktörer.

Handlingsområde 8: Samhällsplanering och närmiljö

Bakgrund och syfte
En samhällsplanering som stödjer befolkningens hälsa är en viktig utgångspunkt i arbetet för en jämlik hälsa. Boendemiljön, bostadsutbudet och närmiljön behöver möjliggöra för människor att göra hälsosamma val. Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en hälsosam livsmiljö för alla, där natur- och kulturvärden samt åkermark tas tillvara. Det är också viktigt att skapa delaktighet bland medborgarna i den samhällsplanering som görs.

Åtgärdsprogrammen för Hälsans miljömål, Minskad klimatpåverkan samt handlingsplan och åtgärdsprogram för grön infrastruktur och Djurens och växternas miljömål samordnas av Länsstyrelsen. De innehåller flera åtgärder av betydelse för detta handlingsområde och är en del av länets gemensamma folkhälsoarbete. De aktiviteter som ingår i handlingsområdet är valda i samråd med Länsstyrelsen.

Det pågår insatser i länet som fokuserar på ökad tillgänglighet till hälsosamma utomhusmiljöer, detta bör ske med ett jämlikhetsperspektiv. Via samverkan mellan trafiksäkerhetsorganisationer, kommunerna, Region Jönköpings län, polis med flera har många olycksförebyggande insatser genomförts. Det finns behov av att ytterligare systematisera insatserna och nå spridning i länet.

Syftet med handlingsområdet är att i samverkan med berörda aktörer genomföra insatser inom samhällsplanering och närmiljö som bidrar till ett bra liv och jämlik hälsa.

Mål

- Boenden i bostadsområden, med störst behov, har en hälsofrämjande närmiljö som bidrar till god hälsa.
- *Naturen som arena* används för att öka tillgängligheten och användningen av rekreations- och naturområden utifrån ett jämlikhetsperspektiv.
- Ökade möjligheter till en aktiv fritid för både flickor och pojkar oavsett bakgrund.

Tabell 8 Aktiviteter samhällsplanering och närmiljö

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Sprida erfarenheter från forskningsprojektet *multifunktionella förskolegårdar* till förskolor i Jönköpings län.	Genomfört spridnings-seminarium Framtaget koncept för vidmakthållande.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa genom Barndialogen, Region Jönköpings län
Planera för en utveckling av utomhusmiljön på skolgårdar till nya målgrupper och ämnesområden.	Framtagen plan	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län, Länsstyrelsen i Jönköpings län Samverkansparter: Länets kommuner
Ta fram och genomföra planer med aktiviteter för ökad tillgänglighet i naturområden, för alla oavsett ålder, kön, bakgrund eller eventuella funktionsnedsättningar.	Hur många aktörer som tagit fram planer. Genomförda aktiviteter och insatser för ökad tillgänglighet.	Samordningsansvarig: Länsstyrelsen i Jönköpings län Samverkansparter: Länets kommuner
Stimulera till ökad användning av tätortsnära promenadstråk, vandringsleder och naturreservat för alla oavsett ålder, kön, bakgrund eller eventuella funktionsnedsättningar.	Genomförda aktiviteter för ökad användning.	Samordningsansvarig: Länets kommuner Samverkansparter: Frivillig/ideella organisationer och Länsstyrelsen i Jönköpings län
Genomföra nationell konferens ”Ute är inne” 29-30 augusti 2019 i Jönköping.	Uppföljning av genomförd konferens.	Samordningsansvarig: Jönköpings kommun Samverkansparter: Projektgrupp med olika länsaktörer är
Förbättra förutsättningarna för fler målgrupper att nyttja idrotts- och fritidsanläggningar i länets kommuner utifrån mångfald, jämställdhet och	Genomförda målgruppsriktade insatser lokalt och regionalt	Samordningsansvarig: Länets fritidschefer/FoUrum fritid och sektionen Folkhälsa

jämlikhetsperspektiv.		

Handlingsområde 9 : Äldres hälsa och livsvillkor

Bakgrund och syfte
Statistik visar att befolkningen blir äldre och äldre, detta innebär nya utmaningar för samhället. För att möta utmaningarna och de äldres behov behövs ökad kunskap om äldres livsvillkor med fokus på hälsofrämjande insatser.

Aktiviteter som beskrivs i detta handlingsområde är anpassade efter framtagna riktlinjer och mål i den regionala ledningsstrukturen för äldre, *Strategigrupp äldre*.

Syftet med handlingsområdet är att utveckla metoder och arbetssätt som underlättar för den äldre att själv förbättra och behålla sin hälsa. Det handlar också om att omsätta evidensbaserade verktyg och metoder för att nå genomslag.

Mål

- Länets äldre har med rätt stöd och insatser bibehållit eller förbättrat sin hälsa
- Ökad användning av evidensbaserade metoder samt utveckla aktiviteter som gynnar äldres hälsa
- Förbättrad och ökad samverkan mellan länets olika aktörer

Tabell 9 Aktiviteter äldres hälsa och livsvillkor

Aktivitet	Uppföljning	Samordningsansvarig och samverkansparter
Utveckla formulär och frågor om hälsosamtal riktat till åldersgruppen 70+, samt lägga till riskbedömning av osteoporos med instrumentet FRAX.	Färdigt formulär	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: FoUrum, Primärvårdens FoU-enhet, vårdvalsenheten Region Jönköpings län
Etablera en länsstruktur för *Passion för livet*- coacher där seniorer själva skapar stödjande sammanhang för sitt liv och sin hälsa.	Länsstruktur etablerad Engagerade seniorer i alla kommuner i länet	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Qulturum, Region Jönköpings län Samverkansparter: Styrgrupp Passion för livet; kommunreprentanter,

		seniorrepresentanter mfl
Utveckling befintligt konceptet ”Sund Smart Stark Senior!” – idrottsskola för seniorer med riktade insatser för att nå fler utlandsfödda.	Deltagaruppföljning och fortsatt delagande i föreningsaktivitet. Riktade aktiviteter genomförda, antal kommuner och föreningar som deltar.	Samordningsansvarig: Smålandsidrotten Samverkansparter: Länets föreningsliv, länets kommuner och Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län
Sprida utbildningspaketet ”Seniorer leder seniorer” till fler aktörer i länet.	Antal utbildade instruktörer Antal gym/föreningar med gruppverksamhet för seniorer enligt koncept	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: olika gym i länet
Genomföra insatser för att bryta isoleringen för äldre döva, efter inspiration av Region Skåne.	Samordnare på plats	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Vätterbygdens dövförening
Sprida kunskap om Våld i nära relationer genom webbstöd för personal.	Antal personer som genomgått utbildningen.	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa
Föreläsningar och workshops hos pensionärsorganisationer, och anhörigstödjare om våld i nära relationer.	Genomförda föreläsningar och workshops.	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa Samverkansparter: Pensionärsorganisationer, anhörigstödjare i länets kommuner.
Skapa en struktur för ett länsövergripande nätverk inom suicidprevention med fokus äldre.	Nätverk etablerat.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: länets kommuner, Studieförbundet vuxenskolan, pensionärsorganisationer
Genomföra ett pilotprojekt kring Kultur för seniorer med sviktande psykisk hälsa, och risk för ensamhet och isolering i en av länets kommuner.	Genomfört pilotprojekt med utvärdering.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter:

		Nässjö kommun
Förbereda och eventuellt testa en pilot av Dans för neurologiskt funktionsnedsatta, med erfarenhet från Dans för personer med Parkinson.	Genomfört pilotprojekt med utvärdering.	Sektion Folkhälsa, Region Jönköpings län Samverkansparter: Patientföreningar

Regionstyrelsen

”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län”. Handlingsplan 2018-2019

Förslag till beslut

Regionstyrelsen

- Antar Handlingsplan 2018-2019, ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län

Sammanfattning

Den regionala strategin och handlingsplanen ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” antogs av Regionfullmäktige i november 2015. Strategin sträcker sig fram till och med 2025 och handlingsplanen revideras vartannat år. 3 miljoner kronor per år avsätts till genomförande av aktiviteterna i handlingsplanen.

Information i ärendet

Det genomsnittliga hälsoläget i Sverige och i Jönköpings län har blivit allt bättre samtidigt som skillnaderna i hälsa mellan grupper i samhället ökar. Detta har gjort att folkhälsovetenskapen de senaste åren har fokuserat på hur social hållbarhet, samhällsutveckling och jämlikhet i hälsa hör ihop. Fokus har förflyttats från ”lika till alla” till att se människors individuella behov och förutsättningar.

Under 2014 startade Region Jönköpings län en samverkansprocess med en rad aktörer i länet med detta som utgångspunkt. Syftet var att tillsammans ta fram en strategi och handlingsplan för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län.

Strategin sträcker sig fram till och med år 2025 och följer därmed revideringsplanen för Regional Utvecklingsstrategi (RUS). Kopplat till strategin finns en 2-årig handlingsplan som utgår från nio handlingsområden. Varje handlingsområde innehåller aktiviteter som tillsammans bidrar till uppfyllandet av de strategiska målen.

Revideringen av handlingsplanen inför 2018-2019 har genomförts av sektionen Folkhälsa genom besök till länets kommuner, förankring i ledningssystemet för

samverkan mellan länets kommuner och Region Jönköpings län, avstämningar med samverkansansvariga för respektive handlingsområde samt arbetsgrupperna kopplade till dessa. Avstämningar har även skett med ansvariga för den Regionala utvecklingsstrategin, programmet för regionens arbete med hållbar utveckling samt med Länsstyrelsen, Smålandsidrotten, Jönköping University och andra länsaktörer.

Beslutsunderlag

- Missiv/Tjänsteskrivelse daterad 2017-11-23
- Handlingsplan 2018-2019. ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län”, RJL 2017/3229
- Strategi 2016-2025. ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” RJL 2015/469

Beslut skickas till

Folkhälsa sjukvård

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Mats Bojestig
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Plats: Regionens hus, sal B

§24 Begäran hos regionstyrelsen om att ta del av medel

Diarienummer: RJL 2017/3003

Beslut
Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna föreliggande tjänsteskrivelse
2. Ge Regionala utvecklingsdirektören i uppdrag att tillskriva regionstyrelsen om behov av utökad budgetram för 2019.

Sammanfattning
Nämndens presidium har gett Regionledningskontoret i uppdrag att till regionstyrelsen skriva fram en begäran om att ta del av ofördelade och förväntade medel efter budgetbeslut, för att uppfylla den ökade ambitionsnivån i den antagna kulturplanen. Medlen som hänvisas till är riktade statsbidrag för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen har därmed ingen möjlighet att ur dessa bevilja medel till verksamhet inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-01-23
- Protokollsutdrag från presidiet 2018-01-10

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde
Maria Hörnsten (S) yrkar att möjligheter finns om att ta del av ytterligare medel.

Ordföranden föreslår att inför budgetprocessen 2019-2021 bör budgetmedelen utökas och att Regionledningskontoret till presidierna sammanställer mål, ramar och avgifter. Den regionala utvecklingsdirektören ges i uppdrag att tillskriva regionstyrelsen om behov av utökad budgetram för 2019.

Beslutet skickas till
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Vid protokollet

Linda Byman

Justeras

Malin Olsson
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Begäran hos Regionstyrelsen om att ta del av medel för att uppfylla kulturplanen

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Nämndens presidium har gett Regionledningskontoret i uppdrag att till Regionstyrelsen skriva fram en begäran om att ta del av ofördelade och förväntade medel efter budgetbeslut, för att uppfylla den ökade ambitionsnivån i den antagna kulturplanen. Medlen som hänvisas till är riktade statsbidrag för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen har därmed ingen möjlighet att ur dessa bevilja medel till verksamhet inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Information i ärendet

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beslutade vid sammanträdet 13 december 2017 att ge presidiet i uppdrag att till nästa nämnd komma med förslag om att tillskriva regionstyrelsen om behov av ytterligare medel för att uppfylla kulturplanen. Vid presidiets sammanträde den 10 januari 2018 gavs därför ett uppdrag till regionledningskontoret att till regionstyrelsen skriva fram en begäran om att ta del av ofördelade och förväntade medel efter budgetbeslut, för att uppfylla den ökade ambitionsnivån i den antagna kulturplanen.

De medel som nämnden avser att tillskriva regionstyrelsen om är de riktade statsbidrag som vid budgetbeslutet för 2018 inte var fördelade ut i verksamheten. Dessa riktade statsbidrag avser hälso- och sjukvård och användningen regleras i överenskommelser mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och staten. En del av dessa överenskommelser var klara under december 2017, några återstår och förväntas bli klara under januari 2018. Regionledningskontoret har uppdraget att lämna förslag till genomförande för varje riktat statsbidrag vilket ska föreläggas nämnden för folkhälsa och sjukvård, regionstyrelsen samt regionfullmäktige för beslut.

Regionstyrelsen har således ingen möjlighet att bevilja medel som är avsedda för hälso- och sjukvård till verksamhet inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet. Denna fråga bör i stället bli en del i budgetprocessen för 2019.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-01-23

Beslut skickas till

Regional utveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Kristina Athlei
Regional utvecklingsdirektör

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 1-18

Tid: 2018-01-10 kl. 09.00-13.00

Plats: Sörängens folkhögskola

§18 Uppdrag från presidiet

Diarienummer: RJL 2017/3003

Beslut

Presidiet ger Regionledningskontoret i uppdrag

1. att till Regionstyrelsen skriva fram en begäran om att ta del av ofördelade och förvänta medel efter budgetbeslut, för att uppfylla den ökade ambitionsnivån i den antagna kulturplanen.
2. att göra en översyn av kulturbidragen så att de samstämmer med inriktningen i den nya kulturplanen samt förenklar ansökningsförfarandet.

Sammanfattning

Vid nämndsammanträdet 2017-12-13 gav nämnden presidiet i uppdrag att inkomma med förslag om att tillskriva Regionstyrelsen om ytterligare medel, samt att göra en översyn av kulturbidragen och ansökningsförfarandet i förhållande till kulturplanen.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag nämnd för arbetsmarknad, näringsliv oh attraktivitet 2017-12-13 § 144

Beslutet skickas till

Regionledningskontoret
Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Linda Byman

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 1-18

Tid: 2018-01-10 kl. 09.00-13.00

Justeras

Malin Olsson

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Plats: Regionens hus, sal B

§25 Bidrag till Folkhögskolor med annan huvudman än Region Jönköpings län 2018

Diarienummer: RJL: 2018/195

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. fördela preliminärt bidrag per organisation på totalt 15 853 600 kronor enligt tabell.
2. fastställa ersättningen till 596 kronor per vecka.
3. fastställa att rekommendationen från Sveriges Kommuner och Landsting på 400 kr per elevvecka i mobilitets-ersättning skall tillämpas för elever utanför länet.

Sammanfattning

Nämndens budget för år 2018 innehåller ett anslag på 18,7 mnkr för folkhögskoleutbildning vid andra folkhögskolor än Regionens egna. Den ersättningsmodell som gäller sedan budget 2000 innebär att ersättning till folkhögskolor såväl inom som utanför länet lämnas i enlighet med Sveriges Kommuner och Landstings rekommendation; dvs för kurser som omfattar minst 15 veckor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-01-20

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde hur de

Direktör utbildning och kultur återkommer till nämndsammanträdet med svar kring hur de ofördelade 1 300 elevveckorna planeras att användas, samt kostnadsutfall 2017 för elever på folkhögskola utanför länet.

Beslutet skickas till

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Linda Byman

Justeras

Malin Olsson
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Region Jönköpings län

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-01-20 RJL 2018/195

Utbildning och kultur
Göran Stenström

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Bidrag till folkhögskolor med annan huvudman än Region Jönköpings län för år 2018

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. fördelar preliminärt bidrag per organisation på totalt 15 853 600 kronor enligt tabell.
2. fastställer ersättningen till 596 kronor per vecka.
3. fastställer att rekommendationen från Sveriges Kommuner och Landsting på 400 kr per elevvecka i mobilitetsersättning skall tillämpas för elever utanför länet.

Sammanfattning

Nämndens budget för år 2018 innehåller ett anslag på 18,7 mnkr för folkhögskoleutbildning vid andra folkhögskolor än Regionens egna. Den ersättningsmodell som gäller sedan budget 2000 innebär att ersättning till folkhögskolor såväl inom som utanför länet lämnas i enlighet med Sveriges Kommuner och Landstings rekommendation; dvs för kurser som omfattar minst 15 veckor.

Bidragsregler och ersättningsbelopp

För år 2018 gäller följande bidragsregler och redovisningsrutiner för rörelsefolkhögskolor i länet:

För statsbidragsberättigad utbildningsverksamhet avseende elever från länet utgör ersättningen 596 kronor per elevvecka.

Garanterad ersättning utgår för långa kurser motsvarande genomförd volym.

Sveriges Kommuner och Landsting fastställer årligen schablonersättning för statsbidragsberättigad utbildning utanför det egna länet. Ersättningen beräknas på

grundersättningen per deltagarvecka från Folkbildningsrådet och utgör 25 procent därav. För 2018 uppgår schablonersättningen till 1 600 kronor.
Regionen rekommenderas att tillämpa ett schablonbelopp om 400 kronor per deltagarvecka för statsbidragsberättigad utbildning utanför länet.

Ett fåtal landsting/regioner avviker från rekommendationen och i de fall rörelsefolkhögskola/regionskola har elev från sådant landsting/region gäller ömsesidighet.

Skola	Elevveckor 2017 Utfall	Ersättning 2017 Utfall	Elevveckor 2018	Ersättning 2018
Ädelfors folkhögskola	5 908	3 414 824	5 500	3 278 000
S:a Vätterbygdens folkhögskola	6 736	3 893 408	6 100	3 635 600
Mullsjö Folkhögskola	3 887	2 246 455	3 800	2 264 800
June Folkhögskola	5 578	3 224 286	5 400	3 218 400
Mariannelunds folkhögskola	922	542 540	1 300	774 800
Sommenbygdens folkhögskola	2 401	1 387 923	2 400	1 430 400
Braheskolan	1 065	615 339	800	476 800
Ofördelade veckor	0	0	1 300	774 800
Summa	**26 497**	**15 324 775**	**26 600**	**15 853 600**

Beslut skickas till

Berörda organisationer
Utbildning och kultur

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Lars Johansson
direktör Utbildning och kultur

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Plats: Regionens hus, sal B

§26 Yrkesbytarutbildning inom skogs- och lantbrukssektorn vid Stora Segerstad Naturbrukscentrum

Diarienummer: RJL 2018/255

Beslut
Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna att gå vidare med projektet att skapa en yrkesbytarutbildning inom skogs- och lantbrukssektorn vid Stora Segerstad Naturbrukscentrum

Sammanfattning
Yrkesbytarutbildningen syftar till att fånga upp och möjligöra för individer som valt en annan yrkesbana att komma in på arbetsmarknaden inom skogs- och lantbruksnäringarna. Denna möjlighet är högst begränsad idag och det råder ett stort rekryteringsbehov inom dessa näringar. Utbildningarna inom skog respektive lantbruk är tänkt att bestå av en grundläggande del och en fördjupningsdel inom respektive område och finansieras via Komvux respektive medel ur Wernerstiftelsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-01-25

Beslutet skickas till
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Linda Byman

Justeras

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Malin Olsson
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Ansökan om att bedriva yrkesbytarutbildning inom skogs- och lantbrukssektorn vid Stora Segerstad Naturbrukscentrum.

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner att gå vidare med projektet att skapa en yrkesbytarutbildning inom skogs- och lantbrukssektorn vid Stora Segerstad Naturbrukscentrum

Sammanfattning

Yrkesbytarutbildningen syftar till att fånga upp och möjligöra för individer som valt en annan yrkesbana att komma in på arbetsmarknaden inom skogs- och lantbruksnäringarna. Denna möjlighet är högst begränsad idag och det råder ett stort rekryteringsbehov inom dessa näringar. Utbildningarna inom skog respektive lantbruk är tänkt att bestå av en grundläggande del och en fördjupningsdel inom respektive område och finansieras via Komvux respektive medel ur Wernerstiftelsen

Information i ärendet

Arbetskraftsbehovet inom skogs- och lantbruksnäringarna är idag så stort att det begränsar tillväxt och utveckling av företag inom dessa näringar. Samtidigt finns det intresserade i andra branscher som önskar söka sig till dessa näringar men som har mycket små möjligheter att skaffa sig nödvändig kompetens. De alternativ som idag står tillbuds ställer krav som de allra flesta inte uppfyller. Därför finns behov av detta utbildningsalternativ som komplement men det kräver också en finansieringslösning. Den grundläggande delen om 500 gymnasiepoäng är behörighetsgivande för vidare studier och är tänkt att finansieras via Komvux. Fördjupningsdelen om 500 gymnasiepoäng är tänkt att finansieras via medel ur Wenerstiftelsen. Denna stiftelse skapades för ett drygt år sedan med målsättning att främja bland annat forskning och utbildning inom skogs och lantbruk och innebär en möjlig finansiering av delar av denna utbildning. Ansökan är tänkt att skickas in under våren och beviljande av medel är en förutsättning för att kunna starta utbildningen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2018-01-25

Beslut skickas till

Stora Segerstad Naturbrukscentrum

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Lars Johansson
Direktör, Utbildning och Kultur

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Plats: Regionens hus, sal B

§27 Verksamhetsberättelse 2017, Utbildning och Kultur

Diarienummer: RJL 2017/117

Beslut
Presidiet föreslår nämnden

- lägga redovisad verksamhetsberättelse för 2017 till handlingarna

Sammanfattning
I december 2016 godkände nämnden verksamhetsplan och budget för förvaltningens verksamhetsområde som verkar inom nämndens ansvarsområde. Förvaltningens verksamhetsområden har genom verksamhetsberättelse för 2017 återrapporterat utifrån verksamhetsplan och budget. Dessa rapporter utgör tillsammans regiondirektörens återrapportering av förvaltningens verksamhet och resultat för 2017.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-09
- Verksamhetsberättelse 2017 Utbildning och Kultur

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde
Torbjörn Eriksson lyfter frågan kring tveksamma målvärden som inte fyller någon funktion. Vilka målvärden som redovisas bör ses över.

Beslutet skickas till
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Linda Byman

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Justeras

Malin Olsson
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Verksamhetsberättelse 2017 - ANA

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- lägger redovisad verksamhetsberättelse för 2017 till handlingarna

Sammanfattning

I december 2016 godkände nämnden verksamhetsplan och budget för förvaltningens verksamhetsområde som verkar inom nämndens ansvarsområde. Förvaltningens verksamhetsområden har genom verksamhetsberättelse för 2017 återrapporterat utifrån verksamhetsplan och budget. Dessa rapporter utgör tillsammans regiondirektörens återrapportering av förvaltningens verksamhet och resultat för 2017.

Information i ärendet

Regionfullmäktige har i budget för 2017 angivit mål för verksamheten och i handlingsplaner fokusområden och förändringar. I december 2016 godkände nämnden verksamhetsplaner och budget för förvaltningens verksamhetsområden som verkar inom nämndens ansvarsområde.

Regiondirektören är ytterst verkställande tjänsteman som på regionstyrelsens och nämndernas uppdrag operativt leder regionens verksamhet i enlighet med fastställd budget för regionstyrelse respektive nämnd. Operativt ansvar fördelas till verksamhetsområdesdirektör som rapporterar till regiondirektören.

Förvaltningens verksamhetsområden har genom verksamhetsberättelse för 2017 återrapporterat utifrån verksamhetsplan och budget. Dessa rapporter utgör tillsammans regiondirektörens återrapportering av förvaltningens verksamhet och resultat för 2017. Verksamhetsberättelserna utgör även ett viktigt underlag för regionledningskontorets arbete med Årsredovisningen som utgör regionstyrelsens återrapportering till regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-09
- Verksamhetsberättelse 2017 Utbildning och Kultur

Beslut skickas till

Regionledningskontoret ekonomi

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Region Jönköpings län

Verksamhetsberättelse 2017

Utbildning och kultur

Dnr: RJL 2017/117
Lars Johansson, Direktör Utbildning och kultur
Utbildning och kultur
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

1 Inledning 4

2 Medborgare och kund 6

2.1 Ett attraktivt och framgångsrikt utbildningsutbud med hög kvalitet, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov 6

2.2 Medborgarnas intresse och engagemang i samhällslivet. Alla länsinvånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande. 7

3 Process och produktion 9

3.1 Kostnadseffektiv upphandling 9

3.2 Främja kulturell mångfald och regionala särdrag. Dialog med civilsamhället 9

3.3 Eleverna ska slutföra sin utbildning 10

3.4 Hållbar utveckling 2017-2020 10

4 Lärande och förnyelse 14

4.1 Organisation och medarbetare som utvecklas i takt med nya krav 14

5 Medarbetare 15

5.1 Delaktiga, kompetenta och friska medarbetare 15

6 Ekonomi 16

6.1 Verksamheten ska kännetecknas av en god hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt. 16

6.2 Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet 17

1 Inledning

Båda folkhögskolorna har haft en mycket bra antagning trots högkonjunktur, små elevkullar som slutar gymnasiet och hög konkurrens med andra utbildningsaktörer.

Folkhögskolorna jobbar med digitalisering och förhoppningsvis kommer Google som lärplattform att implementeras under 2018. Skolorna har köpt in surfplattor och laptops till en del av deltagarna.

Renoveringen på Sörängens folkhögskola är klar. I samband med renoveringen har det skapats utrymme för en utställningslokal, främst för skolans deltagare men på sikt kanske också för externa utställare. Ett steg i utvecklingen av skolans kulturprofil.

Värnamo folkhögskola har kompletterat sitt uteklassrum med en grillkåta med plats för 30 deltagare. Hälsoprofilen på skolan är stark och väl fungerande må bra-dagar genomförs. Konstverket som Ninna Berger skapat tillsammans med skolans deltagare och personal pryder fasaden på Julias hus.

Projektet *Snabbspår för akademiker*, språkundervisning för sjukvårdspersonal, fortsätter som en permanent del av folkhögskolornas verksamhet. Ett avtal med Region Jönköpings läns HR-avdelning ligger till grund för den fortsatta utbildningen.

Estetlinjen på Sörängens folkhögskola kommer under 2018 att ersättas av *Bilderbok - visuell och litterär gestaltning*, utbildningen har tagits fram i dialog med Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg.

Under hösten har huvuddelen av Sörängens personal HBTQ-diplomerats. Ett fåtal personer behöver komplettera för att skolan ska kunna certifieras.

Naturbruksgymnasierna har haft en bra antagning till läsåret 2017/2018, båda skolorna har ökat antalet elever jämfört med föregående år. Det ökade elevunderlaget ger ett positivt ekonomiskt resultat, detta innebär att det tidigare balanserade underskottet på 5,6 miljoner kronor nu kan regleras. Stora Segerstad har tecknat samverkansavtal med Halmstad kommun och Hylte kommun för mottagande av deras elever.

Under hösten tog Regionfullmäktige beslut om att bevilja 28,5 miljoner kronor för byggnation av nytt häststall i Riddersberg. Stallet ska enligt plan stå färdigt till vintern 2018. Ytterligare investeringar på båda naturbruksgymnasierna är under bearbetning.

Landsbygdsnätverket gjorde en film om Tenhults naturbruksgymnasiums arbetsmarknadsutbildning inom trädgård för nyanlända. Filmen har visats mer än 50 000 gånger på sociala medier.

Verksamheten *Grön rehabilitering* permanentas nu.

Smålands Musik och Teater har för 2017 ett negativt resultat om cirka 9 miljoner kronor. Underskottet går till stora delar att härleda till *Les Misérables*. Just nu pågår analyser och aktiva åtgärder för att förhindra avvikelser och skapa budgetbalans för 2018.

Les Misérables blev en stor publiksuccé. Produktionen fick uppmärksamhet i både Sverige och Europa och lockade många förstagångsbesökare till Spira. Under året har Smålands Musik och Teater också uppfört en rad andra föreställningar, till exempel *Romeo och Julia* med nyanlända i ensemblen, *Picasso - pojken som erövrade världen* för de yngre årskurserna och *De Fantastiska*, en nyskriven pjäs som riktar sig till högstadiet. För första gången genomfördes *Sommar i Spira* med i huvudsak utomhusteater för barn och unga. Norrdans besökte Kulturhuset Spira och Värnamo med verket *Black Forest*.

Jönköpings Sinfonietta har fått en ny chefsdirigent, Christian von Gehren.

Resultatet av den senaste medarbetarenkäten har utmynnat i ett antal arbetsmiljöinriktade utvecklingsprojekt. Projekten har förankrats i verksamheten och kommer att följas upp kontinuerligt.

Efter #metoo och #tystnadtagning är ledningen nu ännu tydligare med att det är nolltolerans mot kränkande särbehandling, diskriminering och trakasserier.

Kultur och utveckling/dans har under året arbetat med att bygga upp de konstnärliga plattformarna för dansen i länet. Ungdomskompaniet ilYoung hade residens i Gislaved under sommaren. Projektet *Rörande rörelse* genomfördes under hösten, det är ett tvärkonstnärligt samarbete mellan dans och hemslöjd.

Kultur och utveckling/bild och form har varit delaktiga i forskningsresidens på Polar Center i Gränna, konstnärsutbyte med SOAP Factory i Minneapolis USA, workshops i Mariannelund och bildandet av en ny konstområdesöverskridande residensgrupp inom kultur och utveckling. I samarbete med Jönköpings läns museum har en utställning med filmaren och bildkonstnären Ali Cherri genomförts.

Kultur och utveckling/film har jobbat med utveckling och uppbyggnad av en ny filmlinje för kulturskolan i Jönköping. Inspirationsdagar för lärare, pedagoger, bibliotekarier och biografansvariga i samverkan med Jönköpings kommun har arrangerats. Projektet *Att se för att synas* bygger genom filmvisningar broar mellan svenska och nyanlända skolungdomar.

Kultur och utveckling/hemslöjd har genom projektet *Hemslöjd humaniora* lyft det handgjorda skapandet i olika kontexter. Som en del i projektet genomfördes samtalet *Folkdräkt - vems identitet?* Folkdräktsplagg i Jönköpings län har inventerats och dokumenterats.

Kultur och utveckling/regionbibliotek har tagit fram en läs- och litteraturfrämjandeplan för åren 2018-2020. En regional biblioteksplan för samma period har tagits fram, denna är integrerad i den regionala kulturplanen. Projektet *Språklust* genomförs i samarbete med barnhälsovården i alla länets kommuner. För att utveckla kompetensen i litteraturen som konstform har fortbildningsträffar arrangerats i samarbete med Linnéuniversitetet. *SmåLit - Smålands litteraturfestival* genomfördes för andra året, nu också i Värnamo.

Region Jönköpings läns fristadskonstnärs film *One day in Aleppo* har uppmärksammats internationellt genom ett flertal pris och omnämnanden på olika filmfestivaler. Filmen antogs också för tävlan i IDFA – International Documentary Film Festival Amsterdam. Fler än 3 500 filmer hade skickats in, 150 filmer visades. Kontakt med både Sveriges Television och Svenska Filminstitutet har etablerats.

Regional kulturplan 2018-2020 är färdigställd.

Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

	2017-12-31	Andel	2016-12-31	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	11	55%	6	46%
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	5	25%	2	15%
Antal mätetal som inte är uppfyllda	4	20%	5	38%
Antal mätetal som mäts	20	100%	13	100%

Perspektiv:

2 Medborgare och kund

Strategiska mål:

2.1 Ett attraktivt och framgångsrikt utbildningsutbud med hög kvalitet, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov

Framgångsfaktorer:

2.1.1 Behovsanalyser som ger underlag för utbildningarnas dimensionering och inriktning

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Sökande per utbildningsplats (Folkhögskola)	2	2,8	
Andel nöjda deltagare (Folkhögskola)	80%	95%	
VO Deltagare per utbildningsplats, inskrivna på 15-dagen (Folkhögskola)		1	Målvärde ej fastställt.
Förstahandssökande i förhållande till budgeterat antal utbildningsplatser (Gymnasieskola)	1	0,94	Skolorna fyller sina platser trots att målet inte nås. Många av eleverna kommer in på sitt andra- eller tredjehandsalternativ. Båda skolorna har god tillströmning av elever.
Andel nöjda elever (Gymnasieskola)	80%	88%	

Strategiska mål:

2.2 Medborgarnas intresse och engagemang i samhällslivet. Alla länsinvånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Framgångsfaktorer:

2.2.1 Genom egna insatser och stöd till föreningslivet skapa engagerade och kulturintresserade medborgare och fler mötesplatser. Kulturverksamhet i alla kommuner i Jönköpings län.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Publik Smålands Musik och Teater - Kulturhuset Spira	70 000	75 335	Les Misérables blev en stor publiksuccé och är den största anledningen till att målvärdet nåddes trots vikande biljettförsäljning för några av vårens produktioner.
Publik Smålands Musik och Teater - utanför kulturhuset Spira	30 000	28 080	Teaterföreningarna valde att inte köpa en annars mycket populär föreställning, Strålande Miss Foster, vilket medfört att publiken utanför Spira inte nåtts i den utsträckning som förväntats.
Publik vid föreställningar för barn och ungdom	25 000	31 651	
Andel kommuner inom länet där det varit föreställningar eller annan kulturverksamhet	100%	100%	

Aktiviteter	Analys
Utredning av möjligheterna till sommaröppet på Kulturhuset Spira	Utredningen genomfördes och resulterade i att aktiviteter för barn och unga arrangerades på Spira under sommaren 2017.
Verka för att utveckla långsiktiga överenskommelser och samarbeten med länets kommuner	Under tertial 2 slutförhandlades och undertecknades ett samarbetsavtal med Värnamo kommun. Avtalet löper till 2019-12-31 och garanterar att Smålands Musik och Teater spelar professionell scenkonst i Värnamo kommun inom teater och musik. Även dans och barn & ungdom nämns i avtalet. Arbetet fortsätter under 2018, uppdraget finns i budget.
Aktiv dialog med regionens aktörer för scenkonst riktad till barn och unga	Ett ständigt pågående arbete som fortsätter under 2018. Dansare från länet hade sitt residens på Kulturhuset Spira under sommaren och arrangerade aktiviteter för barn och unga.

Aktiviteter	Analys
Profilera Smålands Musik och Teaters Barn och Unga-avdelning	Under 2017 har specifika satsningar för barn och unga genomförts. Till exempel hade de sommaraktiviteter som genomfördes på Spira fokus på barn och unga. Den nyskrivna teaterföreställningen *De fantastiska,* med högstadieungdomar som målgrupp, hade premiär under hösten. Förutsättningarna att skapa en unik ungdomsensemble utreds. Satsningen på barn och unga kommer fortsätta under 2018.

Perspektiv:

3 Process och produktion

Strategiska mål:

3.1 Kostnadseffektiv upphandling

Framgångsfaktorer:

3.1.1 Rätt beteende - avtal

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Avtalstrohet inköp	90%	80%	Avtalstroheten förbättras från 68% 2016 till 80% 2017, ett tydligt steg i rätt riktning. Särskilt bör Smålands Musik och Teater nämnas som höjt sin avtalstrohet från 48% 2016 till 75% 2017.

Aktiviteter	Analys
VO Vidta åtgärder för ökad avtalstrohet såsom ökat antal avtalsleverantörer, rensning i databasen, informationsinsatser. I nära samarbete med inköpsavdelningen och verksamheterna.	De åtgärder som vidtagits under året har varit bland annat utbildning, ökad uppföljning och rättningar av systemtekniska felaktigheter som drabbat avtalstroheten. Resultatet har blivit en markant förbättring av avtalstroheten, arbetet fortsätter under 2018.

Strategiska mål:

3.2 Främja kulturell mångfald och regionala särdrag. Dialog med civilsamhället

Framgångsfaktorer:

3.2.1 Samverkan med olika aktörer inom kulturområdet

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Samverkanstillfällen interregionalt, internationellt och interkulturellt	130 tillfällen	141	141 samverkanstillfällen har förekommit under 2017.
Samverkanstillfällen med civilsamhället	100 tillfällen	292	292 samverkanstillfällen har förekommit under året.

Aktiviteter	Analys
Ökad samverkan inom och utom länet med andra arrangörer och teatrar	Smålands Musik och Teater har haft ett interregionalt samarbete med Wermland Opera kring produktionen av Les Misérables. Smålands

Aktiviteter	Analys
	Musik och Teater har också beviljats anslag från Kulturrådet för en interregional plattform för framtagandet av nyskriven svensk musikal.
Samverka med amatörer, barn och ungdomar, studieorganisationer med flera	Ständigt pågående arbete.

Strategiska mål:

3.3 Eleverna ska slutföra sin utbildning

Framgångsfaktorer:

3.3.1 Utbildningsinnehåll anpassat till elevernas behov

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan	85%	81%	På grund av att folkhögskolorna har bytt ut sitt administrativa system (beslutat av FSO - Folkhögskolornas Serviceorganisation) går det inte längre att få ut rapporter som stöder mätningen. Resultatet har därför räknats fram "för hand" och viss osäkerhet finns i de rapporterade siffrorna.
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	95%	78%	Båda skolorna har under året jobbat med att analysera varför målet för godkänd examen inte nås. Bland annat har ett par kurser identifierats där insatser ska sättas in. Eleverna på vissa program är mycket eftertraktade på arbetsmarknaden och är svåra att behålla studietiden ut av den anledningen. Här påtalas vikten av en godkänd gymnasieexamen för framtiden. Till 2018 har målet sänkts från 95% till 90% för att bättre stämma överens med rikssnittet för godkänd examen.

Strategiska mål:

3.4 Hållbar utveckling 2017-2020

Framgångsfaktorer:

3.4.1 Vi är klimatsmarta

Uppdrag/mål:

3.4.1.1 Klimatpåverkan från våra egna transporter minskar

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Tjänsteresor, antal km egen bil (privatbil)	-10 %	1,9 %	Verksamheten är spridd i länet och alla har inte närhet till regionens poolbilar, vilket gör att privatkörning i viss mån har ökat. Ökning på SMoT, vilket de medvetet arbetar med för att återigen kunna visa på låga siffror. Utbildning och kultur har

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			på ledningsnivå tagit beslut om att systematiskt följa upp kilometeruppföljning av verksamhetens egna fordon från och med 2018. Utbildning i digital mötesteknik samt installation av utrustning för att möjliggöra resfria möten har det också beslutats om på ledningsgruppsnivå.
Tjänsteresor, antal km poolbil (korttid)	-10 %	36,4 %	Den körda sträckan med poolbil ökar för den del av verksamheten som hör till Kultur och utveckling, viket beror på att projektanställda utnyttjat poolbil i tjänsten. Fler projekt pågår dessutom runt om i länet, dit det är svårt att utnyttja allmänna kommunikationer. Verksamheter som ligger långt från regionens bilpool använder verksamheternas egna fordon eller privat bil, då det är ohållbart att åka långa sträckor för att hyra en poolbil. Under 2018 kommer alla verksamheter inom Utbildning och kultur att rapportera sina egna fordons mätarställningar, ett beslut som tagits på ledningsgruppsnivå. Beslut har också tagits, om utbildning samt installation av utrustning, för genomförande av resfria möten.

Aktiviteter	Analys
Vi ska arbeta med hållbart resande.	Det finns stora variationer i hur Utbildning och kulturs verksamheter arbetar med hållbart resande. För 2018 har ledningsgruppen vid ledningens genomgång beslutat att utbildning i digital mötesteknik ska genomföras för alla verksamheter. Alla verksamheter ska också se över sin utrustning för digitala möten och ny utrustning ska installeras där förutsättningarna är bristfälliga.
VO Rapportera mätarställning egna fordon	Naturbruksgymnasierna har rapporterat sina egna fordons mätarställningar för 2017. Ledningsgruppen för Utbildning och kultur har vid ledningens genomgång beslutat att samtliga verksamheter ska rapportera egna fordons mätarställningar för 2018.

Framgångsfaktorer:

3.4.2 Vi använder våra resurser klokt

Aktiviteter	Analys
VO Internrevision miljö	Internrevision har genomförts på fyra av Utbildning och kulturs verksamheter under 2017, helt enligt den beslutade interna revisionsplanen. Också områdesledningen för verksamhetsområdet har reviderats internt.
VO Miljödialog	Alla verksamheter inom Utbildning och kultur har genomgått miljödialog 2017.
VO Ledningens genomgång	Ledningens genomgång 1 genomförd 2017-04-18. Ledningens genomgång 2 genomförd 2017-11-21.

Aktiviteter	Analys
VO Miljöhusesyn	Detta arbete pågår på Stora Segerstad naturbrukscentrum, lärare tillsammans med elever. Kommer bli klart i februari 2018. Miljöhusesynen på Tenhults naturbruksgymnasium är genomförd.
VO RH-checklista	

Uppdrag/mål:
3.4.2.1 Vår material- och livsmedelsförsörjning bidrar till ett hållbart samhälle.

Framgångsfaktorer:

3.4.3 Vi är socialt hållbara

Uppdrag/mål:
3.4.3.1 Vi arbetar för tillit och förtroende hos invånare, samarbetspartners och inom organisationen.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel medarbetare som genomfört webbaserad miljö- och hållbarhetsutbildning	100 %	87 %	I stort sett alla medarbetare på samtliga verksamheter utom Smålands Musik och Teater har genomfört utbildningen. SMoT ligger i nuläget på 59% och är den verksamhet som sänker resultatet. De fortsätter arbetet med utbildningen under 2018.

Uppdrag/mål:
3.4.3.2 Mångfald; verksamheten och arbetsplatsen präglas av mångfald.

Uppdrag/mål:
3.4.3.3 Likabehandling; verksamheten och arbetsplatsen präglas av likabehandling

Uppdrag/mål:
3.4.3.4 Integration

Framgångsfaktorer:

3.4.4 Vi bidrar till en sund livsmiljö

Uppdrag/mål:
3.4.4.1 Vi väljer i första hand ekologiska livsmedel som uppfyller svenska krav avseende djurhållning och övriga livsmedelskrav. I andra hand väljer vi livsmedel som uppfyller svenska krav avseende djurhållning och övrig livsmedelskrav. I tredje hand väljer vi ekologiska livsmedel.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Andel svenskproducerat oberett kött, mjölk och ägg	87 %	97,1 %	
Andel svenskodlad frukt och grönt	14 %	20,7 %	Samtliga verksamheter utom Tenhult klarar målet. Tenhult har valt att prioritera ekologiskt framför svenskt.
Andel MSC-märkt fisk och skaldjur	64 %	73,5 %	
Andel ekologiska livsmedel	45 %	37,9 %	Orsaker till att ekologiskt inte väljs i tillräckligt stor utsträckning är att vissa önskade produkter saknas och att delar av det ekologiska utbudet är beställningsvara med lång leveranstid. Miljösamordnare lyfter frågan med berörda verksamheter, för att tillsammans utforma en plan för hur andelen ekologiska livsmedel ska öka.
Andel kaffe, te och kakao med sociala och etiska krav	85 %	72,4 %	Ett nytt mått som alla verksamheter jobbar aktivt med. Utvecklingen går åt rätt håll.

Aktiviteter	Analys
Inköpen av livsmedel bör anpassas efter säsong	Värnamo folkhögskola har upprättat en handlingsplan över hur livsmedel anpassas efter säsong samt hur andelen ekologiskt te, kaffe och kakao ska öka. Stora Segerstad Naturbrukscentrum inväntar att det går att köpa äpplen från bygden, svenska äpplen från Skärstaddalen. Verksamheten köper enbart svensk potatis.

Perspektiv:

4 Lärande och förnyelse

Strategiska mål:

4.1 Organisation och medarbetare som utvecklas i takt med nya krav

Framgångsfaktorer:

4.1.1 Kompetensutveckling av personal för att möta framtida krav och kvalitet i skolan

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Lärartäthet (Folkhögskola)	1,8	1,8	Lärartätheten i form av antal årstjänster per 1000 deltagarveckor uppfyller målet.
Andel lärare med ämnes- och pedagogisk behörighet (Gymnasieskolan)	90%	93%	

Aktiviteter	Analys
Utreda förutsättningar för Tenhults naturbruksgymnasium att direktförsälja egenproducerad mjölk i egen förpackning	Utredningen är klar och har presenterats för Regionledning och politiker. På grund av konkurrensskäl kommer minimejeriet inte kunna leverera sina produkter till andra aktörer än Regionen. Detta medför att ett ekonomiskt tillskott behövs för att ett minimejeri ska kunna drivas. Frågan lyfts i kommande budgetprocess.

Perspektiv:

5 Medarbetare

Strategiska mål:

5.1 Delaktiga, kompetenta och friska medarbetare

Framgångsfaktorer:

5.1.1 Attraktiva arbetsplatser

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Medarbetarsamtal	90%	82%	Samtliga verksamheter utom Smålands Musik och Teater klarar eller ligger mycket nära målet. SMoT jobbar med utredning och åtgärder.
Kompetensutvecklingsplan	90%	77%	Samtliga verksamheter utom Smålands Musik och Teater klarar eller ligger mycket nära målet. SMoT jobbar med utredning och åtgärder.
Personalhälsa - sjukfrånvaro	2,7%	2,8%	Målvärdet uppfylls inte på grund av en liten ökning jämfört med föregående år. Utbildning och kultur har dock en mycket låg sjukfrånvaro sett i absoluta tal.

Aktiviteter	Analys
VO Skapa arbetsmiljöplan	Samtliga verksamheter klara.

Perspektiv:

6 Ekonomi

Strategiska mål:

6.1 Verksamheten ska kännetecknas av en god hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt.

Framgångsfaktorer:

6.1.1 Organisationsutveckling för ökad produktion och effektivitet, kunskap om prestations- och kostnadsutfall

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Egenfinansieringsgrad - Smålands Musik och Teater	16 %	16%	
VO Deltagarveckor (Folkhögskolan)	12 616	14 740	**Utbildning och kultur** Sörängens folkhögskola har haft en bra antagning i höst i både Nässjö och Jönköping. Då Sörängen hade en sämre antagning förra hösten antogs fler deltagare på fotodistans vid årsskiftet för att kompensera. Detta ger nu när vi har ett bra resultat på höstantagningen att det blir fler deltagarveckor än budgeterat. Värnamo folkhögskola har fler deltagare på allmän kurs än vad som var väntat.
VO Deltagarveckor uppdragsutbildning (Folkhögskolan)		2 334	Målvärde ej fastställt.
VO Elevveckor (Gymnasieskolan)		13 990	Målvärde ej fastställt.
VO Elevveckor uppdragsutbildning (naturbruk)		2 829	Målvärde ej fastställt.

Strategiska mål:

6.2 Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Framgångsfaktorer:

6.2.1 Ekonomi i balans

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Finansiellt resultat (organisation)	0	-2 641 tkr	Verksamhetsområdet redovisar som helhet en negativ budgetavvikelse på 2,6 mnkr.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			Folkhögskoleverksamhetens totala budgetavvikelse är 4 mnkr och beror dels på att våra egna folkhögskolor erhållit höjda statsbidrag för såväl etableringskurs som extraveckor vilket inneburit en positiv budgetavvikelse på 2,9 mnkr. Verksamheten i folkhögskolor med annan huvudman har en positiv budgetavvikelse på 1,1 mnkr beroende på kraftigt minskat elevantal. Övrig kultur och projektverksamhet har också positiv avvikelse på 2,4 mnkr. Verksamheten vid Smålands Musik och Teater redovisar en mycket stor negativ avvikelse på 9 mnkr. Särskild redovisning har gjorts kring detta och en utökad uppföljning kommer att ske under 2018. Naturbruksgymnasierna redovisar för tredje året i rad ett positivt resultat. Den stora förbättringen av ekonomin är dels en följd av att den tidigare beslutade åtgärdsplanen har fått genomslag på kostnadssidan, dels en följd av god tillströmning av elever. För år 2017 redovisades ett positivt resultat på 11,8 miljoner kronor. Resultatet balanseras årligen mot den regleringspost som finns mot länets kommuner. Vid utgången av 2017 finns nu ett totalt balanserat överskott på 6,2 miljoner kronor.

Utbildning och kultur

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Interregionalt samarbetsprojekt - musikalplattform

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- godkänner att Smålands Musik och Teater söker medel från Statens Kulturråd avseende det interregionala samarbetsprojektet ”Musikalplattform”.

Sammanfattning

Musikalplattformen är ett treårigt samarbetsprojekt mellan Smålands Musik och Teater, Högskolan för Scen och Musik i Göteborg, Wermland Opera och Östgötateatern. Projektet har fått ekonomiskt stöd från Statens Kulturråd för projektets första år, som kan betraktas som en förstudie. I maj 2017 informerades nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet om att projektet beviljats medel från Statens Kulturråd.

Information i ärendet

Musikalplattformen bygger på tre parallella arbetsprocesser:

1. Arbeta för att korta vägen mellan upphovsmakare och institutionsteatrar.
2. Utforma en metod för att nå högre kvalitet på det färdiga verket.
3. Öka graden av samverkan mellan teatrar i Sverige för att det arbete som utförs på de enskilda institutionerna ska kunna gagna även andra teatrar. Genom att dela på ekonomiska och konstnärliga åtaganden minskas riskerna för de enskilda teatrarna. De musikaler som sätts upp får dessutom möjlighet att möta en större publik med stor geografisk spridning.

När dessa tre arbetsprocesser får samverka kan detta göra skillnad i svensk musikalhistoria och bidra till att fler nyskrivna verk får möjlighet att spelas runt om i landet.

Projektet vill skapa en tydlig och strukturerad metod för att utveckla material och idéer innan produktionsbeslut fattas och institutionernas produktionsprocesser startar. Inspiration har hämtats från andra länder där musikaltraditionen är mer etablerad än i Sverige, till exempel USA och England.

Projektets första år pågår från juni 2017 till juni 2018 och avslutas med ett symposium på Kulturhuset Spira i Jönköping 2-3 juni 2018. Syftet är att skapa en mötesplats för den svenska och nordiska musikalbranschen. Att träffas, skapa kontakter och utbyta erfarenheter.

Under 2017 anordnades ett ”open call” där nyskrivna verk efterlystes. Av 36 inkomna manus valdes sex ut för presentation. Slutligen valdes ett av dessa ut för att bearbetas enligt den metod projektet tagit fram. Arbetet sker under våren 2018 och avslutas med en öppen repetition på symposiet. Ambitionen är att open call ska återkomma årligen.

Projektet har inlett ett nordiskt samarbete för nyskriven musikal, Nordisk kulturkontakt bidrar med medel. Samarbetsparter är Fredericia Teater (Danmark), Musikteaterforum (Norge) och Musikkteaterhöyskolen i Oslo (Norge) som kommer delta vid symposiet i juni 2018.

Under projektets andra år ska metoden, som utvecklats och dokumenterats under det första året, revideras. Två workshops kommer anordnas, en mindre under hösten 2018 och en större under våren 2019. Ett open call kommer hållas också under andra året, utlysningen kommer ske tidigare och förhoppningen är att tillfället ska locka fler bidrag än första årets open call.

Målet för projektets tredje år är att sätta upp en nyskriven musikal på någon av samarbetsparternas scener samt att anordna ytterligare ett symposium.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-23
- Beslut fördelning av utvecklingsbidrag, kulturrådet
- Ansökan om utvecklingsbidrag regional kulturverksamhet

Beslut skickas till

Utbildning och kultur stab
Smålands Musik och Teater

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Lars Johansson
Direktör utbildning och kultur

KULTURRÅDET

Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1–5 Tel: 08 519 264 00
kulturradet@kulturradet.se www.kulturradet.se

Region Jönköpings län
2018 -02- 22
Dnr RJL 2018/551

Ärende
Fördelning av utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för kultutsamverkansmodellen, första fördelningen 2017

Sökande
Se beslutsbilaga 1

Kulturrådets beslut
Kulturrådet beviljar utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för kultursamverkansmodellen enligt *beslutsbilaga 1.*

Totalt beviljat belopp vid denna fördelning är 19 011 000 kronor.

Övriga ansökningar om bidrag avslås.

Bidraget är förenat med särskilda villkor, se *beslutsbilaga 2.*

Ansökningar
Vid detta ansökningstillfälle har det inkommit 106 ansökningar om bidrag. Det ansökta beloppet uppgår till 53 963 446 kronor.

Följande ansökan bordläggs och bereds i särskild ordning:
dnr KUR 2017/2594 *Östergötlands museum* – Sveriges största museum finns i hela Sverige.

Ansökningar har inkommit från samtliga län som ingår i kultursamverkansmodellen. Av ansökningarna kommer 14 från Västra Götaland, 12 från Skåne och 9 från Norrbotten. I övrigt har det inkommit mellan två och sju ansökningar vardera från övriga län. Av ansökningarna kommer 75 från kulturinstitutioner eller andra aktörer och resterande 31 från kommuner, regioner eller landsting. Av ansökningarna gäller 25 stycken andra eller tredje året av fleråriga projekt, 62 nya fleråriga och resterande 19 ettåriga projekt.

Av ansökningarna avser 27 bild- och formkonstområdet och 22 utveckling av museiverksamhet. Inom teaterområdet har det inkommit 16 ansökningar, 10 ansökningar avser musikområdet och sex ansökningar syftar till att utveckla dansområdet. Sex ansökningar gäller kulturarv, kulturmiljö och arkiv och tre litteratur- och läsfrämjande. Resterande ansökningar avser konstområdesöverskridande eller andra övergripande projekt.

Parallellt med detta beslut fattas även beslut om utvecklingsbidrag till länsbibliotek, regionala museer, regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner i Stockholms län (dnr KUR 2017/1620).

Sammanläggning av ärenden

Alla ansökningar har lagts samman till detta ärende (se dnr ovan) eftersom ansökningarna bedöms i ett sammanhang.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Kulturrådets kansli. I beredningen har synpunkter inhämtats från Svenska Filminstitutet gällande tre projekt som rör film, från Riksarkivet för två ansökningar gällande enskild arkivverksamhet, Kungliga biblioteket beträffande en ansökan från biblioteksområdet och Nämnden för hemslöjdsfrågor för sex ansökningar som berör hemslöjdsområdet. Samtliga landsting och regioner har informerats om ansökningarna från respektive län samt erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter bl.a. kring hur ansökningarna relaterar till regionala kulturplaner.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Kulturrådet beslutar om utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet med stöd av förordningen 2010:2012 *om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet* (nedan kallad förordningen). Ändamålet med bidraget är att bidra till de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

I 10–11 §§ förordningen anges följande. Kulturrådet får besluta om tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse. Tidsbegränsade utvecklingsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet som också får bidrag från landsting, kommun eller annan huvudman. Vid fördelning av tidsbegränsade utvecklingsbidrag ska Kulturrådet särskilt beakta de nationella kulturpolitiska målen som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

Vid denna utlysning informerade Kulturrådet om att ansökningar som skulle prioriteras var projekt som leder till breddad delaktighet i kulturlivet, insatser för att stödja regionalt utvecklingsarbete inom bild- och formområdet ska främjas. Särskild uppmärksamhet ska ges till interregionala samarbeten. Prioriteringarna gjordes med årets regleringsbrev som grund.

Kulturrådets uppdrag utgår ifrån de kulturpolitiska målen. De nationella kulturpolitiska målen är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

Kulturrådet ska integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barn- och ungdomsperspektiv i sin verksamhet. Kulturrådet har ett sektorsansvar för funktionshindersfrågor med anknytning till myndighetens verksamhetsområde och även ett samlat ansvar för att inom sitt verksamhetsområde främja lika rättigheter och

möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Dessa uppdrag framgår av förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd.

Kulturrådet väger i sin bedömning även in den regionala förankringen samt den regionala och kommunala medfinansieringen vilket kan avspeglas i nivån på det beviljade stödet.

Bedömning
Mot bakgrund av tillgängliga medel, och med hänsyn tagen till ändamålet med bidraget samt de prioriteringar som har redovisats ovan bedömer Kulturrådet att medlen bör fördelas enligt *bilaga 1*. Kulturrådet har, i enlighet med förordningen, prioriterat ansökningar gällande projekt av strategisk och nationell betydelse som beaktar de nationella kulturpolitiska målen som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

Med nationell betydelse avser Kulturrådet projekt som har effekter som sträcker sig utöver de enskilda verksamheternas behov, exempelvis konstnärliga och kvalitativa utvecklingsprojektprojekt, projekt som är metodutvecklande eller kan utveckla den nationella infrastrukturen inom kulturområdet. Projektens regionala förankring och koppling till de regionala kulturplanerna beaktats särskilt.

Kulturrådet har enbart tagit ställning till de belopp som söks för innevarande år. Kulturrådet vill särskilt understryka att varje ansökan behandlas i relation till tillgängliga medel.

Vid denna ansökningsomgång har Kulturrådet beviljat 53 ansökningar. Av dessa avser 18 ansökningar bild- och formområdet, 11 ansökningar museiområdet, fyra gällande litteratur- och läsfrämjande. Vidare beviljas fyra ansökningar vardera beträffande teater och kulturarv, kulturmiljö och arkiv. Tre ansökningar avser musik. En ansökan vardera beviljas gällande cirkus respektive opera. Inom dansområdet bifalles två ansökningar. Resterande fem prioriteringar avser konstområdesöverskridande eller andra övergripande projekt.

Av de 53 beviljade ansökningarna är 23 pågående två- eller treåriga projekt, varav nio avser projektets avslutande år. Bland annat beviljas pågående projekt som stärker infrastrukturen för den professionella dansen och bild- och formkonsten, projekt som rör de nationella minoriteternas kultur samt olika typer av metodutveckling inom de olika konstområdena. Vidare finns projekt som syftar till att främja interregionalt samarbete, konstnärligt och kulturområdesövergripande utvecklingsarbete, ökad delaktighet och tillgänglighet till kulturlivet samt verksamhet för barn och unga.

Bland de nya utvecklingsprojekten har Kulturrådet särskilt prioriterat projekt som syftar till breddad delaktighet i kulturlivet, interregionala samarbeten och kulturutbyten, samt projekt som främjar den samtida konstens utveckling. Vidare

återfinns projekt gällande den professionella dansens och cirkusens utveckling samt projekt som rör breddad delaktighet och nationella minoriteter inom museiområdet.

Handläggningen av ärendet
Detta beslut har fattats av generaldirektören Staffan Forssell efter föredragning av koordinatorn Lisa Poska. I beredningen av ärendet har även enhetscheferna Magnus Boström, Lotta Brilioth Biörnstad och Veronica Lamppa Lönnbro, ställföreträdande enhetschefen Susanne Bergström Larsson, koordinatorn Erik Åström, samt handläggarna Jelena Jesic, Magnus Lemark, Maria Lewenhaupt, Anna Livén West, Bongi MacDermott, Julia Sundberg, Jerk Sörenson, Maria Telenius och Maria Ågren deltagit. På grund av jäv har Magnus Lemark och Julia Sundberg har inte deltagit i beredningen av ansökan från *Kultur i Väst* (KUR 2017/2591).

På Kulturrådets vägnar

Staffan Forssell

Lisa Poska

KULTURRÅDET

GD 2017:83 Fördelning av utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för kultursamverkansmodellen, första fördelningen 2017

Beslutsbilaga 1. Beviljade ansökningar

Dnr KUR	Organisation	Org.nr	Projektets namn	Bidrag avser år	Sökt belopp	Beviljat bidrag	Län	Redovisas senast	Särskilda villkor
2017/2500	Region Blekinge	222000-1321	Blekinge utvecklar samtidskonsten	2 av 3	400 000	400 000	Blekinge	2018-09-28	
2017/2568	Region Blekinge	222000-1321	Det kreativa rummet	1 av 3	800 000	500 000	Blekinge	2018-12-31	
2017/2496	Region Blekinge	222000-1321	Regionsamverkan sydsverige utvecklar dansområdet i södra Sverige	2 av 3	520 000	520 000	Blekinge	2018-09-28	
2017/2573	Folkmusikens hus	883202-3199	Öppna arkivet! Ökad tillgänglighet av audiovisuellt, upphovsrättsskyddat arkiv.	1 av 2	184 461	150 000	Dalarna	2018-10-31	
2017/2227	Dalateatern	883201-2911	Dalateatern goes Folk	3 av 3	150 000	150 000	Dalarna	2018-08-31	
2017/2528	Landstinget Dalarna	232100-0180	Arkitektur, Form, Design- att göra verkstad och skapa långsiktig struktur i Dalarna	2 av 3	560 000	350 000	Dalarna	2018-08-31	
2017/2567	Stiftelsen Dalarnas museum	883200-8349	Ohtsedidh – Samiska kulturyttringar i Mellansverige	1 av 3	697 000	500 000	Dalarna	2018-08-31	
2017/2579	Gotlands Musikstiftelse	834001-2296	Jämställt Storband: delaktighet i musiklivet + interregional samverkan	1 av 3	500 000	300 000	Gotland	2018-09-28	
2017/2354	Hälsinglands Museum	887500-7638	Romskt liv - fotografier som minns	2 av 3	210 000	200 000	Gävleborg	2018-09-28	
2017/2387	Föreningsarkivet i Jämtlands län	893200-9957	Demokrati, dialog och delaglighet - om vägar in i Arkivet	2 av 2	80 000	80 000	Jämtland	2018-12-30	
2017/2574	Föreningsarkivet i Jämtlands län	893200-9957	Sydsamiska röster - ett arkivprojekt för demokrati och minne	1 av 2	170 000	170 000	Jämtland	2018-11-30	
2017/2419	Heimbygda	892001-0454	Så blir vi yngre	3 av 3	476 000	300 000	Jämtland	2018-11-30	
2017/2612	Region Jönköpings län	232100-0057	Digital teknik i gränsöverskridande konstnärliga processer	1 av 2	300 000	200 000	Jönköping	2018-09-28	

Beslutsbilaga 1. Beviljade ansökningar

Dnr KUR	Organisation	Org.nr	Projektets namn	Bidrag avser år	Sökt belopp	Beviljat bidrag	Län	Redovisas senast	Särskilda villkor
2017/2590	Jönköpings läns museum	826000-9322	Skuggledning - våra egna livsfrågor	1 av 2	440 000	300 000	Jönköping	2018-11-30	
2017/2502	Smålands Musik och Teater	232100-0057	Plattforma för nyskriven svensk musikal	1 av 3	450 000	400 000	Jönköping	2018-09-28	
2017/2509	Region Jönköpings län	232100-0057	Nya Småland	2 av 3	565 000	450 000	Jönköping	2018-11-30	
2017/2541	Region Jönköpings län	232100-0057	Rörande rörelse	1 av 1	530 000	500 000	Jönköping	2018-03-30	
2017/2515	Museum Vandalorum	828001-1001	Kunskapscentrum: konst, formgivning, innovation	3 av 3	1 000 000	1 000 000	Jönköping	2018-03-30	
2017/2540	Kalmar Konstförening	832400-2701	Förnyelse av kulturarvet med samtidskonsten som kompass	1 av 3	633 333	350 000	Kalmar	2018-05-31	
2017/1682	Emmaboda kommun	212000-0738	Glass Tech	1 av 2	400 000	400 000	Kalmar	2018-08-31	
2017/2085	Kalmar läns museum	832400-4087	I telefonen finns hela människan	2 av 2	486 000	486 000	Kalmar	2018-08-31	
2017/2548	Region Norrbotten	232100-0230	Utredning om Polarbibblo.se som läs- & skrivfrämjande resurs och för barns eget skapande	1 av 1	80 000	80 000	Norrbotten	2018-03-30	
2017/2530	Region Norrbotten	232100-0230	Swedish Lapland Artist in Residency	1 av 3	300 000	200 000	Norrbotten	2018-11-30	
2017/2527	Norrbottensteatern	897000-3011	Samgående Ung Scen Norr med Norrbottensteaterns ordinarie verksamhet	1 av 1	270 000	270 000	Norrbotten	2019-03-29	
2017/2606	Konsthall Tornedalen	802459-7893	Konsthall Tornedalen	2 av 3	700 000	350 000	Norrbotten	2018-11-30	
2017/2374	Romska Kulturcentret i Malmö	802420-7485	Romskt liv - fotografier som minns	2 av 3	572 000	200 000	Skåne	2018-08-31	
2017/2523	Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne	838201-3038	Romskt hantverk	1 av 2	395 000	200 000	Skåne	2018-11-30	
2017/2610	Stiftelsen Wanås utställningar	838201-7518	"STEP UP" – Wanås Konst a permanent home for the performing arts	2 av 3	225 000	225 000	Skåne	2018-06-29	

Beslutsbilaga 1. Beviljade ansökningar

Dnr KUR	Organisation	Org.nr	Projektets namn	Bidrag avser år	Sökt belopp	Beviljat bidrag	Län	Redovisas senast	Särskilda villkor
2017/1391	Romska Kulturcentret i Malmö	802420-7485	Romskt hantverk - igår, idag, imorgon	1 av 3	450 000	300 000	Skåne	2018-08-31	
2017/2169	Ystads kommun/Ystads konstmuseum	212000-1181	Bästa Biennalen! - metodutveckling för tillgängligt konstrum	2 av 3	700 000	400 000	Skåne	2018-04-30	
2017/2447	Kultur & Utbildning/Scenkonst Sörmland	232100-0032	Samarbete mellan Scenkonst Sörmland och Unga Klara för att utveckla produktionsmetoder	1 av 3	400 000	200 000	Sörmland	2018-06-29	
2017/2351	Länsbibliotek Sörmland	232100-0032	Sörmland berättar	1 av 3	310 000	310 000	Sörmland	2018-10-31	
2017/2604	Sörmlands museum	232100-0032	Att synliggöra det osynliga - att trygga immateriellt kunnande inom slöjd och hantverk	1 av 2	500 000	500 000	Sörmland	2018-11-30	
2017/2609	Sörmlands museum	232100-0032	Berättande samlingar - med människan i centrum	1 av 3	1 500 000	700 000	Sörmland	2018-09-28	
2017/2593	Studiefrämjandet Uppsalaregionen	817600-8517	Kreativt läsande och skrivande för alla	1 av 3	450 000	250 000	Uppsala	2018-12-31	
2017/2506	Kulturenheten Region Uppsala	232100-0024	Breddad plats för konst	1 av 3	400 000	300 000	Uppsala	2018-11-30	
2017/2595	Kulturenheten, Region Uppsala	232100-0024	Dans i rörelse, år 3	3 av 3	500 000	500 000	Uppsala	2018-11-30	
2017/2625	Alma Löv Museum	802499-7721	Utveckling av "Alma experience"	1 av 3	400 000	300 000	Värmland	2018-09-28	
2017/2551	Region Värmland	222000-1362	Plattform för samtida konstuttryck år 1	1 av 3	550 000	300 000	Värmland	2018-10-31	
2017/2452	Region Värmland	222000-1362	Var är hem?	2 av 3	422 000	300 000	Värmland	2018-08-31	
2017/2483	Region Västerbotten	222000-2436	Hbtq och normkritisk kompetens	3 av 3	630 000	350 000	Västerbotten	2018-12-31	
2017/2453	Västerbottens museum AB	556534-0527	Mångfald - Minoritet - Kulturhistoria	3 av 3	1 170 000	700 000	Västerbotten	2018-09-28	

Beslutsbilaga 1. Beviljade ansökningar

Dnr KUR	Organisation	Org.nr	Projektets namn	Bidrag avser år	Sökt belopp	Beviljat bidrag	Län	Redovisas senast	Särskilda villkor
2017/2435	Region Västmanland	232100-0172	Ett kulturliv för alla Konst	1 av 3	1 235 000	400 000	Västmanland	2018-12-31	Bidraget avser projektets intention att stärka konsten som kulturform i länet bl.a. genom att öka antalet konstutställningar.
2017/2516	Västmanlands läns museum	232100-0172	Heterogena kulturarv - att ändra framtiden	3 av 3	600 000	600 000	Västmanland	2018-03-30	
2017/2596	ICIA - Institute for Contemporary Ideas and Art	802468-7744	Nya uppdragsgivare - etablering av metod för vdigat deltagande av samtidskonst	2 av 3	400 000	200 000	Västra Götaland	2018-03-30	
2017/2622	Konstnärscentrum Väst	855100-7878	(X)Sites Plattform (del av (X)Sites)	1 av 3	470 000	470 000	Västra Götaland	2018-03-30	
2017/2591	Kultur i Väst	232100-0131	RePublik - ett svensk centrum för publikutveckling	2 av 3	500 000	500 000	Västra Götaland	2018-10-31	
2017/2623	The non existent Center	769628-0572	Ställbergs Gruva/The non existent center - plats för arbete, konst och tanke	2 av 3	300 000	100 000	Örebro	2018-06-29	
2017/2537	Region Örebro län	232100-0164	Bland de blå bergen - projektbeskrivning för regionalt uppdrag bild och form	1 av 3	600 000	300 000	Örebro	2018-11-30	
2017/2384	Region Örebro län	232100-0164	Alla barns rättighet till kultur	2 av 3	300 000	300 000	Örebro	2018-09-28	
2017/2607	Stiftelsen kulturcentrum Ljusnarsberg	875003-1794	Det Stora Operalyftet	1 av 3	400 000	300 000	Örebro	2018-07-31	
2017/2580	Region Östergötland	232100-0040	MIK i praktiken – mottagare, medborgare, medskapare	1 av 2	400 000	400 000	Östergötland	2018-09-28	
2017/2520	Region Östergötland	232100-0040	Nycirkus Öst	2 av 3	1 500 000	800 000	Östergötland	2018-11-30	
TOTALT			**53**			**19 011 000**			

Beslutsbilaga 1. Ej beviljade bidrag - avslag

Dnr KUR	*Organisation*	*Org.nr*	*Projektets namn*	*Sökt belopp*	*Län*
2017/2572	Region Blekinge	222000-1321	Tillgång Sång	549 000	Blekinge
2017/2529	Landstinget Dalarna	232100-0180	Nätverk - att ansvara för och utveckla konstsamlingar	241 000	Dalarna
2017/2613	Siljan Airpark museum	802457-1146	Flygmuseum	163 000	Dalarna
2017/2343	Stiftelsen Dalarnas museum	883200-8349	Hållbar dokumentation och förmedling av medeltida timmerhus, förstudie	284 839	Dalarna
2017/2427	Förening Gotlands Fornvänner, firma Gotlands Museum	834000-1042	BAKOM GRÖNSKAN - Konstorientering längs Kärleksstigen	618 000	Gotland
2017/1724	Högberg Dans	511031-2021	Samarbete med Sandviken Big Band	200 000	Gotland
2017/2564	Gävle Teaterförening	885000-0400	Sverigefinska berättelse från Gävleborg	284 000	Gävleborg
2017/2497	Hudiksvalls kommun	212000-2379	SuXé	600 000	Gävleborg
2017/2521	Hälsinglands Museum	887500-7638	Kyrkligt kulturarv i samhällelig omvandling	275 000	Gävleborg
2017/2246	Region Halland	222000-1420	Hej Slöjd!	200 000	Halland
2017/2560	Teater Halland AB	556686-1463	1000 LOVE STORIES	267 000	Halland
2017/2561	Teater Halland AB	556686-1463	Kulturministern - En rikstäckande performance	700 000	Halland
2017/2619	Stiftelsen Jamtli	893200-0303	Kunskapsuppdatering för anställningsbarhet: KUFA	3 214 025	Jämtland
2017/2547	Åredalens folkhögskola	893202-2661	Profilering av fördjupningsår på konstskolan	265 000	Jämtland
2017/2589	Jönköpings läns museum	826000-9322	Polar-polar	447 000	Jönköping
2017/2546	Kalmar läns museum	832400-4087	Coronam (Central Open Repository Of NAtional and Multinational data-exchange)	1 150 000	Kalmar
2017/2524	Landstinget i Kalmar län	232100-0073	Samordning Swedish Glass Net	550 000	Kalmar
2017/2584	Dans i Nord	212000-2759	Dansresidens-En region i rörelse	500 000	Norrbotten
2017/2571	Giron Sámi Teáhter	897300-4867	Från Samisk Teater till Samisk Nationalscen	445 600	Norrbotten

Beslutsbilaga 1. Ej beviljade bidrag - avslag

Dnr KUR	Organisation	Org.nr	Projektets namn	Sökt belopp	Län
2017/2472	Norrbottensteatern	897000-3011	Utveckling av sommarteater i Världsarv	300 000	Norrbotten
2017/2577	Region Norrbotten	232100-0230	Ny musik i Norrbotten	200 000	Norrbotten
2017/2510	Tornedalsteatern	897300-3869	Ökad tillgänglighet, höjd konstnärlig kvalitet genom ny teknik, pilotprojekt MAA OON MUSTA	500 000	Norrbotten
2017/2404	Film i Skåne	556614-8614	Mobila "Cirkus Imago - filmstudion för möten mellan barn och unga"	125 000	Skåne
2017/2611	Kulturförvaltningen, Malmö Stad	212000-1124	Safe Havens publika årsarrangemang	350 000	Skåne
2017/2614	Kulturförvaltningen, Malmö Stad	212000-1124	Women Making HERstory+	250 000	Skåne
2017/2498	Malmö Live Konserthus AB	556003-7482	Regionalt musikpedagogiskt kunskapscenter och öppen musikverkstad på Malmö Live	500 000	Skåne
2017/2553	Oscar Persgårdens kulturförening	802507-4140	Konst och musik på Oscar Persgården	50 000	Skåne
2017/2620	Regionmuseet Kristianstad/Kristianstads konsthall	838201-3038	Man and Biosphere	250 000	Skåne
2017/2535	Stiftelsen Wanås utställningar	838201-7518	VRAL (Virtual Reality Arts Lab)	290 000	Skåne
2017/2401	Kunskapsteatern	802467-3504	Läsmysteriet	150 000	Värmland
2017/2563	Nya Västanå Teater	872800-4634	Västanå Folk - avslutning	600 000	Värmland
2017/2272	NorrlandsOperan AB	556529-6190	Movement Matters	748 551	Västerbotten
2017/2621	Västerbottensteatern AB	556214-5184	RÖST - en resa i demokratins spår	500 000	Västerbotten
2017/2559	Länsmuseet Västernorrland	888000-3143	Hembygdsrörelsens digitala samlingar	300 000	Västernorrland
2017/2513	Murberget Länsmuseum Västernorrland	888000-3143	Merhaba. Integration och Metod	1 205 053	Västernorrland
2017/2501	Västmanlands Finska Kulturarrangörsförening VÄSKY	817606-0716	Länsöverskridande teatersamarbete mellan VÄSKY och UusiTeatteri	430 000	Västmanland
2017/2605	ADAS musikaliska teater	857207-0509	Gömda berättelser	500 800	Västra Götaland

Beslutsbilaga 1. Ej beviljade bidrag - avslag

Dnr KUR	Organisation	Org.nr	Projektets namn	Sökt belopp	Län
2017/2468	Folkteatern	757200-5820	Digital scen	1 889 340	Västra Götaland
2017/2505	Frölunda Kulturhus	212000-1355	FIGUR - internationell festival för figurteater & animation	100 000	Västra Götaland
2017/2544	Göteborg Baroque	802419-4428	digitalisering och inspelning av Göteborg Baroques konsertverksamhet	78 000	Västra Götaland
2017/2578	Göteborgs stadsmuseum	212000-1355	Göteborg berättar	1 700 000	Västra Götaland
2017/2586	Kultur i Väst	232100-0131	Movement Matters	100 000	Västra Götaland
2017/2432	Medicinhistoriska museet/Sahlgrenska Universitetssjukhuset	232100-0131	Tingen i skåpet - en metodutveckling inför ett nytt medicinhistoriskt museum i Göteborg	250 000	Västra Götaland
2017/2555	Not Quite	769607-9065	Bruksboost	520 000	Västra Götaland
2017/2624	Opera Estrad	802490-3950	Operans Tysta Rader: Frozen Waterfall	225 000	Västra Götaland
2017/2552	Rådanäs Bryggeri AB	556907-9246	Karlslundsfestivalen 2017	100 000	Västra Götaland
2017/2598	Västarvet	232100-0131	Förstudie Prisma VG	200 000	Västra Götaland
2017/2053	Löa hembygdsförening/teatersektionen	877100-8524	Hyttans hemligheter	300 000	Örebro
2017/2539	Birgittastiftelsen/Sancta Birgitta klostermuseum	824000-1779	Utvecklat Klostermuseum	300 000	Östergötland
2017/2400	KISAM	802498-3663	KISAM (Konsten i samhällsutvecklingen)	488 384	Östergötland
2017/2626	Vision Forum	802492-7645	Morgondagens konstpublik på turné - seminarier om konst, vetenskap och utbildning	300 000	Östergötland
2017/2525	Östergötlands museum	822000-6103	Lokalproducerad konst & form - konstnär, konstpedagog och målgrupp	370 260	Östergötland
TOTALT		**52**			

KULTURRÅDET

Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1–5 Tel: 08 519 264 00
kulturradet@kulturradet.se www.kulturradet.se

Villkor för bidraget

Villkor för den som beviljats bidrag från Kulturrådet:

- Projektet ska genomföras enligt godkänd ansökan.
- Väsentliga ändringar i projektet ska snarast meddelas Kulturrådet. Observera att detta även gäller förändringar i budget gällande t.ex. medfinansiering eller kostnader. Sådana ändringar kan innebära att bidraget eller en del av bidraget måste återbetalas.
- Fullständig redogörelse för projektet och för hur stödet använts *ska* lämnas till Kulturrådet senast vid den tidpunkt Kulturrådet bestämmer. För detta bidrag *ska* redovisning ha kommit in senast, se *beslutsbilaga 1*.
- För projekt som löper över mer än ett år, och där sökande under 2018 ämnar söka bidrag för år två eller tre, ska en lägesrapport om föregående/ innevarande projektår lämnas i samband med kommande års ansökan. Detta gäller enbart om redovisningsdatum enligt *beslutsbilaga 1* infaller senare än ansökningsdatum för år två eller tre.

Bidragsmottagaren ska:

- följa de regler för bokföring, revision och redovisning som gäller för den bolagsform och verksamhetsomfattning bolaget, stiftelsen, den ideella organisationen eller den enskilda näringsidkaren har.
- följa vid varje tidpunkt gällande regler beträffande inbetalning och redovisning av skatt respektive arbetsgivaravgifter
- på begäran lämna de redovisningshandlingar som Kulturrådet vill ta del av
- på begäran lämna revisorsintyg eller revisionsrapport som visar hur bidraget förbrukats
- meddela Kulturrådet om man ändrar uppgifter om namn, adress organisationsnummer och plus- eller bankgiro.

För *Region Västmanland* (KUR 2017/2435) gäller särskilda villkor som framgår av *beslutsbilaga 1*.

Kulturrådet arbetar för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar. Mot bakgrund av det ska:

- samtliga organisationer som arrangerar publik verksamhet med bidrag från Kulturrådet och via kultursamverkansmodellen ha information om tillgängligheten till sin publika verksamhet eller sitt arrangemang på sin webbplats, de sociala medier eller fristående evenemangskalendrar som används.

Kontrolluppgifter
Kulturrådet skickar kontrolluppgifter till Skatteverket beträffande bidrag som utbetalas till enskilda näringsidkare.

Information
I tidskrifter eller i relevant informationsmaterial, till exempel affischer och programblad bör det framgå att Kulturrådet har beviljat bidrag för projektet. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets webbplats. Kulturrådet ska aldrig anges som medarrangör.

KULTURRÅDET

ANSÖKAN OM UTVECKLINGSBIDRAG
REGIONAL KULTURVERKSAMHET

För sista ansökningsdag, se Kulturrådets webbplats.

Region Jönköpings län
2018 -02- 22
Dnr RJL 2018/551

ANVISNINGAR FÖR ANSÖKAN

Observera

Den här blanketten är optimerad för webbläsaren Internet Explorer versionerna 9-11. Den fungerar även med Firefox version 4 eller senare, med Safari version 5 eller senare, eller med Chrome version 9 eller senare.

Ansökningar som kommer in efter kl. 24.00 sista ansökningsdagen avvisas.

Information om bidraget hittar du på Kulturrådets webbplats.

Maximal inloggningstid per session är 8 timmar. Använd gärna funktionen "Spara tillfälligt" sist i blanketten så att uppgifterna inte försvinner om du loggas ut.

Obligatoriska frågor är markerade med en asterisk (*). För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i fälten, även om bilaga bifogas.

Uppgifter i gråmarkerade fält läggs in automatiskt.

SÖKANDE
Uppgifter om sökande organisation/institution hämtas automatiskt från ert användarkonto. Kontrollera att samtliga uppgifter är korrekta innan du fyller i blanketten. Eventuella ändringar gör du inte i den här blanketten utan under "Mina kontaktuppgifter" på startsidan.

OBLIGATORISKA BILAGOR
För eventuella obligatoriska bilagor, se Kulturrådets webbplats.

För att bifoga filer digitalt till er ansökan klickar ni på "Bifoga filer" på sista sidan. Filnamnet kan vara maximalt 20 tecken. I de fall det är längre används automatiskt de 20 första tecknen som filnamn. De filer ni bifogar kan maximalt uppgå till totalt 30 MB.

Så skickar ni in ansökningsblanketten

På sista sidan finns en rullista med tre val: "Skicka", "Spara tillfälligt" och "Avbryt". För att skicka in blanketten väljer du "Skicka" och klickar på "OK". Observera att du kan spara den ifyllda blanketten genom att istället välja "Spara tillfälligt" och klicka på "OK". En sparad blankett hämtar du genom att gå till "Mina ärenden" på startsidan. För att avbryta välj "Avbryt" och sedan "OK".

När du har valt "Skicka" och klickat på "OK" startar steg 1 av 3. Du måste gå igenom alla tre stegen för att blanketten ska skickas in korrekt. I steg 3 får du ett ärendenummer. Det är viktigt att du inte stänger fönstret innan du har fått den bekräftelsen. I steg 3 skickas även ett automatiserat e-brev till kontaktpersonen för blanketten med ärendenummer och blanketten i PDF-format.

Vid tekniska frågor kontakta support@kulturradet.se eller ring 08-519 264 01.

För bidragets kontaktperson, se Kulturrådets webbplats.

KULTURRÅDET

ANSÖKAN OM UTVECKLINGSBIDRAG REGIONAL KULTURVERKSAMHET

För sista ansökningsdag, se Kulturrådets webbplats.

UPPGIFTER OM SÖKANDE

Fält markerade med * är obligatoriska

Uppgifter i gråmarkerade fält hämtas automatiskt från ert användarkonto. Se anvisningar för blanketten.

Sökande organisation/institution enligt registreringsbevis
Smålands Musik och Teater

Organisationsnummer
232100-0057

Verksamhetsform

- ○ Aktiebolag
- ○ Ekonomisk förening
- ○ Enskild firma med F-skattsedel
- ○ Ideell förening
- ○ Handelsbolag
- ○ Kommun
- ○ Kommanditbolag
- ◉ Landsting
- ○ Statlig myndighet
- ○ Stiftelse

Postadress, Box
Box 683

Postnummer
55119

Postort
Jönköping

Telefonnummer (växel)
0102410000

*** Kommun där organisationen/ institutionen har sitt säte**
Jönköping

Län
Jönköpings län

Organisationens/institutionens e-postadress (personneutral)
info@smot.se

Webbplats
https://www.smot.se/

Ange om organisationen/institutionen har bankgiro- eller plusgirokonto
◉ Bankgiro ○ Plusgiro

Kontonummer (ej bankkonto)
SE2321000057

Ange om organisationen/institutionen är momsregistrerad
◉ Ja ○ Nej

Organisationens/institutionens firmatecknare
Agneta Jansmyr

Firmatecknares funktion
Agneta Jansmyr

KONTAKTUPPGIFTER FÖR DENNA BLANKETT

Kontaktperson (förnamn och efternamn)
Per-Ola Nilsson

E-postadress till kontaktperson
per-ola.nilsson@smot.se

Telefonnummer till kontaktperson
0706839905

Mobiltelefonnummer till kontaktperson
0706839905

☒ * Jag har rätt att företräda sökande organisation/institution

☒ * Jag, behörig firmatecknare eller behörigt ombud för sökande, försäkrar härmed att sökanden inte har skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten eller är i likvidation eller konkurs.
Se vidare (SFS 2012:516 7 § resp SFS 2012:517 8 §)

För bidragets kontaktperson, se Kulturrådets webbplats.

Sökande organisation/institution enligt registeringsbevis

Smålands Musik och Teater

PROJEKTET

Fält markerade med * är obligatoriska

För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i respektive fält, även om bilaga bifogas.

* Ansökan avser följande organisation/institution/grupp

Smålands Musik och Teater (SMOT

* Ange projekt ansökan avser

Plattforma för nyskriven svensk musikal

* Är projektet ett flerårsprojekt? ◉ Ja ○ Nej

* Ansökan avser år ◉ 1 ○ 2 ○ 3 av totalt ○ 2 ◉ 3 år

* Planerat startdatum som denna ansökan avser (ÅÅÅÅMMDD)

2017-07-01

* Planerat slutdatum som denna ansökan avser (ÅÅÅÅMMDD)

2018-06-30

* Beskriv vad ni avser att göra inom ramen för denna ansökan. (Max 1000 tecken)

SMOT vill tillsammans med Wermland Opera, Östgötateatern och Högskolan för scen och musik utveckla en interregional plattform för nyskriven svensk musikal, en plattform som ska verka för den konstnärliga utvecklingen inom området, bättre utnyttja befintliga resurser och stärka initiativet genom att möjliggöra samarbete över regiongränserna. Vill vi skapa förutsättningar för nyskriven svensk musikal att utvecklas, spelas på flera scener under längre perioder och möta en större publik.
Ansökan bygger på tre parallella processer som leder till ekonomiska, konstnärliga och metodutvecklande synergier.
Vi vill skapa vägar mellan upphovsmakare och beställare genom att utveckla ett open call där upphovsmakare möts.
Vi vill arbeta fram en metod som syftar till tydlig struktur för längre förproduktionsprocesser med readings, workshops och studioproduktioner.
Vi vill utveckla en stabil samverkansmodell mellan regioner för att tillsammans och skapa en plattform för nyskriven svensk musikal.

* Beskriv varför ni vill genomföra projektet. (Max 1000 tecken)

Idag finns ett stort intresse för musikal i Sverige men vi ser att utbudet av nyskriven svensk musikal saknas. Både privatteatrar och institutioner har idag musikaler på repertoaren men nästan uteslutande internationella succéer. Därtill visar publiken ett stort intresse för just musikalen som genre. Idag finns ingen upptrampad väg mellan svenska upphovsmakare och de institutioner som vill sätta upp musikal. En central insikt hos de samverkande institutionerna är att det i den svenska traditionen också saknas tillräckligt långa förproduktionsprocesser. Förproduktion där man arbetar med bl.a. workshop som metod för att utveckla det konstnärliga materialet och ge fler idéer möjlighet att utvecklas och testas parallellt. Idag görs ofta omarbetningar av både libretto och musik under själva produktionsperioden som i sig redan är begränsad av både tid och ekonomi. Detta innebär att institutionerna tar höga konstnärliga risker.

Läs vidare i bifogad projektbeskrivning.

Sökande organisation/institution enligt registeringsbevis

Smålands Musik och Teater

PROJEKTET

Fält markerade med * är obligatoriska

För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i respektive fält, även om bilaga bifogas.

*** Beskriv projektets koppling till den regionala kulturplanen. (Max 1000 tecken)**

Projektet är interregionalt och samarbetar i första skedet med Smålands musik och teater, Wermland Opera i Karlstad, Östgötateatern i Norrköping och Högskolan för scen och musik i Göteborg. Ansökan är treårig men avser år ett, år två och tre är vår förhoppning att fler regioner och institutioner kommer med.
Genom att formalisera och utveckla en metod för skapandeprocessen av nyskriven svensk musikal bäddar det för en kompetensutveckling och plats för konstnärlig utveckling inom både musik och dramatik. Projektet syftar till utveckling av hela genren svensk nyskriven musikal.
Avseende samverkan och dialog hoppas vi att projektet bidrar till det på flera plan: möter efterfrågan från publiken, samverkan mellan regioner, samverkan mellan institutioner och akademi.
Med projektet följer också SMOT sina inriktningsbeslut från 2015-2016 om att spela musikteater.

*** Beskriv huvudsaklig målgrupp för projektet. (Max 1000 tecken)**

Publiken: flera svenska nyskrivna musikaler hitta fram till scener, längre spelperioder och fler publika möten runt om i Sverige.
Upphovsmakare: En formell väg att testa sina idéer på möjliga arbetsgivare genom open call, och genom en utvecklad metod också möjlighet utveckla sina verk genom workshops där man möter konstnärligt team, sångare och musiker innan ett produktionsbeslut fattas.
Institutioner: får kontakt med fler upphovsmakare kontinuerligt. Flera idéer kan prövas parallellt. Ett kontinuerligt inflöde av konstnärliga idéer genom open call. Metoden skapar utrymme för konstnärlig kvalitet som ger en större trygghet och ett minskat risktagande. Samarbete med andra regioner ger fler speltillfällen.
Branschen: fler konstnärliga idéer hittar uppdragsgivare, tryggare och längre processer för utveckling av bärande idéer innan produktion. Det leder till fler nyskrivna svenska musikaler sätts och spelar på fler scener vilket ger fler arbetstillfällen och längre anställningar.

*** Ange nationella och internationella samarbetsparter samt beskriv samarbetet. (Max 1000 tecken)**

Samarbetet bygger på både ekonomisk insats och praktiskt arbete från parterna.
Wermland Opera: går in ekonomiskt med 100 000sek av egna medel, ingår i partnergrupp för att driva projektet framåt. WO ingår också i en konstnärligtråd för konkreta kreativa planer och praktiskt arbete för att formalisera metoden. Det konstnärliga teamet är också de som värderar de idéer som kommer in via "open call" och tar de bärande vidare till nästa steg.
Östgötateatern: på samma sätt som ovan.
Högskolan för scen och musik: Samverkar genom tillgång till lokaler, kunskap.
SMOT: är huvudansvarig för att driva projektet framåt med ansvar för projektledning, administration, intern kommunikation och redovisning. De går också in med 100 000sek och leder partnergruppen och den konstnärligarådet.
Region Jönköpings län: Stödjer projektet ekonomiskt och följer processen i en nära dialog med SMOT, inte minst inför arbetet med den kommande regionala kulturplanen 2018-2020.

Sökande organisation/institution enligt registeringsbevis

Smålands Musik och Teater

PROJEKTET

Fält markerade med * är obligatoriska

För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i respektive fält, även om bilaga bifogas.

Beskriv om och i så fall hur ni i projektet ska integrera ett jämställdhets-, hbtq-, mångfalds- och interkulturellt perspektiv. Beskriv också om och i så fall hur ni ska arbeta med att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. (Max 1000 tecken)

Bifogar policy för Jönköpings län.

Beskriv projektet år två och/eller år tre om det är ett flerårigt projekt. (Max 1000 tecken)

Projektet är ett treårigt utvecklingsprojekt vi ser att de processer som startar under år ett fortsätter att utvecklas och realiseras under år två och tre. De tre parallella arbetsprocesser som denna ansökan bygger på fortsätter under alla tre år och utvecklas i nya och fler aktiviteter under 2018,2019, vilket vi kommer konkretisera de kommande två ansökningarna. Vår förhoppning är också att arbetet under år ett leder till fler samarbetsparter.

*** Beskriv hur ni planerar att integrera projektet i den löpande verksamheten. (Max 1000 tecken)**

Som tidigare nämnts syftar utvecklingsprojektet till att stärka genren nyskriven svensk musikal och den konstnärliga utvecklingen, underlätta och möjliggöra bättre strukturerade vägar för konstnärliga idéer att utvecklas till färdiga verk med hög konstnärlig kvalitet.
Utvecklingsprojektet inriktar sig i första hand på att skapa bra förutsättningar för konstnärliga idéer, genom en förproduktionsprocess fram till ett färdigt material.
På sikt ser vi att det långsiktiga resultatet av detta utvecklingsarbete blir en del av institutionernas produktionsprocesser. Efter ett produktionsbeslut integreras projektet i institutionens löpande verksamhet och ger effekten att institutioner kan erbjuda sin publik svensk nyskriven musikal av hög konstnärlig kvalitet i den region där de själva bor. Vi har därför gjort ett medvetet val att inte arbeta med institutioner i storstads regioner.

Sökande organisation/institution enligt registeringsbevis

Smålands Musik och Teater

PROJEKTET

Fält markerade med * är obligatoriska

För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i respektive fält, även om bilaga bifogas.

* Riktar sig någon del av projektet till målgruppen barn och unga (0-18 år)?

○ Ja ◉ Nej

Kommentar. (Max 500 tecken)

* ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

☒ * Jag har läst/tagit del av Kulturrådets kriterier för tillgänglighet

* Ange:

☒ - om information om tillgängligheten för den publika verksamheten finns på webbplats, sociala medier eller evenemangskalender.

* Om inte, kommentera. (Max 500 tecken)

☐ - om "Enkelt avhjälpta hinder" är åtgärdade i de publika lokalerna.

* Om inte, kommentera. (Max 500 tecken)

ingea hinder

* Ange antal medverkande i projektet. Med medverkande avses personer som arbetar i projektet.

Kvinnor	Män	Annat (1)	Summa
5	5	0	10

* Ange antal personer i projektets ledning, såsom styrgrupp och beslutsfattande chefer.

Kvinnor	Män	Annat (1)	Summa
2	2	0	4

(1) Annat kan användas när den som fyller i blanketten vet att en person inte definierar sig som man eller kvinna, utifrån frivilligt lämnad information.

Sökande organisation/institution enligt registeringsbevis

Smålands Musik och Teater

PROJEKTET

Fält markerade med * är obligatoriska

För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i respektive fält, även om bilaga bifogas.

Summa kostnader och summa finansiering ska vara lika stora. Ange samtliga belopp i kronor.

* KOSTNADER

	Specificera	SEK
*Löner (inklusive sociala avgifter)		0
* Personer med F-skattsedel		350.000
* Pensioner		0
* Lokaler		30.000
* Marknadsföring		75.000
* Administration		20.000
* Övrigt		425.000
Summa		900.000

* FINANSIERING

	Specificera	Status	SEK
* Söker bidrag från Kulturrådet			450.000
* Övrigt bidrag från Kulturrådet **(2)**		Ange status...	0
* Övrigt statligt bidrag		Ange status...	0
* Bidrag från landsting /region	Region Jänköpings län	Ska sökas/sökt	100.000
* Bidrag från kommun		Ange status...	0
* Sponsring			0
* Egen insats			350.000
* EU-bidrag		Ange status...	0
* Övrigt			0
Summa			900.000

(2) Avser kvarvarande bidrag från Kulturrådet som överförs till år 2 eller år 3

Sökande organisation/institution enligt registeringsbevis

Smålands Musik och Teater

ÖVRIGT

Fält markerade med * är obligatoriska

För Kulturrådets hantering är det viktigt att frågorna besvaras direkt i respektive fält, även om bilaga bifogas.

Övriga upplysningar. (Max 1000 tecken)

Kommentar till budget:
Alla parter går in med egna medel men projektet behöver stöd från Kulturrådet under utvecklingsfasen. För att genomföra de föreslagna aktiviteterna kommer det behövas tillgång till externa resurser och tas externa kostnader. Vidare är samtliga resurser för institutionerna intecknade och därmed kan stödet från Kulturrådet bidra till att frigöra dessa via egna insatser värderade till 100 000 kr per institution. De poster i budgetbilagan som är markerad med stjärna är externa kostnader, resurser som inte finns internt i husen. Övriga kostnader är interna t.ex. personal, administration och lokaler som frigörs vid beviljande av ett utvecklingsstöd. Efter de tre åren av etablering av metod och aktiviteter ser vi att projektet musikalplattform ingår i den ordinarie verksamheten hos samtliga institutioner som deltar.

Skicka/Spara tillfälligt/Avbryt

När blanketten sparats tillfälligt ska en bekräftelse visas på skärmen.

När du har valt "Skicka" och klickat på "OK" skickas blanketten till Kulturrådets ärendehanteringssystem och ett ärendenummer visas på skärmen. Det är viktigt att du inte stänger fönstret innan du har fått den bekräftelsen. Sist skickas ett bekräftelsemejl till den inloggade kontaktpersonen med blanketten i PDF-format och eventuella digitala bilagor bifogade.

Musikalplattform - Projektbeskrivning

Smålands Musik och Teater(SMOT) vill tillsammans med Wermland Opera, Östgötateatern och Högskolan för scen och musik (HSM) i Göteborg utveckla en interregional plattform för nyskriven svensk musikal, en plattform som ska verka för den konstnärliga utvecklingen inom området, bättre utnyttja befintliga resurser och stärka initiativet genom att möjliggöra samarbete över regiongränserna. Under perioden hösten 2017 – våren 2018 (år 1) vill vi skapa förutsättningar för nyskriven svensk musikal att utvecklas, spelas på flera scener i Sverige, framförs under längre spelperioder och möta en större publik.

Idag finns ett stort intresse för musikal i Sverige men vi ser att utbudet av nyskriven svensk musikal saknas. Både privatteatrar och institutioner har idag musikaler på repertoaren men nästan uteslutande internationella succéer. Därtill visar publiken ett stort intresse för just musikalen som genre. Idag finns ingen upptrampad väg mellan svenska upphovsmakare och de institutioner som vill sätta upp musikal.

En central insikt hos de samverkande institutionerna är att det i den svenska traditionen också saknas tillräckligt långa förproduktionsprocesser. Förproduktion där man arbetar med bl.a. workshop som metod för att utveckla det konstnärliga materialet och ge fler idéer möjlighet att utvecklas och testas parallellt. Idag görs ofta omarbetningar av både libretto och musik under själva produktionsperioden som i sig redan är begränsad av både tid och ekonomi. Detta innebär att institutionerna tar höga konstnärliga risker.

Om man tittar på etablerade musikalländer som USA och Storbritannien så är förproduktionsprocessen där idéer, musik, libretton testas med hjälp readings och workshops en naturlig del av det konstnärliga utvecklingsarbetet, vilket minskar den konstnärliga risken och ökar möjligheterna för teatrar att köpa in nya verk som håller hög kvalitet. Vi tror att det är av största betydelse att hitta former för just längre utvecklingsprocesser under förproduktionen där idéer kan utvecklas, provas, omarbetas i mötet mellan upphovsmakare, dramaturg, musikaliskt ansvarig, musiker och artister.
Alla tre parter använder sig idag av både reading och workshop i arbetet med nyskriven musikal, men inte i tillräckligt stor utsträckning för att det ska skapa rätt förutsättningar. I en workshop som den ser ut i dagsläget medverkar upphovsmakare, regissör, någon eller några sångare och en pianist. En önskan är att varje nyskrivet verk under utveckling fick möjlighet att provas i en större workshop/studioproduktion med både upphovsmakare, dramaturg, musikaliskt ansvarig regissör och ett större antal artister och musiker det vi kan kalla studioproduktion.

Denna ansökan avser år ett av en treårig utvecklingsprocess. Ansökan bygger på tre parallella arbetsprocesser:

1. Vi vill skapa vägar mellan upphovsmakare och beställare. En central fråga är hur vi som institution får kontakt med de upphovsmakare som finns runt om i landet. Och hur vet upphovsmakarna vilka som kan vara deras potentiella beställare, i dag sker detta alldeles för slumpmässigt.
Vi vill under ett första år utveckla ett *open call* där upphovsmakare kan komma in med idéer i olika skede, som tas emot och värderas. För att det här ska fungera behöver vi starta med ett research arbete där vi definierar vilka som är vår målgrupp, var de finns och hur vi når dem.

2. Vi vill arbeta fram en metod. Metoden syftar till tydlig struktur för längre förproduktionsprocesser där readings, workshops och studioproduktioner ingår. Detta för att ge fler idéer och material tid att testas och omarbetas parallellt före produktionsbeslut och institutionernas produktionsprocesser.
I det arbetet ingår också att förankra Högskolans för scen och musiks fristående kurs *Musikdramatik under utveckling* vid Göteborgs Universitet, konstnärliga fakulteten. Det innebär även att utvidga kursen till ett verktyg som kan användas av branschen även utanför skolan.
Högskolan för scen och musik är med sitt program *Konstnärligt Kandidatprogram i musikal* Sveriges enda musikalutbildning på högskolenivå. Den fristående kursen *Musikdramatik under utveckling* ingår i inte den fasta kursplanen i dag. Kursen innebär att studenterna arbetar med ett nyskrivet, ej tidigare uppfört, musikdramatiskt verk som fortfarande är under utveckling. Undervisningen sker i workshop form tillsammans med ett team bestående av regissör, pianist och upphovsmakare. Workshopen innehåller instudering av det musikaliska innehållet samt praktiskt, sceniskt arbete med materialet.

3. Vi vill skapa en stabil samverkansmodell. SMOT har sedan tidigare i viss utsträckning samarbetet med b.la. Wermland Opera och Östgötateatern med produktioner som Passion, Les Miserables och Camera. Nu vill vi ta ytterligare ett steg för samverkan mellan regioner och skapa en plattform för nyskriven svensk musikal. Första året kommer SMOT att samarbeta med Wermland Opera, Östgötateatern och Högskolan för scen och musik i Göteborg. Vi vill skapa en stabil samverkansmodell mellan regioner som ger ekonomiska synergier i samband med produktion av nyskriven svensk musikal, samt konstnärliga fördelar som konstnärlig utveckling, delat risktagande, fler beställningar och spelplatser mm. och som nämnts ovan för att tillsammans arbeta fram en metod för nyskriven svensk musikal att nå ut på fler scener och till en större publik.

I januari samlades alla parter hos SMOT för att diskutera igenom möjligheter och utmaningar för detta utvecklingsarbete och ansökan om ett treårigt utvecklingsstöd. Tillsammans kom institutioner och akademi fram till att utvecklingsarbetet bör vila på tre ben där synergier kan realiseras.

Ekonomiska synergier:
Vid beställning av nyskrivna verk.
Gemensamt förproduktionsarbete som workshops, studioproduktioner och readings av nyskrivna verk.
Gemensam översättning när sådan behövs.
Delade produktionskostnader för t.ex. scenografi, ljus, teknik, kostym
Delad kostnad för kommunikation
Konstnärliga synergier:
Mer tid och resurser för konstnärlig utveckling
Delat risktagande
Gemensamt forum för nya idéer genom utveckling av open call
Metodutvecklande synergier:
Formalisera och skapa en fast struktur för arbetsprocessen från idé till produktionsbeslut.

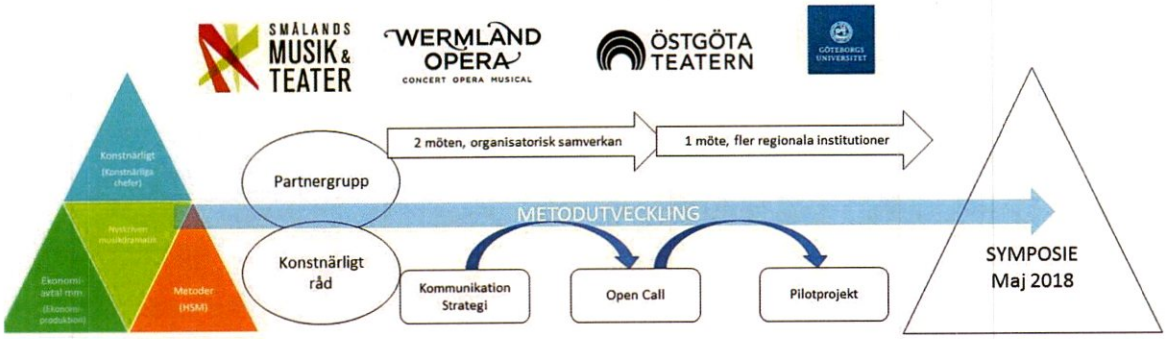

Aktiviteter år 1:

-En partnergrupp bestående av en ansvarig från varje institution sätts samman. De träffas vid 2 tillfällen under ht 2017 och 1 tillfälle vt 2018. Vid mötet vt 2018 kan fler intresserade aktörer/institutioner bjudas in som t.ex. Norrlandsoperan, Helsingborg Arena & Scen, Scenkonst Västernorrland, Operahögskolan, Musikhögskolan.

-Ett konstnärligt råd bestående av förslagsvis tre kompetenser, en från varje part, för konkreta kreativa planer och praktiskt arbete med att formalisera metoden. Det konstnärliga teamet är också de som värderar de idéer som kommer in via open call och tar de bärande vidare till nästa steg.

- Research för ett open call. En kartläggning av vilka vi vill nå, var de finns och vilka kanaler vi ska använda för att nå dem.

- Formalisera hur ett open call praktiskt ska fungera. Exempel: det är öppet för att skicka in idéer två gånger om året, för att skapa ett kontinuerligt inflöde av idéer och uppslag. Ambitionen är att på sikt kunna ta emot 50-100 idéer per tillfälle. Det konstnärliga teamet ansvarar för mottagande, läsning/lyssning och återkoppling. Av inkomna idéer vaskas ca 10 ut som man kan tänka sig gå vidare med. Avsikten är att det ska finnas ett antal intressanta idéer parallellt som kommit olika långt i processen.

- Ett till två pilotprojekt löper under år 1, med Camera (ny skriven musikal om Ingrid Bergmans liv av Staffan Aspegren och Jan-Erik Sääf) som ligger för produktionsbeslut som exempel och Raoul (nyskriven svensk musikal om Raul Wallenbergs tid i Budapest skriven av Pierre Oxenryd och Johan Hwatz) som pilot för t.ex. en studioproduktion med musiker och artister.

- Utvärdering och dokumentation av de aktiviteter som genomförts sedan projektstart.

- Symposiet i maj 2018 på SPIRA med fokus på Norden. En del av symposiet avsätts till presentation av utvecklingsarbetet med musikalplattformen. Här finns också möjlighet för andra aktörer i branschen att bli en del av samarbetet. SMOT arrangerade ett första symposium under tre dagar 2016. Symposiet är en mötesplats för alla aktörer inom musikalbranschen både från institutioner och privatteater. Under tre dagar samlas man runt readings, workshops, samtal och seminarier för att dela erfarenheter och tankar om musikal genren.

Med utgångspunkt i processen ovan skulle ett samarbete kunna se ut så här:

Genom open call vaskas intressanta idéer fram, genom en förproduktionsprocess prövas idén genom readings, workshops där upphovsmakare, konstnärligt team med dramaturg, musikaliskt ansvarig och regissör finns med men även sångare och musiker (som då inte är de som ska ingå i produktionen om idén blir verklighet), där emellan finns utrymme för upphovsmakaren att omarbeta och utveckla sitt material. Under den här delen av processen kan nedslagen alternera mellan parterna SMOT, Wermlands Opera och Östgötateatern. Går idén vidare till ett produktionsbeslut där alla tre parter kommer att visa produktionen så ökar antalet föreställningar avsevärt och tre regioners publik får

chans att se nyskriven svensk musikal utan att behöva resa till Stockholm, Göteborg eller Malmö. Den del av produktionen som är mobil utgörs av det konstnärliga teamet och musikalartisterna, på varje teater använder man sig av sina egna musiker (symfonietta/symfoniorkester) och eventuell kör. Ekonomiska fördelar uppstår genom att man delar kostnaden för beställningsverket, på produktionskostnader som teknik, kostym, ljus och kommunikation för att nämna några.

Projektet förhåller sig till kulturplanen på följande sätt.
Projektet är interregionalt och samarbetar i första skedet med Smålands musik och teater, Wermland Opera i Karlstad, Östgötateatern i Norrköping och Högskolan för scen och musik i Göteborg. Ansökan är treårig men avser år ett, år två och tre är vår förhoppning att fler regioner och institutioner kommer med.

Genom att formalisera och utveckla en metod för skapandeprocessen av nyskriven svensk musikal bäddar det för en kompetensutveckling och plats för konstnärlig utveckling inom både musik och dramatik. Projektet syftar till utveckling av hela genren svensk nyskriven musikal.
Avseende samverkan och dialog hoppas vi att projektet bidrar till det på flera plan: möter efterfrågan från publiken, samverkan mellan regioner, samverkan mellan institutioner och akademi.
Med projektet följer också SMOT sina inriktningsbeslut från 2015-2016 om att spela musikteater.

Projektet har fler målgrupper från publiken, via institutioner till upphovsmakare.
Publiken: genom ovan nämnda argumentation kommer flera svenska nyskrivna musikaler hitta fram till scener, längre spelperioder och fler publika möten runt om i Sverige.
Upphovsmakare: En formell väg att testa sina idéer och material på möjliga arbetsgivare genom open call, och genom utvecklad metod/modell också möjlighet utveckla och arbeta om sina verk genom workshops där man möter konstnärligt team, sångare och musiker innan ett produktionsbeslut fattas.
Institutioner: får kontakt med fler upphovsmakare kontinuerligt. Flera idéer kan prövas parallellt. Ett kontinuerligt inflöde av konstnärliga idéer genom open call. Metoden skapar utrymme för konstnärlig kvalitet som ger en större trygghet och ett minskat risktagande. Samarbete med andra regioner ger fler speltillfällen.
Branschen: fler konstnärliga idéer hittar uppdragsgivare, tryggare och längre processer för utveckling av bärande idéer innan produktion. Det leder till fler nyskrivna svenska musikaler sätts och spelar på fler scener vilket ger fler arbetstillfällen och längre anställningar.

Samarbetet bygger på både ekonomisk insats och praktiskt arbete från parterna.
Wermland Opera: går in ekonomiskt med 100 000sek av egna medel, ingår i partnergrupp för att driva projektet framåt. WO ingår också i en konstnärligtråd för konkreta kreativa planer och praktiskt arbete för att formalisera metoden. Det konstnärliga teamet är också de som värderar de idéer som kommer in via "open call" och tar de bärande vidare till nästa steg.
Östgötateatern: på samma sätt som ovan.
Högskolan för scen och musik: Samverkar genom tillgång till lokaler, pedagogisk kunskap inom workshopmetoden.
SMOT: är huvudansvarig för att driva projektet framåt med ansvar för projektledning, administration, intern kommunikation och redovisning. De går också in med 100 000sek och leder partnergruppen och den konstnärligarådet.

Region Jönköpings län: Stödjer projektet ekonomiskt och följer processen i en nära dialog med SMOT, inte minst inför arbetet med den kommande regionala kulturplanen 2018-2020.

Som tidigare nämnts syftar utvecklingsprojektet till att stärka genren nyskriven svensk musikal och den konstnärliga utvecklingen, underlätta och möjliggöra bättre strukturerade vägar för konstnärliga idéer att utvecklas till färdiga verk med hög konstnärlig kvalitet.
Utvecklingsprojektet inriktar sig i första hand på att skapa bra förutsättningar för konstnärliga idéer, genom en förproduktionsprocess fram till ett färdigt material.

På sikt ser vi att det långsiktiga resultatet av detta utvecklingsarbete blir en del av institutionernas produktionsprocesser. Efter ett produktionsbeslut integreras projektet i institutionens löpande verksamhet och ger effekten att institutioner kan erbjuda sin publik svensk nyskriven musikal av hög konstnärlig kvalitet i den region där de själva bor. Vi har därför gjort ett medvetet val att inte arbeta med institutioner i storstads regioner.

Kommentar till budget:
Alla parter går in med egna medel men projektet behöver stöd från Kulturrådet under utvecklingsfasen. För att genomföra de föreslagna aktiviteterna kommer det behövas tillgång till externa resurser och tas externa kostnader. Vidare är samtliga resurser för institutionerna intecknade och därmed kan stödet från Kulturrådet bidra till att frigöra dessa via egna insatser värderade till 100 000 kr per institution. De poster i budgetbilagan som är markerad med stjärna är externa kostnader, resurser som inte finns internt i husen. Övriga kostnader är interna t.ex. personal, administration och lokaler som frigörs vid beviljande av ett utvecklingsstöd. Efter de tre åren av etablering av metod och aktiviteter ser vi att projektet musikalplattform ingår i den ordinarie verksamheten hos samtliga institutioner som deltar.

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Plats: Regionens hus, sal B

§28 **Uppföljning av större produktioner vid SMOT**

Per-Ola Nilsson, Gabriella Bergman och Staffan Aspegren från Smålands musik och teater informerar om åtgärdsplaner och det fortsatta arbetet med framtida produktioner.

Enligt information i nämnden maj 2017 har SMOT fått bidrag från kulturrådet att i interregional samverkan utveckla en nyskriven svensk musikal.

Ett inriktningsbeslut föreslås tas fram för ansökan till Kulturrådet om att ta del av ytterligare medel till den fortsatta utvecklingen av samarbetsprojektet i form av en ”musikalplattform”.

Beslut
Presidiet

- Ger Regionledningskontoret i uppdrag att ta fram tjänsteskrivelse för att söka medel till den fortsatta utvecklingen av det interregionala samarbetsprojektet ”Musikalplattform”.

Beslutet skickas till
Regionledningskontoret
Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Vid protokollet

Linda Byman

Justeras

Malin Olsson
Ordförande

Region Jönköpings län

PROTOKOLL
UTDRAG

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 19-32

Tid: 2018-02-21 kl.09.00-12.45

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman